

VSIDOR DE SŪMO BONO

R (Ms)
326

4/13

Carte n. 110

Pagine n. 232

Sala - R. da

9-6-1870

[Faint, illegible handwriting on lined paper]

Incipiunt. R. capitulorum primi libri Iysidori in titula
 ti de summo bono:
 Quod deus sit sumus et incommutabilis. .1. . Quid sit
 immensus et omnipotens. .2. . Quid invisibilis sit deus. .3.
 Quid ex pulcritudine creature agnoscatur creator. .4. Quid
 ex usu nostro quaedam species ad deum referuntur. .5. Quid
 deo nulla temporum successio ascribat. .6. De tempo-
 ribus. .7. De mundo. .8. Unde malus. .9. De an-
 gelis. .10. De homine. .11. De anima ceteris que sensi-
 bus. .12. De sensibus carnis. .13. De christo. .14.
 De spiritu sancto. .15. De ecclesia et heresibus. .16. De her-
 reticis. .17. De gentibus. .18. De lege. .19. De sep-
 tem regulis Legis. .20. De differentia testamentorum. .21.
 De simbolo et unica oratione. .22. De baptismo
 et communione. .23. De martirio. .24. De sanc-
 torum miraculis. .25. De antichristo et eius signis. .26.
 De resurrectione. .27. De iudicio. .28. De gehena. .29.
 De penis in purgatorio. .30. De gloria sanctorum. .31.

De summo bono capitulo primo

Summum bonum deus est. quod incommutabi-
 lis est et corrumpi omnino non potest. Creatu-
 ra vero bonum sed non summum. quod mutabilis
 est. Et dicitur sic quidem bonum. non tamen esse
 potest ecciam summum. Quid est dei immortalitas nisi
 eius incommutabilitas. Nam angelus et anima immorta-
 les sunt. Sed immutabiles non sunt. Ideo que
 solus deus dicitur immortalis quod incommutabilis solus. Nam
 anima mortua dum desente deo in malum mutat de
 bono. Sic et angelus dum desente deo est lapsus.

quod materia habet unum existat mutabile est quia de
in forma ad formam transit. Quod vero materia non habet
inmutabile est sic deus. Itaque bene ac specialiter ista
in deo. in corruptio in mortalitas in incommutabilitas.
Opus non cessat apud deum mutari. Nec variari
eius quia per varia tempora diversa precepit. Sed
manet incommutabilis et eternus. Quod cuiusque generis
est tempore ab ipsa eternitate in eis mansit dis-
positione generis. Non ex usu nostro aliud deum pu-
tare oportet. aliud pulchritudinis eius atque aliud
magnitudinis ipsius. Sic aliud est homo aliud pul-
chritudo eius quia desistente pulchritudine homo manet. Ac
per hoc quod ita intelligit. Deum corporum esse credit. dum
pulchritudo in magnitudo dei ipse deus sit. Ideo deus dicitur
simpliciter. siue non amittendo quod habet. seu quia non aliud
est ipse aliud quod in ipso est. In ordinate dici seu
conferri uicibus ea que ordinate in deo sunt ut pote-
stas que aliquando dicitur per stulticia in non est. Apud
deum uero summa simplicitas est. Iuxta hanc regu-
lam in cetera estimanda sunt: -

Quod immensus et omnipotens sit deus: -

Non ideo celum et terram implet deus ut conti-
neat eum. sed ut ipsa potius contineatur ab eo.
Nec particulatim deus implet omnia. Sed cum sit idem unus
ubi que tamen est totus. Non ita putandus est esse in omnibus
ut una queque res per magnitudinem portiois sue
capiat eum. id est maxima magis et minima minus
dum sit potius in se totus in omnibus siue omnia in ipso. Dum
diuine maiestatis in cuncta potestatis sue in mensura

+ Anipotentia

te cōcludit. Nec euadendi potētiā ei? q̄s additū
ī uerē potit qz ille oīa circūquaqz q̄strigit.
Quicta eīz ī tra diuini iudicij om̄ipotētiā coar
tātur sine que q̄tinēda s̄t ut peant. Nula ten?
q̄ posse effugere deuz que piā. Qui eīz euz nō
h̄t placatus / ne q̄q̄ euadet iratū. In mēsitas diui
ne magnitudis / ista ē / ut itelligam? euz ī tra oīa /
s̄ nō ī clussuz. Extra oīa / s̄ nō exclusuz / q̄ iō it
orez ut oīa q̄tineat / iō extiorē ut īcircūscripte ma
gitudis sue ī mēsitate oīa q̄cludat. Per id q̄ q̄d ex
terior ē / offēditur eē creator. P̄ id ū q̄d interior
gubernat oīa demonstratur. Ac ne ea que crea
ta sūt sine dō eēt / d̄s ī tra oīa ē. Verū ne itra
deuz esset / d̄s exterior ē / ut oīa q̄cludat ab eo.
Argum̄tur q̄d deus nō sit p̄fect? De consumaci
ōe alicui? facti d̄r p̄fectio / d̄s uō q̄ nō ē factus
quō ē p̄fect? S̄; hūc s̄mōes de usu n̄ro sūmit
huāna ī opia / sic q̄ reliqua ūba q̄tin? q̄d ī effabi
le ē / ut cuiqz dici possit. Qm̄ de deo human? s̄mo
nichil digne dicat. Duz localis nō sit d̄s / localit?
tū ī suis ambulat sc̄tis / dū de loco ī locuz predi
catur ab eis / p̄ideo localiter ambulat. Nam d̄s
qui nec loco mouetur / n̄ tēpore ī suis tū suis / q̄
tēpore q̄ loco mouet? quociēs ab eisdez localit? p̄di
catur. Duz de deo / nec s̄m sit. Nec s̄m qualita
tez n̄ s̄m abit / aut mot? aliqd digne dicat? in ē
tū ei quodāmodo latitudo charitatis / qua nos
ab erōre coligit / q̄ q̄tinet ī ueritate. In ē ei q̄
lōgitudo quā nos longanimiter mallos portat /

donec emendatos patrie future restituat. In
e ei ⁊ altitudo p qua omes sensus. sine sentie
i mensitate exupat. In e ei ⁊ pfundus quo da
nados i feruus iusta eqtate dispones pordinat:

Qd iuisibilis sit deus. 3.

Quoniam d' deo loquens scriptura plerumq; dicit.
Ecce d's, no eu q' uisibiles ostendit. s; ubi
que p'sentes eu ee significat. P' id qd' dicit. Ecce
d'ns. id ostendit qd' magnitudine diuinitatis ei?
nullus possit sensus attingere. eciam n' angelic?
Quauis usq; ad parilitatez angelica ⁊ huma
na post resurrectione nã pficiat ⁊ ad ostendenduz
deuz inuicta ⁊ surgat. uicere tñ ei' essentia?
plene no ualet qua nec ipa pfectio angelica
i tot atigit scire s'm apostoluz q' ait. Pax
dei exsupat oes sensus. ut subaudiatis eccliaz
angeloz. S'oli eiz trinitas sibi i regre nota
e. ⁊ humanitas a christo suscepta q' e ecia i tri
nitate p'sona. Intelligibilis quodam miro modo
di' essentia sciri p't. dñi ee credit. Opus u' ei?
qd' utriq; ei equari no potest. atque iudicia
anullo peitus suitur. Dei secreta iudicia no
posse sensu penetrari. angelico ul' humano. Et
io qz occulta s; iusta s't. tantu' ea uenerari
opus e. no uiscutere aut i grete. Secundu' ⁊
apostolu q' ait. quis eiz cognouit sensus dñi.
aut q's consiliari' ei' fuit. ⁊

*Qd expulctu
dine creature agnoscat creator. 4.*

Sepe ad incorporea' creatoris magnitudiez ca

ture magnitudo opponit. ut magna consideret ex pulis /
et ex uisibilibus in uisibilia extimet. atque ex pulcritu-
dine factorum / effectorum opus agitur / non tamen pulcritate
consimili. sed ex quadam subdita / et creata specie boni /
sic ars in artifice retorquet laudes. ita rex creator
per creaturas suas laudatur. Et quatenus sit excellentior /
ex ipsa operis conditione monstratur. Ex pulcritudine
circumscriptione creature pulcritudinem suam que circumscri-
bi nequit / facit deus intelligi. ut ipsis uestigijs reu-
tatur homo ad deum / quibus auersus est / ut quia per amorem
pulcritudinis / creatura a creatoris forma se abstulit.
rursus per creature decorem / ad creatoris pulcritudinem
revertatur. Quibusdam gradibus in intelligentie per crea-
turas / pergit homo ad intelligendum deum creatorem
.i. ab insensibilibus ad rationalia. a rationalibus
ad creatorem. In intelligibilia per se laudat deum. In-
sensibilia et in rationalia / non per se sed per nos lau-
dat deum / dum ea considerantes deum laudamus. Sed ideo
dicuntur laudare ipsa / quia eadem laudes earum pertinet
causa. Dixerunt antiqui quod nichil tam hebes sit quod
non sensum habeat in deum / hic est illud quod ex silice
vetro stilla excutitur. Et si ignis in saxo utique ibi
sensus sentit / ubi se uita non sentit.

Quod
ex usu nostro quodam species ad deum referuntur. 4.

Nostro usu deus celare deum / uel dolere. horum
autem motuum / apud deum perturbatio nulla est /
quoniam apud deum eius tranquillitas summa est. Non ita per-
pitanda est mentis sententia. ut credamus non posse deum
furoris / uel per turbationis accedere per mutationes. 1

Si ipaz equitate iusticie qua reos punit iracundi-
a; sacra leao nominat. qm qd iudicatis equuz
e; furor e; 7 i uigacio patientis. Ita e; 7 i telligere
opus e; 7 alias passioes / quas de humana i opia
dne scriptura ad dm ut iusta se icomutabilis r
sit credendus. 7 tm p causaz efectib; ut facilius
itelligat / nostre locutiois 7 mutabilitat; gne ap-
pelletur. Tam en; clemeter ds huane consiluit
i firmitati. ut qz en; sic e; no possum; agscere /
nie locutiois more se ipz nob i sinuet. Vn; qm
embroz nroz qualitates hie de scribit; 7 passi-
onez i digna qm; ad sua / p nra traheret. Et
vni qdescendit nob. cosgerem; ei. Multis modis
ds ad significand; se hominib; / de i feriorib; reb;
species ad se trahit / qz re uera iusta ppaz substā-
cia; / i uisibiles / 7 i corporeis ee; qstat. Pleruq;
de corporib; / ad dm sumit; qualitates / ul speci-
es / q tm i do no sut; qz i ppa na i corporeis est.
7 i circūscriptus. Si p efficiēcy causaz / rerū
i ipo species ascribunt. Ut qz oia uidet dicat;
oculis. Et pp qd audit oia dicat; auris. Pro eo
aut; qd auertit; ambulat. Pro eo qd expectat;
stat. Sic 7 i ceteris horū similib; / ab humanis
mētib; trahit; similitudo ad deuz. sic obliuisc;
7 memoras. Hic e; qd i pfecta die. Iurauit
domin; exercituum p aiaz suas: Non qd ds an-
imaz h; habeat. s; hoc nro narat affectu. Et
alibi simili figura uermis / s; scarabeus i tel-
ligit. Nec mir; si uisibilib; significatioib; figuer;

q usq; ad nr̄az passionē / seu carnis cōtumelias de-
senisse cognoscit. Nā ⁊ christus agnus nō p nā
s; p mansuetudinē / ⁊ spens p morte ⁊ sapi. nō pro
natura poit. Nā ⁊ pfecta plaustrī portātis fenu
spēs ducitur ad dīm. Et h̄ oīa p figurā christus.
qz nichil ē horū ad pprietates substācie ei. Non
s̄m essenciā / s; secūdu similitudinē hec species du-
cūt ad deū. Neq; p substācie pprietates. s; p effi-
ciēcy cauāz. Vn̄ ⁊ credit om̄ nōquā hoībz ui-
sibilit̄ aparuisse / n̄ p asūptaz creaturaz specie.
Salūtur qdaz stultoz dur̄ lugūt hoīnez ad ym-
aginez dī / eē factū arbitrātes om̄ eē corporeū /
dur̄ nūz caro q̄ ē corp⁹. s; aīa que ē spūs dī yma-
ginez habeat. Nō ē eē corp⁹ forma ī om̄ q̄ ho-
minē ad ymaginez suaz fec̄. qz mētez nō car-
nez ad similitudinē suaz cauūt. Cogita igitur
quale corp⁹ habeat ueritas. qd̄ cū nō ī uenit
hoc ē d̄s. Facies dī ī sc̄pturis sc̄tis nō caro / sed
diuīa cogit̄ ī telligit̄ / eadez ratioē / qz p faciē
⁊ spectaz unusq; cognoscitur. Hoc ē inozatioē
deo dī. Ostēde nobis facies tuā. Hac si dicat̄ da
nobis cogitōē tuā. Os dei unigēit̄ ei⁹ ē. Nā;
sic p uerbis q̄ p linguā fuit sepe decim̄ illa /
⁊ illa lingua / ita ⁊ pro dei uerbo os poitur qz
mos ē ut ore ūba formētur. ⁊ si uolueris gñē
locutiois illo / demonstrā quo. hys p efficit. pio
q̄ efficit̄ nominatur bñ os p uerbo poitur. sic
⁊ linguā p uerbis man̄ pliciteris. Vestigia dei
s̄ / qz nūc d̄s p speculuz agnoscat̄. ad pfect̄

si omnipotens respicitur in futurum facie ad faciem
quibusque electis presentabitur ut ipsas species contem-
plentur cuius nunc uestigia comprehendere nituntur.
Hoc est quod uidere dominum per speculum dicitur.

Deo nulla temporum successio ascribitur. 6.

Omnia tempora procedit diuina eternitas. Nec
in deum potest presens futurum uel aliquid
credere. sed omnia presentia in eo dicuntur quia eter-
nitate sua omnia contemplantur. Alioquin mutabilis
est deus credendus si ei successiones temporum ascri-
bantur. Si semper aliqua cum essent tempora non
esset tempus sed esset eternitas. Nec mutaretur tempora.
sed starent. Presens potest et futurum. in nostrum est ha-
bere non dominum. Verbi causa. dicam presentem teneo
codicem pro futuro tenebo. Vniuersitates
uero tenet dominus et protulit et tenebit. tenet dominus. Sed
ipsorum angelorum recessio. accessione est temporum. in lam-
duas esse in creaturis res quorum uarietas temporum
non ualet. Angelis scilicet pro quod immutabili inheret
creatori. siue materiam illi in formam. prout ex ea omnia
ita que temporaliter iam uolunt formare. nec
ipsi utique ualet tempus. Tempus ergo non ad eas creatu-
ras que super celos sunt pertinere. sed ad eas tantum que
sub cello sunt. Non est angelis accedunt tempora. sed
succedunt. Sed nobis que sub cello uersamur
in hoc in primo mundo. *De temporibus. 7.*

Nulla autem principium mundi fuisse tempora.
quod dum sit ipsa tempora creatura in principio tantum
mundi factum esse credendum est. pro eo quod principium

facti dicentur hec quocumque

In istud diuini et celeste misterium in uirtute

uz. dicitur. quod ex ipso cepit uniuersarum rerum exordium.
Nullum spacium corporaliter habent tempora. quia cum
abscedunt pene / quam uelant. Iam quia in rebus nullum
statum est temporis quia celerem motu creature mutantur.
Nec centum anni unum tempus est. nec unum annus unum
tempus est. nec unum mensis nec dies nec hora.
Quia omnia haec omnia particulariter accedunt suis. et de-
cedunt. quomodo unum dicentur est / quod non simul est. Vtrum
sit praeteritum futurum uel tempus. sic praesens. et si est siue
oportet ubi est. Sed auerte quod cuncta et futura
et praesentia et praeterita in aeterno sunt potius requirenda. Tria
ista praeterita / praesentia / et futura / in aeterno tamen in ueris. Prae-
terita reminiscendo / praesentia / contuendo. Futura
expectando. Sed per amorem igitur ad uelentiam. In tue-
mur praesentia. Recolimus praeterita. Nec non ita in
omni sunt cui similes omnia ad se. *De mundo. 8.*

Mundus ex rebus uisibilibus. sed inuestigabili-
bus constat. Non autem ex rerum uniuersita-
te oportet aliter inueniri quodammodo catus est mundus.
Ratio mundi de uno et summa est hominis. Nam
sic per dimensionem etiam ad finem homo dicitur ita et mun-
dus per hoc quod distenditur tempore deficit. Quia unum
homo atque mundus crescere uidetur inde utique minu-
itur. Frustra dicitur per tanta retro tempora de uacua-
te noua per mundo faciendo orta fuisse cogitatio.
quando in suo ethere maneret et filio / hoc mundi et stru-
ctio / non tempus / ante principium / sed eternitas fuerit. Tempus
uero a constitutione creature non creatura cepit a tempo-
re. Quidam aiunt quid faciebat deus ante quam

celum faceret. Quia noua uoluptas in omni ut mundum
conderet orta est. Sed noua uoluptas in omni exorta
non est. quia si in re mundo iam non erat in eterna in ratio-
ne / et filio semper erat. Dicitur quodammodo / Quid subito
uoluit deus facere mundum / quod ante nec fecit. Volun-
tate dei mutabiles arbitratres quod aliam uoluit / aliam
non uoluit quibus respondendum est. Voluptas dei est.
quia nec ipse aliud est aliud uoluptas eius. si hoc est
illi uelle / quod ipse est. Et quod ipse est unquam eternus
et incommutabilis est. Nec est ergo uoluptas eius. Mater-
ies ex qua formatur est mundi origo non tempore res
a se factas precessit / ut sonus cantum. Prior est eius
sonus cantus. quia suauis cantilene ad sonum uocis.
non sonus pertinet ad suauitatem. ac per hoc utrumque
simul sunt. Sed ad quod pertinet cantus prior est sonus.
Materies ex qua cellum terra quod formata est in in for-
mis uocata est / quia nudum ex ea formata erat
quod formari restabat. Verum ipsa materia ex nichil-
lo facta erat. Aliud est aliquid fieri posse. aliquid
fieri necesse est. Fieri necesse est quod deus naturus
in se fuit fieri. Fieri autem posse est quod extra cursum
dicit naturam ut faceret / quoniam cumque uoluit resua-
uit. Non ex hoc solum habere esse edende sunt tene-
bre / quia dicit deus perfectas. Ego dominus formans
lucem. et creans tenebras. Sed quia angelica natura quod non
est purificata lux dei. illa autem quod purificata est te-
nebrum nomine non cupatur. Unde et in principio lux
a tenebris diuiditur. sed et hos / et illos deus creauit.
Inde formans lucem et creans tenebras. Verum

6
tū bonos angelos nō tm̄ cāns / s; eciā formās.
mallos ū creāns tm̄ nō formās. Hoc 2 de hōmi-
b; bonis / malis q̄ accipiendū ē. Post anume-
zātā celli / terē q̄ creaturā. iō noīat̄ i geneli sp̄s
sc̄tus / ut qz sup̄feri eū dīa oportebat. an̄ illa
noīaretur / quoz cūtoz sp̄s sc̄tus sup̄feri dice-
retur / q̄ et apls̄ i dīcat / dūz sup̄eminētē uia
caritatis de mōstrat. Jō sup̄feri aq̄s sc̄tus dī
sp̄s. qz conū ē dei i quo subsistētis req̄scim?
at que p̄tegendo nos / sup̄fert̄ nob. Vna queqz
nā suo pondere nitit̄. Jgnis aut̄ q̄ oleuz meri-
to semp̄ sup̄iora appetunt. qz p̄ ip̄oz figurā
sup̄feri uniuerse creature sp̄s sc̄tus p̄bat̄.
Dies prior factus / angeli sūt quoz p̄ unitatē
in sinuā daz / nō dies prim̄ / s; dies dīct̄ ē un̄.
q̄ iō circo ip̄e repetit̄ semp̄ i exsecutioē cature.
q̄ dies h̄ ē natura angelloz qn̄ naturā ip̄az
q̄ templabat̄ quodaz modo uesp̄escebat. / nō
aut̄ p̄ manēdo i ei⁹ creature q̄ situatioē. s; lau-
dez ei⁹ ad deū referres / ea qz melius i diu-
na ratioē cōspiciēs i continuo mane fiebat.
Si ū p̄ maneret̄ neglecto cature / i cature af-
pectu / iā nō uespa. s; nox utiqz fieret. Dūz
se creatura meli⁹ i om̄ / quā i se ip̄a nouerit
ip̄a sui cogitio que maior i deo ē / dies q̄ lux
dicitur. Cognitio ū sua i se ip̄a ad cōpēsatioēz
illi⁹ q̄ ē i deo. qz longē i ferioz uespa noīat̄.
Jdeoqz p̄ uespa; mane fiebat / qz dūz suā i se
cognitioēz / s̄ satisfācere nō agnosceret / ut se

plenus nose potuisset / ad dñm se se iferebat catura
ia i quo se dies agscēto / meli' fieret. Nō sic quē
ad moduz nos tñstorie dicim' fiat aliqd / sic
dñs dix fiat celluz i pncipio. Illud eiz sempitē
ne i uerbo unico dicit ē. Si tñstorie dicit ē a
deo fiat. erat utiqz catura aliqua. un' tal' fieret
uox. Sz qz añquā diceret fiat nulla extitit
catura / ipz fiat q dicit ē i eternitate uerbi. ut i uo
cf sono enūciat est. Nō species adō uisa. species
q laudata ē catura / q añquā fieret / pfecte ab
illo ē uisa / pfecte que laudata. Sz dñi nos si
gula uidētes laudam' / tāq' ipse uideat laudet
que p nos. sic illud nō estis uos q loquiminy
sz spūs pūs urī. P inde sic p nos ipse loquitur
ita uidet / laudat q p nos. Sz p se hēnter / ac
sempitēne uidet. p nos uō temporaliter. Atēde
unūsaliter i pncipio caturā ualde bonā uoca
u. singularit' uō tm bonā / qz mēbra corporis
q sic singula bona mai' tñ bñ faciūt. dñi sin
gula oīa ualde bñ corpus efficiūt hō / ex aīa. 7
mēbris oībz qstās. Apt ū eē / ut uict 7 uestim
tuz. Jdeo q hoīez dicit plerū ase. qz nō uestim
to 7 uictui. hō necessarius. sz ista hōī. Jdeo aut
illa apta / qz nō st sic hō pulcra ut ad se / sed
ad aliud. idest ad hoīez comodata. nō sibi met
necessaria. Hoc 7 de ceteris elemtoz naturis
dicēduz. Quēta qz st. 7 facta st mira ualde st. sz
cōsuetudie inluerūt. Jdeo q sic diuina scrup
tare opa. ut semp ea cogites i mēsa. fecit dñs

oia ualō bona. Nichil ē natura maluz. Quā
ipā que i caturis uidetur ēe penalia / si bene
utāt. & bona & pspā sūt. si male utātur nocēt.
Ita ē pēsanda ē catura. ex nro usu nō bona.
Nam ex sua natura ualō bona.

Maluz nō fuisse creatū a diabolo / s; i uetuz.
Et iō sine ē mallū. qz sin dō factū ē ni-
chil. Ds aut malū nō fec. iō qz alicubi haut
aliqn erat maluz / un fieret diabl mal. S;
qz uiciuz ē. Dū cēt angl bon? supbiēdo efec?
est mal. Et iō rectē d; ab eo i uet malū. Nul-
lā ēe naturā mali. qz nā ois. aut i comutabil
ut d; ē. aut comutabil' ut catura ē. Malluz
ū ideo natura nulla ē / qz accedendo i bonā nāz /
effic eā uiciosa; que cōdisedit natura manet.
Et mallū q; i erat nusq; ē. Ex eo q; uiciuz no-
cet nature / aq; situz uiciuz nāz nō esse. qz nichil
qd' naturale ē nocet. Duz nā bona donat' pp
uolūptatē mallā ipā malla uolūptas testis nē
bone / que i tātur; testat' eā ēe bonā ut illā d; / pro
mallo nō reliquat i ultaz. Credit' ab hereticis
mēre; adō. uicia a diabolo fuisse cāta. Inde q; ab
eis due nature / bona & malla putātur. S; uicia
nā nō sūt. Quā ob causā nō pmisit deus mali
obuozū d; stant. n' ut ex cōtrariis malis / bone
nature de cor emineret. Mod' iste ē i ub' ēe cō-
pit' q; mod' antitheta d; / q; latie opōit' / ul' cō-
tra pōitū noiat'. Et fit pulcra locutio qn m-
ox & traria pspēris proferūtur. Ita q; i rebus

p mistuz e malluz ut nature bonu q parte exce
leret malli. Si raras supatus hois puia rem
demis. s; totius corpus i genus feditate. Ita q i
uniuersitate nature si extremu iumiculu. natu
ra malluz dixeris uniuise creature i iuria fa
cis. Quia malla p peccat pmi hois / p pena se
traslata i uniuisuz gen? humanuz. Oro ite
quecq; uidet malla / pti nb / seuiut orioie pti
culpa. Malla dicunt mlta i carnis p uisi / ut
igne qz urit / ut feru qz occidit / ut fera qz
mordet. S; comoda ipoy no atedens ho. accu
sat in ill? qd e obus potius i putari / cu pec
cato ista effecta sut noxia. que illi oi ex parte
fuerat an peccat subiecta. Nro uicio no sua
natura malla sut ea q nob nocet. Na lux du
lit bona. i firmis tn ocul noxia e. Et tuc
oculoy uicuz. no lux e. sic q ceta. Cu natu
raz stimul q elemtoy ad uersitatib; ho uer
berat peccati hoc exigere pena / ut deo supbie
ho / ea q i fra ipz sut / paciat ad usa. Un q
i sapiecia legit. p do pugnat p eo orbis trax
contra i sensatos. Meito e peccator. hoc
act e / ut naturalit pspa / mutet ho i adu
sis. Un q salomon. Creatura exardescit i
tormentu ad usul i iustos / q lenior e. ad bñfi
ciendu / hys q i dm cofidut. Non erit caro +
subiecta aie. nec uicia radori. si anim? no e
subiect? suo q ditor. T uc aut recte subicuit
nob oia q sub nos sut. si nos subicimur ei /

no.

Sapia.

Salomon.

aquo nō illa subiecta sūt. Nam 7 que uidentur subiecta ei / q̄ deo subiectus nō ē / ille potius subicitur eis / q̄ suā uoluptatez / subiugat amorē eorū que sibi subiecta eē existimat. **De angelis. c. 10.**

Angelloz nom̄ officij ē / nō nature. Nam secundū naturā spūs nūcupat̄. Quando eis de cellis ad nūciandūz hoīb̄z mictūt̄. ex ip̄a anūciatioē angeli noīant̄. Natura eīz spūs sūt. Tūc aut̄ angeli uocāt̄ qm̄ mictūt̄. Natura angeloz mutabil̄ ē. qz̄ i est ill̄ mutabilitas i natura. S; fac̄ eos i corruptos. charitas sempiterna. Gracia nō nā eē in commutabiles angelos. Nam si natura incommutabiles eēt diabolus nōquā cecidisset. Mutabilitatē itaq; nē suffragat̄ i ill̄ contemplatio caritatis. Ideo 7 priuatiū est apostata angel̄ / dū fortitudinē suā / nō ad se / s; ad se uoluit custodiri. An̄ oēm caritatem angeli faciunt / dūz dicit̄ ē fiat lux. De ip̄is eīz dicit̄ scriptura p̄or̄ oīūz data ē sapiētia. Lux eīz dicit̄ participando luci et̄ne. Sapia / geite i heredo sapiē. Et dūz mutabiles sūt natura / nō tñ sinit eos mutari cōtemplatio diuina. An̄ oēm mundi caritatem caritatis sūt angeli. Et an̄ oēs caritatem angeloz / diabolus dicit̄ ē. sic script̄ ē. sp̄e ē eīz p̄cipius uiaz dei. Vñ 7 ad cōpationē angeloz. archangel̄ appellat̄ ē. Prius eīz caritatis existit̄ orōis p̄latioē / nō tēporis quātitate. Primat̄ ab habuisse i ter angelos diabolū / ex qua fiducia cecidit / ita ut sine reparatioē laberetur cuius

placitōis excellēcia pfecta hīs ub' annūciat. Ce-
teri nō fuerūt aliores illo ī paradiso vi. Abie-
tes nō ad quauerūt sūtatez illi. Omne lignuz
parisi nō ē asimilat illi. qm speciosiore fec' illū
d's. Distat gōcio angelli. a gōctioē hoīs. Homo
ēz ad similitudinē dei gōct' ē. Archāgel' uō qui
laps' ē signaculuz similitūz vi apellat' ē: testa-
te dño p ezechieles. Tu signaculū similitūz ple-
nus sapiā. pfect' de core ī delicijs paradisi dei
fuisi. Quāto ēz subtilior ei' nā / tanto plēus
extitit / ad similitudinē diuīe ueritatis exp'ssa.
Prius de celo cecidisse diaboluz / quā hō cōde-
ret. Nam mox ut fact' ē ī supbia erupit. 7 pa-
pat' de cello est. Nam iusta ueritatis testidniū.
ab inicio mōdax fuit. Et ī ueritate nō stetit. qz
stati ut fact' ē cecidit. Fuit qdem ī ueritate gōi-
tus. s; nō stādo cōfestuz aditate ē lapsus. Vno
supbie lapsu dū d's dō p tūores se gferuit / 7 hō
cecidit 7 diaboluz. S; reūsus ad peitēcia hō
se ī feriore eē cognouit. Diaboluz uō nō soluz ex
hoc cōtent' qd' se dō equalē existimāz cecidit ī sup-
ectiā superiores dō se dicit. S; apli dicta q' ait de an-
tichristo. Qd' ad uersat' 7 ex tollit' sup' omē q'
d' d's / aut q' colitur. Diaboluz iō iā nō petit
ueiāz / qz nō g pūgituz ad peitēcia. Membra ū
ei' sepe p ypocrisis de pātuz / q' tñ p malla g-
ficiā ad ipi nō merētuz. Discat humana mis-
ia qd' ea caūa cūctuz puocetur d's p stare ueiāz /
dūz ī freno gpatitur hoīmz / qz ipē hō traxit

• ex parte •

ex parte inferiori in firmitate peccandi. Hoc ex carne / quia in claua anime deiciuntur. Apostatae angeli ideo ueritas non habent / quia carnaliter fragilibus / nulla in firmitate grauari sunt ut peccarent. Homines autem post peccatum idcirco reuertuntur ad ueritatem / pro quod ex lutea materia pudus traxerunt in firmitate. Ideoque pro firma carnis condicione dicitur patet homini ad salutem. Sic psalmus dicit. In sepe sit figmentum nostrum. Memoro domine quod terra sumus. Et iterum. Memorare in quod que sit materia tua. Postquam inquit ueni ut nunciarem tibi. Et princeps regni presertim istat in .21. diebus. Et pro alia non est qui me ad uiuet. In michael princeps uir. Et omnes homines angelos habere probatur / loquente domino in euangelio. Angeli eorum semper uident faciem patris etc. Unde et petrus in actibus apostolorum cum presertim ianuam dixerunt in tuus apostoli. Forsitan angelus eius est. Si uero angeli conuentur / et uidentur cur petrus apostolus dicit in quibus desiderant angeli conspiciere. Iterum si cum conuentur / nec uidentur quomodo uix simas omni. Angeli eorum semper uidentur etc. Sed bene utrumque est. Nam uenititer edimur quod omni angeli / et uidentur / et uidere desiderant. et habet et habere festinant. et amat et amare nituntur. Si eis sic uidere desiderant / ut effectu desiderii. non proficiantur desiderium hoc necessitate habent. Necessitas ista penam est. Et bene angelus omnis pena longe est / quia nunquam similis pena / et beatitudo genuit. Rursus si eos dicimus dei uisionem facere / facietas fastidius habere solet. Et simus illos

dei uisioē / quā desiderat fastidire nō posse. ⁊
Quo ē est n̄ ut mirō mō ut q̄z edam? qz q̄ desi-
derat. faciant. s; desiderat sine labore / ⁊ faciat
sine fastidio. Ne eū sit ī desiderio necessitas
desiderantes faciant. Et iterū ne sit ī sacietate
fastidū faciat desiderat. Vident q̄ angeli facie
patris p̄ sacietatē. ⁊ qz sacietas ista fasti-
nescit angeli desiderat in eo p̄spicere semp. ⁊
Vbi aiq; ī scripturis sc̄tis p̄ deo angelus p̄ditur
nō pat̄ nō sp̄s sc̄tus / s; p̄o ī carnatiōis dispē-
satiōe solus fillius ītellegit. Ante dominicā ī car-
natiōis ad uentū discordia ī ter angelos ⁊ hōi-
es fuit. Eo q̄pp̄ nato clamaueūt angeli. In
tera pax hōimib; bone uolūptatis. Per ī carna-
tiōē q̄ xp̄i / nō p̄ solū dō redalliatus ē hō. Vēūz
eccl̄az pax ī ter hōies / ⁊ angelos īformata ē.
Discordia q̄ an̄ ad uētū xp̄i hōimūz ⁊ angeloz
fuisse / p̄ id maxīe aḡscitur qd̄ salutatī ī uet̄i
testam̄to ab hōimib; angeli despiciūt / se saluta-
ri ab eis. qd̄ ī nouo testam̄to a johāne factū
nō solū reuerenter angel̄ suscipit uerū eccl̄az
ne faciat ī te dīc. Ob hoc q̄ hō ī ueteri testa-
m̄to despiciat. n̄ se salutatūz ab angello / eo qd̄
hō nūdūz transisset ī dīm. Suscipit aut̄ hō
ad d̄o. ⁊ reuerē salutat̄ ab angelo. Nam et ma-
riaz / āgel̄ gabriel legitur salutasse. Et johāi
angelūz salutatī ab eodez angello dīc. Vide
ne feceris cōfusus eū tuus suz / ⁊ frat̄ū tuoz
p̄ qd̄ agnoscat̄ p̄ ī carnatiōēz dominicam

pace hominibus fuisse. et angelus redit. **De hoie .ii.**

Omnia que sub celo sunt pro hominem facta sunt /
 homo autem pro semetipso. Unde et omnia per figu-
 ra ad eius similitudinem referuntur. Cetera ob homi-
 ni omnia naturalia esse cum omnibus que consistunt. Et in homine omnia
 continentur / atque in eo omnis rex natura consistere. Uni-
 versitati creature / homo magna quodam portio est. Ta-
 nto que gradum esse ceteris excellentior / quanto di-
 vine et imagini vicinior. Quatuor ceteris ca-
 turis preestit homo dignitate dicitur / ex ipsa reve-
 rencia dicitur creatiois. vix omnia dixit deus fiat / et facta
 sunt. Creatura vero hominum quodam eterni consilii delib-
 eratione voluerit dicens. Faciamus homines ad yma-
 gines / et similitudinem nostram. Quia boni sumus
 naturaliter conditi deus quodam modo merito / contra naturam
 mali sumus effecti. Sic presumpsit deus homines pecc-
 aturus / ita et presumpsit quod illis per suam gratiam rep-
 aret / quod suo arbitrio deprece potuisset. Digni-
 taliter adam et eua / simul creati sunt. Specialiter
 vero postea mulier de latere viri formata est.
 Pariter et conditi sunt utque rationis ordine. non
 temporis quantitate. Vir ad ymaginem dei factus
 est. mulier ad ymaginem viri formata est. Unde
 et illa lege nature subiecta est illi. Inter virum pro
 semetipsum factus est. mulier vero ob adiutorium viri
 creata est. Homo pro peccato tuo traditus est
 diabolo. Tera maducab. Vni et perfecta ait
 spiritus pulvis panis eius. Serpens eius diabolus.
 Pulvis in py. Et ipsi sunt ceteri diaboli. Quia

pro sua uoluptate ad una colabimur. recte ad
bonum agendum cum labore consistimus. Quod non ita esset
si delectatio flagitiorum primorum hominum non per sua
fisset. quibus ad bonum uiuendum tantum uelle suffice-
ret. et sine difficultate statim accessio obtemperaret.
Diuisio et pugna ut sit in hominis animo pena pec-
cati est. ex primo homine in omnes homines propagata
ut qui noluit cum deo esse unitus esset in semet-
ipso diuisus. Et qui in panem domino noluit esse
subiectus fieret sibi metipsum rebellis atque contra-
rius. Vnde non potest subiugari nisi prius deo non fue-
rit subiugatus. Sibi quod fuerit nobiles nolens. quod
deo noluit uolens. Quam uarie per diuisa hu-
manam defluxerunt. genitumque se ab uno stabili semperque
manente diuinitatis saluitate subtrahunt. Nam dum
opus quodlibet appetit. quod ut sibi iam reges missi
infigant dum ei non sufficiat in reuolue ad alias. atque
alias actiones transit. Dumque per diuisa regem soli-
dam quod in uent. In labore missi et uarietate
uiuunt. et uacuis aere manent. Quam uis
eadem mutabilitas. non sit homini generata. Sed
per merito sine peruicaciorum. illi accessit. Jam
tamen naturalis facta est. quod originaliter a primo ho-
mine. sic et mors in omnes homines transit. --

De anima ceteris que sensibus. c. 12.

Antea corporis anima. Vita anime deus est. Et si-
cut corpus quod ex humo factum est in terra
homo est. In habitando autem in corpore anima. ex
ipsa participatione carnis hominis nomen accepit

Nulla aut maior iniquitas quam non in deo. sed in
se uelle que propria gloriari. Angeli ubi di cognos-
cunt omnia ante quam in re fiant. Et que apud homines ad-
uocata futura sunt angeli iam reuelate deo nouerunt.
Deuocatores angeli etiam sanctitate amissa
non tamen amiserunt uiuacem naturam angelice sensum.
Tripla est enim mensura presencie acumen uiget. scilicet
te nature. Experiencia temporum. Reuelatio superiorum
potestatis. Quocumque de quoque flagello huic mensura
trahitur. ad ministerium uindictae apostate angeli
mictantur. quod tamen diuina potestate coercetur. ne tamen
noceat. quam maliciose contendunt. Boni autem
angeli ad ministerium salutis huius deputati sunt
ut curas ad ministrarent mundi. et regant omnia insu-
di. testate apostolo. Nonne omnes inquit sunt ad mini-
stratorum spiritus. in ministerium missi propter eos qui heredi-
tatem capiunt salutis. Angeli corpora in quibus hominibus
apparet de somno aere sumunt. Solidam que specie
excelsi elemento inuenit. quod propter que humanis obtutibus
manifestus demonstrat. Singule gentes proprios
angulos habere eduntur. quod ostenditur testimonio
angelus danieli loquens

Admirabilis est anima
non localiter. sed temporaliter suis affectionibus. Corpus
autem loco et tempore mutabile. quod et tempore muta-
tur. et uariatur loco. Quod est ad corpus muta-
tio locorum. hoc est ad animam mutabilitas cogita-
tionum. que uarietas malle mutationis. tunc in
inhesit. quoniam ab ethorum contemplatione. primus homo

recedens i illo stat noluit a quo malle iecit. Et
iusta dapnatioez i constas p iruz capt' uarie
tatez deflux. Multu ex sua na splendore posi
det aiaz. Sz fuscatur comustioe carnis quare
tinet in clusa. Ex ei' eiz pte uertitur ad pec
candi i firmitate / Salomone dicete. Corp'
qd corupit' agrauat aiaz. Et depmit terrena
i habitacio sensuz multa cogitante :-

De sensibus carnis. c. 13.
Non uirtute no sensu corporis / sz racioe
mentis excellim' aialibz cetis. Quo rebz
corporeis utendis. sufficit sens' carnis no p spiri
tualibz capefcendis. Illecti aut hoies usu cor
poraliuz rariuz nichil putat aliter ee n' pret'
qz sensu carnis coapuit. Sic pcellut s' corpor
ei fa sensus ouisitate locoz. ita sibimet / q uir
tute senaendi pcellut. Na pstantior e adorat'
sapor / q posicaoē loci / q senaendi lo gigtate sic
q aures adoratuy. Longius eiz audim' qua ad
ram'. Sic q oculi auribz. Longius eiz uidem'
qua audim'. Anim' aut / q loco / q mto hys
uniuisis sensibz supfertur. In arce eiz capit / co
stitutus qd illi corporalit' no atigut / iste i tel
lectualiter cotuetur. Amplius excellit occulloz
sensus / cetis sensibz / quato qdez que ad alios
ptinet sensus / uide dicam'. Veluti codicimus
uide quo sonat. Vide quo sapit sic q cetra.
Que admodu oculus. ita q aiaz cetra uidet /
se se no i tuemurur. Aliaz reruz origines /

12

Sic et ap[osto]l[us] ait. Interiori ho[m]i[n]i a[n]i[m]a[m] no[n] carne[m] & condita[m] e[st] ad rei imagine[m]. Male e[st] aq[ue] da[m] editur a[n]i[m]a[m] ho[m]i[n]i e[st] corporea. q[uo]d ab hoc ad vi[m]agi[n]e[m] facta e[st] / ut si si no[n] i[n] co[m]mutabilis ut o[mn]i[um] e[ss]et. t[ame]n i[n] corporea / ut o[mn]i[um] existeret. Sic angeli ita et a[n]i[m]e. habet[ur] eis inimic[us] / fine[m] u[er]o nullu[m]. Nam quedam i[n] rebus te[m]poralia su[n]t. q[ui]da[m] p[er]petua / q[ui]da[m] u[er]o sempiterna. Temporalia su[n]t q[ui]bus inest ort[us] / et obit[us]. Perpetua q[ui]bus ortus no[n] t[er]min[us]. Sempiterna q[ui]bus n[on] ortus nec t[er]min[us]. A[n]i[m]a[m] no[n] e[st] p[ri]us diuine s[ub]stantie / u[el] na[m]e / nec e[st] e[am] p[ri]usq[ua]m corp[or]i miscatur. Sed t[un]c e[am] e[st] u[er]u[m] q[ua]n[do] et corp[us] e[st] / cui ad m[is]c[er]e uideat. Philo- sopherus sine dicit / e[st] a[n]i[m]a[m] p[ri]usq[ua]m nascat[ur] i[n] i[n] corpore. q[uo]d ueru[m] e[st] null[us] ap[er]tatur i[n] dicit. Nam utru[m]q[ue] antea fuissent / n[on] ip[s]i nouim[us] / n[on] quisq[ue] ho[m]i[n]u[m] dicat h[ab]ere. No[n] e[st] e[st] q[ui]rendu[m] / q[uo]d queredo mag[is] e[st] i[n] uide[n]du[m]. Gentiles et he- retici de a[n]i[m]a disputare conat[ur]. Sed quo uel- la aliquid recte sentire posuit / q[uo]d auctore[m] ad e[um] imagine[m] facta a postate angeli cecideru[n]t / reliqui p[er]seuerantia etne b[eat]itudinis solidati su[n]t. Vn[de] et post celi creatio[n]e[m]. In p[ri]ncipio i[n]petit[ur]. fiat firmamentu[m]. Et factu[m] uocat[ur] e[st] firmamentu[m] celu[m]. Nimiru[m] ostendens q[uo]d post uina[m] h[uius] q[ui] per m[is]c[er]u[n]t firmitate[m] i[n]ueneru[n]t etne p[er]seuerantie / et b[eat]itudinis qua[m] a[n]i[m]a[m] min[us] accepant. Post diaboli u[er]o de iectio[n]e / angeli s[an]cti colata[m] s[an]ctitatis p[er]seuerantia / habet / et b[eat]itudines qua[m]

min⁹ accepit. Vñ opz agnoscit qd malloz in-
quitaz. scōz fuit huilitati qz un malli
coruut / inde boni pficiūt. Honorz angeloz
numerus / q p maloz angeloz ruina ē dimi-
nut⁹ ex numero electoz angeloz suplebitur /
q numerus soli dō ē cōgitus. Int⁹ angelos di-
stāciā potestatē ē. Et p graduz dignitate mist⁹
ia st. eis distributa. Alijs qz alij pferuntur
tā culmiē potestatis. q̄ sciencia uirtutis. S-
ubministrant iō alij / alioz pceptis. atq; ob-
ediūt iussis. Vnde ⁊ ad pphetā pfectū zach-
ariā angeluz / angelus mittit / et quecuq; ⁊
annūciare debeat precepit. Non ē distēcio-
nes ul ordies angloz / sacre scripture testāt. i.
Angli archangeli. ⁊ roni ⁊ dominatioēs. Virtutes
pncipat⁹ / ⁊ potestates cherubiz ⁊ seraphi. Norū
numeri / ⁊ ordinis / etiā ezechiel pfecta descri-
bit / s̄b totidē noimibz lapiduz / cū de primatu
apostate angli loquitur. Omis inqo lapis p̄ciosus
opimtus tuus. Sardius. Topacius. Jaspis. Cri-
solitus. Onix. Berill. Saphir. Carbūculus.
⁊ Smaragdus. quo nūo lapidū ipi ordies desi-
gnati sūt angloz / quos ⁊ apostata angli. ante
lapsuz q̄ i uestimto ornati sui offixos habuit.
Ad quoz cōpātiōē / dū se clariore conspexit
cōfesti contumuit. ⁊ cor suuz ad supbiā eleua-
uit. Angli semp i dō gaudent. nō i se. Mal-
us uō. i. diabolus. qz nō que dei sed que
sua sunt reqsliūt.

13
confusus n̄ n̄arū distinctiōe geminat⁹. Ideo d̄s
i hoīe uenit qz p se ip̄s ab hoīnibz aḡta nō po-
tuit. S̄z Vn̄ nob̄ osuluit / inde despectiōez p-
tulit / qz i firmitate quā p n̄b suscep̄ hō sup̄bz
despex̄. Ob h̄ i firma / 7 stulta m̄di eleḡ / ut for-
ciora 7 sapiēciora / p qua nō cognoscebatur cōfū-
deret. Sic abuz fortēz inuallid⁹ i fanz. cape-
re nō p̄a / n̄ amat⁹ p̄us eōt i sūt lact̄ uerta-
tur ut qd̄ i cibo nō potuit uti / segeto po-
tetur i lacte p carnē. Ita 7 nos dūz esemus
i firmi ad cōspiciēda ābi et̄nitatē / fact⁹ ē ip̄s
uerbū caro / ut enutriti p carnē forciores qz
effecti / cibū solidū .i. uerū d̄m. cū p̄e s̄m̄pi-
t̄n / cōtēplando / ut angli facemur. Prima
d̄i dona ēē / qbz nos / nobis reos ēē ostēdit / q
dū iacerem⁹ / s̄z reatu elpe / iustos nos ēē crede-
bam⁹. Venit x̄ps 7 pate fec̄ uuln⁹. Compos-
uit sēm̄t ip̄s / 7 de sua morte. nob̄ m̄dicinaz ap-
tuit / ut nō ēēt ostētor tm̄ uulneris s̄ sanator.
Prim̄ ad israhēles uenit x̄ps sic ip̄e ait / nō su-
us missus n̄ ad oues q̄ pierūt dom⁹ isrl. Ad
p̄p̄s ēē isrl p̄us uenit. S̄z qd̄ nō ēēt cōdituri
p̄ph̄ nō tacuit. dicens p̄us ad syon dic̄. Ecce
ad s̄m̄. Et i yerusalē euāgelistā dabo. Et
uidi / 7 nō erat ex istis q̄sqz q̄ iniret 7 filius / et
i t̄rogat⁹ m̄deret ābz. S̄z qz ad t̄nsū sequit̄.
Ecce s̄uus m̄us suscipiā eū / elect⁹ m̄us / cōpla-
cuit s̄ i illo aīa mea. dedi spiritū meū sup̄ eū /
7 i uoi⁹ ḡntibz p̄fert. Quāuis ordinē n̄re liba-

ciōis nesciret diabol⁹ / sicut tñ p salute hoīn
xp̄s ad uēisse. S; qd̄ sua idem nos morte re-
dimeret / ignorat. Vñ 7 et euz occidit. Nā
si ille xp̄s p mortē redimere humanū gen⁹ si-
set. nō euz utiq; permisisset. Qd̄ nouerit dia-
bolus. p salute humani generis xp̄s uēisse
euāgelij testimonio edocem / quē ut uidit ag-
noscendo p̄timuit d̄cēs. Qd̄ nob 7 tibi filij
dei. Venisti an̄ t̄pus p̄dere nos. Xp̄s sic
pectatus qd̄ pena dignū ē nō admissit / ita
penā peccati nostri suscep̄ ut p̄ debitā penā
suā / debitā aboleret / cl̄pas n̄as / ut p̄ h̄ ad
mitteret diabolus quos res tenebat / dū un̄
īfficit / qui n̄ peccati admissat. J̄oq; quos q̄
iuste tenuit / amisit. qz ī iuste redemptorē
n̄s occidit. Illus ē diabol⁹ morte d̄ni q̄ auis.
Nā ostensa xp̄s sue carnis mortalitate. quā
ī t̄m̄dā ille apetebat. abscondit diuinita-
tē ut laq̄uz / quo euz uelud auē ī puidas
prudētī irētrēt d̄ cipula. Nā si inocēs xp̄s
nō occideret. h̄o ad diabolo p̄pua⁹ addit / nō
ab solueret. Diabol⁹ d̄uz ī xp̄o carnē hum-
ani apēcit q̄ patebat. q̄ amo diuinitatē ei ca-
ptus ē / qui latebat. Est ē in xp̄s am̄ diui-
nitatis. Est autē caro. linea genealō / q̄ ex
euāgelio recitat. Tenēs ū hāc lineā d̄s p̄r
ē. d̄ quo d̄c̄ ap̄lus. Caput xp̄i d̄s. Et lucas
lineā generatiōis xp̄i. ab imis ad sumā
cōtexens / incoat a j̄oseph / 7 cōsumat ī d̄m /

14
species & magnitudines perspicere. de autem tanta ueri
ignorantia inficitur. ut in his omnibus nichil certa
contempletur. Non quod miraris siderum altitudines. &
maris profunditates. Animi tui abusus intra & mi-
rare si potes. multa cogitates sine sensu car-
nis. & sine imaginibus uiuis. animo tantum cernē-
tes inuenimus. Memoria que mente sibi eas fin-
gente tenemus. Multa enim intelligimus sensu. que
lingua explicare non possumus. Innoxios esse in fa-
tes ope. non esse innoxios cogitatione. qua motus
quod gerunt mente non possunt explere ope. Ac per hoc
in illa etas est in beatis non animus. Ad nunc enim uo-
luntatis. non dum obtempat illa fragillitas corporis.
Nec adeo ope nocere possunt. sic cogitatione mouentur.
Ex causa uocabulorum sortita est cogitatio. Cogedo
enim animus reminisci quod memorie commendatur est or-
do cogitatio. Reuerentia omnium tesaurum memoria est. Ipsa
enim custos rebus inuentis. ipsa cogitatio de qua
ad liquidum difficile est aliquem disputare. quod gra-
uis est perplexitas est. Et animus ipsa est. Imago &
asensibus corporis. remota sua specie. simi-
litudines relinquit in memoria. Similitudines autem
non per imagines. sic cetera. sed sic gaudio sine ima-
ge reminiscimur dum obliuioe memoriam non
per se ipsam adest. Quod si per se ipsam adest &
utique obliuisceremur. Comune hominum animal-
ium que est memoria. Nulli autem animalium iratio-
naliu. intellectum in esse non homini tantum predicto ratio.
Ceteris autem in ipsa qualitate considerationis sue.

sensu carnis / nō itelligencia mentis ē : - De
Natus est filius dei perfecta natiuitas christo. c. 14.
nec cepit ēē / nec desit ēē / nec p̄tita sit
si desit / et ne ī perfecta sit / si aduc sit. S; si etna
sit et perfecta. quatinus ī ea natiuitate / etnitas
et perfectio habeat. Ex utero uirgis minor or
p̄re christi / uidelz iusta humana asūptioē.
nō iustā diuinitatē. Christi et ī forma sui
sui. et ī forma sui nō sui. In forma q̄ppe dñi
sui. Et ī forma sui hominū dñs. Chri
stus ī forma sui / pp̄ceptiois excellētia dñs
ē hominū. qz et si suscepit carnē / nō tñ ex car
nis libidinosa cogitatioē. Mediator dei atqz
hominū / homo xps. yhs nequaquā alter ī hu
manitate / alter ī diuinitate ē. S; utqz nra
idez vn̄ ē. Nec purus hō cōceptus ē / nec pu
rus hō editus ē / nec postea m̄rito mot̄ ut d̄s
eēt accepit. S; d̄s ubi / manēte ī cōmutabili
essen̄ q̄ illi q̄ patre. et spū sc̄to coetna asūpsit
carnē p̄ salute huāna ī qua et ī passibil̄ pati
et ī mortal̄ et etn̄ an̄ seclā tēporal̄ posit̄ ond̄.
Mediator di atqz hominū hō xps yhs. quāuis
alī sit ex p̄re / alī sit ex uirgīe / nō tñ alī ex
patre alī ex uirgīe. Sed ip̄e etn̄ ex p̄re / ip̄e tē
poralis ex matre. Ip̄e q̄ fec̄. Ip̄e q̄ factus est.
Ip̄e de patre sine matre. Ip̄e de matre sine
patre. Ip̄e cōditor tēplū. Ip̄e cōditor tēpli.
Ip̄e auctor op̄is. Ip̄e opus auctoris manes
vn̄us de utqz et ī utqz nā. Necnāruz copla

confusus h̄ n̄arū distictioē geminat. Ideo
d̄s i hoīe uenit qz p se ip̄z ab hoīibz agno-
sci nō potuit. **D̄s** v̄n nob̄ ḡsuluūt/ ind̄ desp-
ectioēz ptulit/ qz i firmitatez quā p nob̄ susce-
pit hō sup̄b̄ despē. Ob h̄ i firmā/ q̄ stulta
mūdi eleḡ/ ut forciora/ q̄ sapienciaora/ p qu-
ae nō cognoscebat cōfideret. Sic cibū for-
tez in uallid̄ i fans. capē nō p̄t/ n̄ amat
pus ediet i sūt lac̄ uertat̄ ut qd̄ i cibo nō
p̄t potuit uti seggendo potetur i lacte
p carne. Ita q̄ nos d̄uz eē m̄ i firmi ad ḡspi-
cienda ubi et̄nitates. fact̄ ē ip̄z ubi caro
ut enut̄ti p carne forciorez qz esēt/ cibū
solidū. i. uerbu d̄m/ cū p̄re s̄mpit̄n̄/ cōte-
plando ut angeli faciemur. **Prima** d̄i do-
na eē/ qbus nos nob̄ reos eē ostēdit. qui d̄i
iacerem̄ s̄b̄ reatu clpe iustos nos eē cōde-
bam. **Veit̄** x̄ps̄ q̄ pacte fec̄ unū. **Conpo-**
sult̄ sem̄tip̄z/ q̄ de sua morte/ nob̄ m̄dia ap-
tuit/ ut nō eēt ostensor. t̄m̄ uulneris. s̄z sa-
nator. **Pr̄m̄** ad iſraheles uenit x̄ps̄/ sic ip̄s
ait nō suuz miss̄ h̄ ad oues qz pierūt dom̄
isrl̄. Ad ppl̄z eū isrl̄ pius uenit. **S̄z** qd̄ non
eēnt ed̄ituri p̄ph̄ nō tacuit. **Dicens** pus ad
sion dic̄. Ecce ad sū. **Et** i iherusalez euāgli-
stas dabo. **Et** uidi q̄ n̄ erat ex istis q̄sq̄ q̄
iniret cōsiliū/ q̄ i trogat̄ r̄nderet̄ ubi. **S̄z** q̄
ad t̄nsiuz seq̄t̄. **Ecce** suuz m̄s suscipiā euz
elect̄ m̄s cōplacuit sibi i illo aīa mea. **ted̄**

sp̄s meus sup̄ eū. ⁊ iudiciū gentibz p̄fert. Quā uis ordines nr̄e libacōis nesciret diabol
fuit tñ p̄ salute hoīuz xp̄s ad uēisse. S; qd̄
sua idem nos morte idimeret ignorauit. Vñ
eā ⁊ occidit. Nā si ille xp̄s p̄ mortē redimē
re humanū gen̄ fisset. nō euz utiq; p̄emisset.
Qd̄ nouerit diabol' p̄ salute hūmī gn̄is xp̄s
ueisse euāgli testimonio edocemur. quē ut
uidit cognoscendo p̄tinuit dicens. Qd̄ nobis
⁊ t' filij dī. Veisti an̄ tps̄ p̄dere nos. Xps̄ sic
pecc̄tz q' pena dignū ē nō admisit. ita pe
nā pecc̄ti nr̄i suscep̄ ut p̄ debitā penā suā.
debitā aboleret cl̄paz nr̄as ut p̄ h̄ amitte
ret dyabol' quos reos tenebat. dū uñ it̄fic
q' n̄ pecc̄ti admisit. Ideo q; quos q̄ iuste te
nuit amisit. qā i iuste redēptorē nr̄m occi
dit. Illus ē dyabol' morte dī q̄ auis. Nā
ostensa xps̄ sue carnis mortalitate. quā it̄
mendā ille apectebat. abscondit diuinitatē
ut laq̄uz quo euz uellud auē i puidas pru
denti irretiret d'apulla. Nā si innocens xps̄
non occideret. hō ad dyabolo p̄pna' addit' nō
absolueret. Diabol' dū i xpo i carnē hūmī
huāi apecti q' apatebat. q̄ amo diuinitatis
ei' cap' ē qui latebat. Est ē i xpo am' diu
nitatis. E sca aut' caro. linea genealo' q' ex euā
glio recitat'. Tenēs uō hanc lineā d's p̄z ē
de quo dicit apl's. Caput xpi d's. Et lucas li
nea gn̄acōis xpi. ab imis ad sūma cōtexēs

i coar a ioseph / et co sumat i om du die q fuit
heli. q p ficiens linea gnus die q fuit di. Jaco
dng i inferno descendit ut his q ab eo pena
litez detinebatur uia aperet reuerti ad cel
los / s; testimoniu esaye pphc dicetis. Posui
sti pfudu maris uia / ut trasiret liberati.
Vias qpe xps i pfudu maris posuit quado i
inferno descendes / tantis iter / ad celos iute
di / monstrauit. Scti ex tēpre resurrectionis xpi
stati ut de corpore exeit. mox ad celeste ha
bitatē ascendit q antiqs patb; nō dabat. Na
an ad uentu saluatoris quāq; sn pena su
plici; tū nō i cello / s; i infernū scōz / tūbat
p quib; ab soluēdis / dng i infernū descendit.
Xps i cellū ascendes / discedit / qdē carne / s;
pns ē magestate. Sm illud qd ait. Ecce ego
uobiscū su; usq; ad consumacioē secli. Sedet
xps adextas pris / nō ut dextas corporeā hē
pr. S; dextas pris bntudo ē. sic sinistra mi
sua: *De spiritu scō. c. 14.*

Spiritus scō; cator ē sic pr / q libū tes
tante pphē. Spūs dñi fecit me / q
spirach; omipotētis uiuificauit me. Spūs scō;
pris / q filly ē / q ide unū st / pr et filius. qz n
hō pr qd nō habeat fili. Nō e; res una / q
duoz cōsbācial / potit simul ab eis pcedere /
q siml i eē / n un fuerit aqb; pcedit. Spm
scō; pign; accep ecclia ut p euz i vno corpo
re / un fieret edentes. p q; pr et fili; un essen

cialiter sunt. Ipse saluator ad patres dicentes. ut sit
unum sicut et nos unum sumus. Christus non tamen aperte
sed et spiritu sancto se missus testatur dicente propheta.
A credite ad me et audite. Non a principio in ab-
sccondito locus suus. Et tempore antiquas
fieret ibi erat. Et nunc dominus misit et spiritus eius.
Et spiritus sanctus pro eo quod consolator sit. pacatus non
cupatur. Nam latine pacatus consolator dicitur. Et re-
uera dum dona sacramentorum distribuit consolator anime
prebet. Credo equos quod magna consolatione se-
at. quod aliquo reuelante spiritu dicit. Dominus sanctus spiritus
in membris ecclesie singulari diuiditur et singulis
singula dona tribuuntur. Christus autem omnes ple-
nitudo gratiarum habuit. De quo ita legitur
plena gratia et ueritate: In christo ergo omnis ple-
nitudo gratiarum est. Nam singulis electis singula
tribuuntur dona. In spiritu sancto omnis ple-
nitudo donorum consistit. Ipse enim prout uult gratiarum don-
orum largitur. Aliis dans sermonem sapientie. Aliis
scientie. Aliis fidei. Atque unicuique uirtute
sancti spiritus. diuina gratia tribuit. Et in omnibus idem
unus habet. Ipse enim et ineffabilia docet. quod profere
humanus sermo non potest. Antequam ad uentum domini tamen propheta
et pauci ex omni populo iusti donum sancti spiritus merebantur.
Post ad ad uentum autem domini. spiritus sanctus etiam est
identibus distribuitur. unum quod propheta dominus loq-
tur dicens. Et erit in nouissimis diebus. Effu-
das de spiritu meo super omnes carnes. Quicquid est nunc
gentibus gratia sancti spiritus tradita est. Neque in pau-

.as ut.

16
cis ut i pplo israhel. s; i oi credencuz multi-
tudine sps sc̄i gr̄a manet. Aliqn̄ nō dignis
repp̄. dona sc̄i sp̄us cōferūt. sic sauli data
ē, pphe^a & balahā. Vñ q̄ mlti dicturi i fine sūt
dño. Virtutes i tuo noīe fecim? Quibz dicitur
ē dñs. Nescio uos un̄ scitis. Christi ad uēt̄ nō
tm̄ plebis iudee sc̄i pphetates expectauerūt
s; fuisse q̄ inatioibz plerosq; sc̄os uiros
pphecie don̄ habentes / qbz p sp̄us sc̄z xp̄us
reuelabat / q̄ aqbus ei expectabat ad uēt̄ sic
job / sic balahā / q̄ xp̄i utq; p̄dicauerūt ad uēt̄.
Conuersio gn̄cū uteri popullo latebat / s; tm̄
in cōsilio dī erat ut fieret. Et tūc a sc̄is
pphetis oclte p sp̄z sc̄z p̄dicabat ad uēt̄ xp̄i.
Sic dicit pphe. dū app̄iquauerūt aīn̄ a cogno-
sceris. dū ad uenerit tēp̄ ostēderis. Nūc uero
reuelat p̄z / q̄ tūc carnalibz latebat. spiritu-
alibz ū not̄ erat. Nūdū tm̄ manifeste dicebat
eo qd̄ tēpus ostēsiōis nō eēt. **De eccle^a &**

G **Em̄ia ē ecclie p̄c̄ritudo** **her̄ sibz. c. 16.**
Vna quā h̄ bñ uiuēdo cōsequitur. Altera
p̄ quā illuc ex retribue glorificabitur. Ecclie p̄
xp̄z gēine tribula^o existūt. Id est siue q̄ apaga-
nis p̄tulit i martiribz / siue quas ab her̄ticis
p̄fert i oīuersis cōcertacioibz. Utrosq; aut̄ p̄
gr̄az dei ex supat p̄ti ferēdo parti i stēdo.
Sancta ecclia catholica sic malle uiuētes i se
patient̄ tolerat. Ita malle edentes a se repet-

lit. **S**ctā ecclia q̄ gentillū atq; hereticorū pu-
ca^m nūmo pe sapi^ē & paciē^m studet. **S**i excetur
sapi^ē q̄tēptat^r ūbis. exercet^r paciē^m q̄tēptat^r gla-
dys. **C**ausa putatis hereticę doctrina ē p̄pa-
gata ecclā. Nā a nā simplici tam dē fide iuge-
bat. Hereticorū ię occasiōe p̄pagati sūt docto-
res i fide. Et paciē^m her^{es} ecclēsie magist^r
cuerūt. Nāz tūc clarū manifestat^r ūtatis
ascrio/ quādo patuerit q̄libz disētio. **S**ancta ec-
clia iō d̄r catholica p̄ eo q̄ uniuersalit^r sit p̄oz
mūdū diffusa. Nā hereticorū ecclie i ptibz mōi
coartatur. Hec ū i toto orbe diffusa expāditur/
paulo attestate ap̄lo. **G**racias i q̄ ago dō pro
oibz uob/ qz fides urā annūciat^r in uniuerso
mūdo. **H**er^{es} aut^r i aliquē angulū mōi/ aut
i vna gētē i ueniūt uersarij. **E**cclia ū catho-
lica sic p̄ totū mūdū extēditur/ ita q̄ oūz gē-
cū societate cōstruit. **D**ue hereses. **V**t he-
retici. **N**i q̄ relicta d̄i eccl^a puatas elegerūt
societates. de qbz dñs dicit. **D**uo malla fecit
p̄plus mūs. **M**e dereliquit fontē aque uiue.
Et foderūt s̄ cistnas dissipatas/ q̄ cōtinere n̄
ualet aquas. **C**ausa her^{es} ob quā rē sit. i.
ad exācacionē fidi. **V**is ū p̄ quā fit obscuritas
ē diuināz scripturaz/ i qua caligātes heretici/ ali-
ud quā se res h̄t itelligūt/ n̄ eē posūt qz ipz
q̄ existūt/ her^{es} iā nō sūt. **M**alle ē sciēdo
essenciā uerā nō agūt/ q̄ ad nichillū rēdit.

Dz

N.

17

Heretici in genti studio invidia sua discunt / et laborum
vehementi / ne ad unitatem ecclesie ueniant decertant / de
quibus per prophetas congrue dicitur. Docuerunt linguam suam lo-
qui inuidiam. Et ut inique agerent laborauerunt.
Quis uicissim heretici / mutuo se lacant / quando
alterutrum / se se proprias sectas inducunt / sic tamen in uicem
se se collidunt ut in ecclesiis pari erroris spiritu
de certent / et qui in uicem sunt diuisi / in ad usita-
te ecclesie simul existunt uniti. Eis quippe qui pro
eo quod tamen ualeant hereses uidentur uidentur
heretice unitate / hoc respondendum est. Non in salutem
proponi sunt morbi / quia plerumque ita mundum
occupant generaliter ut parum salutis locum reliquant.

Non posse hereticos ~~esse~~ **De hereticis. 17.**
cos heretice ueritatis in ecclesiis catholicis. Sicut
et amici iob / non pro se placari deum et potuerunt
in pro eis iob sacrificium obtulisset. Opera bona que
heretici faciunt / et iusticia eorum / in eis prodest / testa-
te domino per ieremiam. Quia omnia oblitus es. Ecce annun-
ciabo iusticiam tuam et opera tua non proerunt tibi. He-
retici qui uis legem et prophetas adimplere / ex eo tamen
quod catholici non sunt / non est deus in eorum conuentibus. pro
domino attestante. Si steterit moyses et samuel co-
tra me non est anima mea ad populum istum. Eieci enim eos
a facie mea et egredietur. Per moysen quippe et sa-
muelum / legem accipe / et prophetas / quos quam uis
heretici ad implere conuertant opere / propter erroris tamen in-
pictatem / auultu dei phantasmata / et aurore ceteribus

Hereticis

Am

No.

sepant. Daganus et hereticus. Ille quia nunquam fuit
 o dei populo. Iste quia recessit a deo populo. Vterque
 recedentes a christo ad diaboli pertinent corpore. +
 Qui ab idolatria ad iudaismum vel ad here-
 sis transiit iuxta prophetam de mallo ad mallum labu-
 tur egressi / et dominus non cognoverunt / quia de i fide-
 li errore / i errore alium transierunt. Cuius doctrina
 usque se habet et sic nuncupatur sic et per prophetam. amozem
 presbiter / et cathedra matrem esse israel dominus dicit: non uti-
 que nascendo / sed imitando. Sic et i meliore parte
 filii dei nuncupantur / quia precepta dei non custodiunt.
 Vnde et nos in natura / sed adoptione clamamus deo
 dicentes per nostrum quos in cellis. Non solum tamen natiui-
 tate / sed etiam imitatio filios posse alicuius vocari.
 Nam iudei secundum carnem filii habrae / secundum quod iusticia-
 ones diaboli non cupantur. Ac per hoc illi sunt filii
 habrahe / qui eius imitantur fidei / non quod ex eius genera-
 ti sunt carne. De herese auctoris trahit a quibus
 da et nomen / et culpa / ut ipso suo uocabulo cessat.
 cuius errore et sequitur. Sic ecclesie per galatiam et tyatire
 i apocalypsi dicitur. Habes illic tenentes doctri-
 nam balabaz dicitur habere per galatiam et tyatia per imi-
 tationem / non propter principia corporale. **De gentibus. 18.**

Apoc.

Philosophi gentium non sic operum deum querentes / i angelos i ceciderunt per uaricatores. +
 Factus est illis dyabolo mediator ad mortem / sic
 nobis christus ad uitam. Multum modum philosopho predicatur
 i omni tempore / cursu siderum / ac discussione

28
e leūtoꝝ ⁊ tñ h nō n̄ adeo habuerūt. Volādo eñ
supbe ut aues ⁊ erēs ⁊ emgentes i p̄fūdijs ut
puses maris ⁊ ut pecora gradientes trā de
scripserūt. Verūptamē totā n̄te auctore intel
ligere noluerūt. Quār nō possūt aīalia bru
ta i fero. quia nesciūt raciocinare. Ideo nō vi
similes homines gñtiles aīalibz bruti extiterūt
⁊ talia nō cōsiderātes ⁊ ip̄a ampli⁹ diligentes
usq; ad eoy clē uenās euauerūt. Viā xp̄s est
si q̄s i ea nō ḡditur nō ē quō ueniat ad om̄. P
hilō aut̄ m̄di utiq; d̄m cognouerūt / s; qz disp
licuit illi hūilitas xp̄i / i m̄uo trāsierūt ⁊ non
i uia. Ideo qz euanescentes / gliaz d̄i i m̄da mu
tuauerūt. Et rectitudines uie ⁊ linquētes i astrac
tū caderēt eroy. **Prīm** unicuiq; ē s̄r qd̄ ap
etat / s̄o ū ē ut i d̄ qz apetit ap̄redat. In p̄fec
ta q̄ppe sapi⁹ ē quō tēdas s̄r. ⁊ ne s̄re iter p
qz expediat ire. Quō eñ p̄dest siquis famis
tēpor̄ ub̄tatis r̄gioēs uideat ⁊ uiaz p̄ quā ad
illā p̄gat i ḡrat. Ecce patas q̄sq; q̄rit. S; si x
uā p̄biderit erādo ḡdit nō p̄ficiēdo. quāto
que plus ambulat / tanto maḡ ab eo qz q̄rit
elōgat. Qui uā regā hoc ē xp̄s d̄sit / ⁊ si
uideat ueritatez a lōge uidet / q̄a n̄ p̄ uā nō ē
q̄o ad ea p̄piquet. Quod si gradientis p̄dest
leonē i cūerit sem̄tipz redarguit dū i diabo
li fauabz heresit.

De lege. c. 19.

Lex uā p̄ quā itur ad xp̄s lex ē / per

uadunt ad om̄m q̄ ut ē ītelligūt eā. Sc̄arū
aut̄ scripturaz / altitudo / q̄i mōtes pascue
sūt / ad quos dū q̄sq; iustoz conscenderit pas-
cuae ī ue ficientis reflectioēs ī ueisse cōgruūt.
In scripturis sc̄is q̄i ī mōtibz excelsis uiri
sc̄i h̄nt s̄b̄li ītelligēcie / ī quibz sc̄i cōtēpla
quasi cerui exant. Et simplices q̄i parua
aīalia ī ueiunt modicos ītellect⁹ ad quos hūi-
les ip̄i ī fugiāt. Scriptura sacra ī fir̄m̄
su paul' / p̄m̄ isto hūil' uidet̄ ī uobis / q̄ ex-
cellēioribz aut̄ uiris alci⁹ ī cedit / dū eis sua
miste pandit / ac p̄ h̄ uirtus q̄ manet cōis /
p̄ uul' q̄ p̄fectis. Scriptura sac̄ ī firmis / ac
īnsu paul' p̄m̄ isto hūil' uidet̄ ī uobis. Cō ex-
cellēioribz aut̄ uiris alci⁹ ī cedit / dū eis sua
miste pandit / ac p̄ h̄ uirtus q̄ manet cōis /
q̄ p̄ uul' q̄ p̄fectis. Scriptura sac̄ p̄ uul' ac
cū q̄ lectoris ītll' uariat̄ / sic māna pp̄lo uti
p̄ singloz delecta uari' dabant sapore. Juxta
sens⁹ ē capacitatez singlis p̄mo dūne q̄ruit.
q̄ dū sit p̄ uni' cū q̄ in tlltu dūit' ī se t̄n p̄-
manet un'. Ideo q̄ ī libris sc̄is q̄daz obscu-
q̄daz apta īperiūtur. ut ītll' lectori stude-
ti augeat̄. Nā si cōta pateret̄ statī ītll' ta-
uille feret̄. Rursus si cōta claua exsiteret̄
confesi d̄fidn' gigneret̄. Ne ergo de obscuris
d̄spā fiat / ea qua maifesta sūt faciant. Et
ne d̄ ītll' fastidius existat / ea q̄ clau' sunt

19

desideriis exatit. Nam plera quae quanto magis la-
tent, tanto magis exercitum praebet. In scripturis
sacris sepe ea quae futura sunt, quasi facta narruntur, sic
est in dederunt in escam meam fel et c. Sed cur futura
quae praeterea scribuntur, nisi quia ea quae aduocata fuerunt
sunt in ope iam facta sunt in diuina praedestinatione. Nobis
uero temporaliter accedunt, quae conditori omnium sine
tempore praudent. Propterea, prophetae in futu-
rae gesta praenuntiabant miseris rebus, ut ita credantur
illa futura quae adueniunt, ista esse completa. Moris
est suo praenuntia de futuris locis. Sic in persona vera
de ecclesia ecclesiae, et sic in persona efraim de hereticis, per
factum diuisis plenique et dicta ponit. Idcirco, quia
non opera manuum deus, sed dicendi impio operatur, sic
scriptum est, dixit et facta sunt. Mandatum, et data sunt.
Quia in scripturis sacris una bis reperitur sententia
aut confirmatio causa est aut mysterium: sic lex, gratia sic
uicium, et perfectio, sic bonum et melius. Lex diuina in
tribus distinguitur partibus. In primo praecipit et prophetae.
Primo est in his quae gesta sunt. Praecepta in his quae
dicta sunt. Lex diuina triplici sentienda est modo
primo ut historice. Secundo ut tropologicum. Tertio ut
mystice intelligatur. Primum namque iuxta litteram. Tro-
pologicum iuxta morales sententias. Mystice iuxta spiritua-
le intelligitur. Et ideo sic mystice operis fides tenere
ut ea et moraliter debeamus interpretari, et spiritua-
liter intelligere. Tria et septem decem praeccepta
sunt. Sed tria ad amorem dei pertinent, septem ad

amore hoīs. Illa tria q̄ ad dñm ptinet̄ i vna
tabula scripta fuer̄t. Reliqua. 7̄ i sc̄da.
In p̄ma tabula triū mādatoꝝ / h̄ p̄m̄ ē dñs
liger dñs dñm tuuz. In .2̄. hon̄. pa. t. 7̄. ma. t.
N̄c ē qd̄ 7̄ saluator scribe i troganti / qd̄
p̄cept̄ ē p̄m̄ i lege. Audi isrl' dñs dñs. t. dñs
un̄ ē. h̄ p̄m̄ ē. Sc̄dm̄ ū simile huic. dñi.
p̄. t. sic te ip̄s. Vñ nāq; p̄cept̄ d̄ p̄ma ta
bula dix̄ qd̄ ad di amoꝝ ptinet. Aluz ū d̄
alia tabula qd̄ ad hoīs ptinet dilec̄. 7̄.

Sēptē eē i t̄ cetera. **De lege. 20.**
Reglas locucion̄ sc̄arū scripturarū qd̄as
sapientes dixer̄t. Prima r̄glā ē d̄ dño 7̄ eius
corpor̄ qd̄ d̄ uno aut ad un̄ lo. atq; i vna
p̄sona mō cap̄ mō corp̄ oñdit. Sic ysaias
ait. In dñi me uesti^a salut̄. quasi sp̄o. deco.
coro. 7̄ q̄i sp̄sā. or. mo. ff. In vna eīz p̄sona
dupl̄ci uocabulo nomiāta / 7̄ cap̄. 1. sponsū.
7̄ ecc̄. 1. sp̄sāz manifestatū. P̄inde notādū
i sc̄pturis qñdo specialz cap̄it̄ describitur / qñ
do cap̄ 7̄ corp̄ / aut qñ ex ut̄q; tñsit ad utr̄q;
aut ab altero ad alt̄uz. Sic q; qd̄ cap̄it̄ / qd̄
ue corpori oueniat prudēs lector itelligat.
Sc̄da r̄ ē d̄ dñm corpor̄ ū 7̄ p̄ misto. Nāz ui
dent̄ qd̄as unū oueire p̄sone. qd̄ tñ nō ē
unū / ut ē illud / puer m̄s es tu isrl'. Ecce
deleui ut nubes iniquitates tuas. 7̄ sic nebulā
peccata tua. Conuertere ad me ut redimā

Ysaías

20
te. Hoc ad unū ggruit. Nā altera pars ē
cui peccā deleuit / q̄ cui dic̄ m̄s es tu. q̄ alta
cui dic̄. Coūtere ad me q̄ r̄dīmā te. Q̄ si
cōlitātur peccā eoy deletur. Per hanc eīz r̄
sic ad om̄s lō. scriptura ut q̄ boni r̄dargu
antur q̄ mal̄ / q̄ mali laudnt̄ p̄ bonis. S̄
q̄ ad q̄ ptineat / q̄ pr̄dēt̄ legerit̄ d̄set.
Tercia r̄glā ē d̄ litera q̄ spū. i. de lege q̄ gr̄a
Legē p̄ quas p̄cepta faciēda amonemur.
Gr̄a p̄ quā uti opem̄ iuuamur. Vl̄ qd̄ lex
n̄ tm̄ istorice / s̄ eā spiritalit̄ sentiēda sit.
Nāq; q̄ istorice op̄z oz̄ fide tenere. q̄ spiri
tualit̄ legē ītelligere. Quarta r̄gula
ē de specie / q̄ gnē p̄ quā pars p̄ toto q̄ totū
p̄ parte accipitur / ueluti si unū pp̄lo ul̄ cū.
loquat̄ d̄s / q̄ tm̄ ītelligit̄ om̄ne q̄ tigeze m̄
dūz. Nāz h̄ ad ūsus v̄nā ciuitatē babilo^z
p̄ esayā p̄phē^z d̄s cōminet̄ / tm̄ dū / q̄ eā lō
t̄nsit ad gn̄s de specie / q̄ ḡt̄it̄ q̄ tot̄ mūdū
p̄moēz. Certe si nō diceret̄ ad ūsus unūcū
orbez / non q̄ aderet̄ ī gn̄al̄ / q̄ disp̄dā om̄ez
terāz / q̄ uisitabo sup̄ orbē malla / q̄ cetera
q̄ secūtur ad ītermi^z m̄di ptinēciā. Vñ
q̄ adiec̄ h̄ ē q̄si^z q̄ cogitaū sup̄ oēz terrāz.
q̄ ē man^z extēctā sup̄ om̄s ḡs. Itēz p̄q̄ sub
p̄sona babilo^z arguit̄ uniuersū m̄dūz / rur
sus ad eādez / q̄ de gnē ad speciem̄ r̄uertitur
d̄ic̄s q̄ eīdez q̄ ciuitati sp̄al̄ cōtingerūt. Et

ce ego suscitabo sup eos nidos. Na regione
bathasar amedis obsessa e babilo. Sic q ioho
nus egypti ex persona eiusdem totuz uultu itellu
gere moui dicendo. Et cocurere facia egyptios
ad uersos egyptios regionem ad istis ignis. Con
egypti no mlta regna s; unus huisse describa
tur regnum. Quinta regula e de temporibus
p qua aut pars maxi temporis / p parte mi
nore i ducitur / aut pars mia / p maiore i tel
ligitur. Sic e d' triduo dnice sepulture du
nec tribus diebus plenis / ac noctibus / iacuerit i
sepulcro. S; tñ a parte tot tribuum accipit.
Vel sic illud qd' quatrigenis annis pduxerat
os filios isral in egypto / fuituros / 7 sic in
eg'ros. Qui tñ dominante ioseph i egypto
dnati sut. n' statim p' quatrigenos annos / eg'
si sut / ut fuerat i' promissus. S; quatrige
tis triginta pacti ab egypto i'cesserunt. Est
et illa de temporibus figura. postq' du que fu
tura sut / ap' di eternitate ia facta sut. quapp
qn aliquo facienduz e' p'nuat' s; nos or.
Quando uo q; futura st' ia facta dicitur. sm
dei eternitate accipienda sut / ap' q' ia oia facta
sut que futura sut. Sexta regula e de recapit
ulatione. Recapitulac' e e' d' scriptura idit
ad illud e' narracio ia tñserat. sic q filios fi
lioy noe scriptura q memorasset dixit ad
illos i' lignis 7 i gentibus st'. Et tñ postea q' h

et in hoc ordine temporum regeret. Et erat inquit ois
 terra labij unius et sermonis eorum. Quo ergo
 sunt suas etiam et sermones suas linguas erant. si una
 lingua erat oibus: non quia illud quod iam transierat
 et capitulando est reuersa nara. Septima re de
 diabolo et eius corpori / qua sepe dicuntur ipsi
 capita. que suo magis queiunt corpori. Sepe uero
 eius uidentur dicta membrorum / et non in capitula congru
 unt. Ex nomine quippe corporis intelligitur caput / ut
 est in euangelio de zicania / et tritico amissis / dice
 tes domino inimicus homo hoc fecit / homines ipsius diabo
 lus uocatis / et ex nomine corporis caput designas. et
 fiet ex nomine capitis designat corpus / sic in euā
 gelio dicit. Quodati uos elegi. Sed ex uobis unus
 diabolus est / uidetur utique in dictis / quia diaboli corpus
 fuit. Apostata quippe angelus est omnis caput iniquum.
 Et hoc caput corpus sunt omnes iniqui. Sic quia
 quod membris si unitus est / ut sepe quod corpori eius
 dicitur ad eius partem referatur. Rursus quod illi
 ad membra iterum ipsi deriuetur / sic in isaya
 ubi dicitur de babilonia / hoc est de diaboli corpore ml
 ta dixit sermo prophetice. rursus ad caput. id est ad dy
 abolum oraculi sententia deriuat dices. Quo
 cecidisti de cello lucifer quia mane oriebaris.

euanglio

isaya

De differencia testamentorum .c. xi.

Quidas iohannes nunc recipiunt ueteris testamenti / p
 eo quod aliter in tempore prescio / aliud agat in no
 uo non intelligentes quod dominus quod cuique congruerit

tempori / magis quod distribui concesserit. Sic in lege
 impati nuptias / in euanglio Xgitatis. In lege et
 oculus pro oculo auferre. In euanglio alteri probere
 pariter maxilla. Sed illa pro temporis fragili populo.
 Ita uero pro factis uerque tamen pro parte sua queque conueni-
 entia comoditas. Et tamen pro ista mutacione non est
 credendus deus mutabilis / sed potius in ammirabilis pro-
 candus est. quia manens incommutabilis / quod cuique ut
 diximus temporis comodum fuit / magna et distri-
 bui concessit. Sub ueteri testamento minoris expe-
 rantur peccata / quia in eo non ipsa ueritas / sed umbra et
 ueritatis aderat. Nam in testamento nouo precepta al-
 tioribus manifesta facta quedam / que in illo populo
 umbre ueritatis desuenerant / defendenda nobis pro-
 puit. Illic eis fornicatio et tributum in iurie / promiss-
 ta sunt / non nocebant. In testamento autem nouo graui
 animaduersione danantur si admittantur.

De simbolo et oratione dominica. c. 22.

A fidi symbolum et orationem dominicam pro tota lege
 pro uultu ecce ad celorum regna sufficiunt
 capesenda. Quis est latitudo scripturarum in eadem
 oratione dominica / et symboli breuitate concluditur.
 Vnde et propheta esayas dicit. Abreuias audivit
 domino deo exercituum / super uniuersas terras. Accedi-
 te et audite eloquium nostrum. Sed habet ab uia / aut in-
 telligitur / quod dominus dicit. Omnes legem prophetarum in duo-
 bus preceptis / dilectionis dei et proximi pendere. Aut
 pro ipsa oratione dominica / uel simbolo breuitate /

i qbz no ut pdictu e / omes scripturas coarta
 zu enim? latitudiez: - **De baptismo et**
Quia eccle^a catho^a habere **comunionem:** -
 bapt^m ad salute / **cazaris**, pph^e testat^r
 In die i qe illa erit fons pat^r dom^o d^o d^o ha
 bitatibz iherusalez / i ab lu^e pctoz q mstruate.
 Dom^o qpp^o d^o d^o q iher^o ecc^a xpi e i qua man
 et fons i ablu^e pctoz. Hertia aut id solluz
 ymagiaria ostenta^e facuit. fo qz illis bapt^m no
 ad remi^s pctoz / s; ad suplicy & testimoniz dat.
 Pro solo ratu origiali lugent i inferno nup
 hant in fantuli penas. si renouati p lauac
 ruz no fuerit. P in co^a cana nup nat^o danat^r
 i fang / si no regenerat^r qz origis noxietate
 punit^r. Cur paruuli pcto origiali caretes p
 bapt^m q nec duz ppx habetes d^o licit^r abestis
 penis qz cetis laiant^r. Hec e^o cana e. Bapt^m
 e apena etna / no apresens uite supli libat.
 Q d^o si apena pnti hoies libaret^r p bapt^m
 ipz putaret^r baptisimⁱ pmiu no illo^o etu. Et
 go soluto ratu. pcti / manet tñ qdas tēpora
 lis pena ut illa uita feruēcius reqzati^r que
 erit apenis oibz alie. Null^o negat fidiu q
 pt bapt^m quo pctā delent^r / cotidie quādu
 isto seculo sum^o ad dñm nos deber^r querta. qd
 quāuis sin i tmissioe sit cotidie agndū / noq
 tñ feasse sufficiat. Q i matris utis sūt. id
 q mat^r baptizari no possit. qaz nat^o adueh^r

sym adan no e znasa sym xpz no pt. Neqz
ei die rgeneracio i euz no poterit qz gene-
racio no pcessit. Q' intra ecc' no ex di-
gnitate ecc' uiuunt. Sz fide qua uerbo te-
net opibz destruit de ipis legit. Multipli
sunt sup numeru ut sub audias pdestinatoru.
Q' seclerate uiuunt i ecc' qz comunicari no de-
sunt putates se tali comunicoe mdaari disc-
ant ad emda n pficere s dicere pph'e. Qd
e q dilectus mus i domo nra fecit scelera multa.
No qo carnes sete auferet ate malicias tuas.
Et ap'ls. p'bet iqt se ipz ho q sic d pane il-
lo edat q de calice bibat: - **De martiro. 24.**

O Si suus ad uitate ulla no fragitur.
s; proueritate defensioe / ult' se eta-
mini offert. Nec umq' pueritate distit. Se-
pe ex discip'is ad mtyruuz eligunt q suos doc-
tores ad coronas pcedunt. Et q sunt ordie p
postre fiut no noq' i etamie primu. Vir scs
ultro se i agone pcertamie ob' offerre iust.
Sz tn si agois fructu uiderit ubim no deb
declinare laboris piclz. Qz si maior e labor
q aiay luc' declinadus e labor qz minimu r
comitat' augmt. Vt' qz e fec' ap'ls. qui q pi-
cul' se ult' dedit ubi maxi' aie luc' uidit q
sapient' se piclo abstulit i quo potiore la-
bore qua luc' ee cospexit. Ultro se paul'
ap' eph'eiu picl' obtulit qz potiore periclo luc'

uidit. Damasco aut iō apiclo sōtra x̄ sem̄tipz /
 qz nullū p̄icli ip̄i arbit̄r̄ ē fruct. Dīse quo
 se ad martirū offerat quisq; ultro. Vt quō
 iux̄ sm̄az dī / cīgatur ab altero / q̄ quo nō uult
 ip̄e ducat / n̄ qd̄ q̄ pp̄ gl̄oz futū / de certamīe
 iust̄i gaud̄t / q̄ pp̄ passiois uolū / refuḡ sub
 ir̄ qd̄ uolet. Accipe exēplū ad eūdi sō trepi
 vacioē martirū / de usu beladi i quo exat̄at
 q̄sq; i p̄lio / et p̄ audā etamē aḡdit̄. et tiorē
 cōtacioē mouet̄. Itē accipe exēplū marti
 rū d̄ ip̄a hūani corporis ad salutē dū q̄sq; q̄
 d̄ rep̄a gaud̄t / q̄ d̄ amarissis pocul / seu i asi
 oibz meret̄. — **De sanctorū miraculis:** —

Quod si apl̄is data ē uirtus signoz pp̄ fidē
 ḡnicūz nutriendā. ec̄c̄e t̄n̄ data ē uirtus
 opuz / pp̄ eādez fidez ornādā. S̄z t̄n̄ i ip̄is ap
 l̄is. pl̄ erat mirabil̄ uirtus opuz / q̄ uirtus signū.
 ita nūc q̄ i ec̄c̄a plus ē b̄n̄ t̄ uiuere q̄ signa
 facere. Quia nūc ec̄c̄a nō ea miracula faciat que
 sō apl̄s faciebat / ea eā ē / qz tūc oportebat
 mōdū miracul̄is edē. nūc ū iā edentē opz
 bonis opibz coruscā. Nā iō tūc signa faci
 ebāt̄ exterius ut ī terius fides robōrātur.
 Itā ī fid̄ miracula q̄sq; īgrit / uana gl̄oz ut la
 udetur q̄rit. Scriptū ē eūz. Lingue i lignū
 sūt nō fidelibz / s̄ ī fid̄libz. Ec̄c̄e signū nō ē
 fidelibz n̄ciūz / s̄ iā edider̄t / s̄ ī fidelibus / ut
 cōditat̄. Nā paul̄ p̄ nō ed̄ncū / ī fid̄li. patrē

No.

publicy d' infirmi^{te} februi ditatibz curat. In
 firmate uo thimoteus fidelē / nō orone s; me
 dianale tēpat / ut nouis miracula pī edulis
 nō p'fio libz fieri. Ante q̄ anti xps apeat / a
 tutes ab ecclā / 7 signa cessabūt q̄s eā q̄ abi
 ectiore p sequat' audacius. Ob hanc utilita
 te cessabūt s; anti xpo ab ecclē^{signa} / 7 tutes. ut
 p h' scōz clarat paci. 7 ipsoz q scād'zabūt
 leuitas ostēdat / 7 psequēciū audā feroci
 or efficiat. **DE ANTI XPO & ei' signis:**

Omnis q s'm xpiane p'fessionis sue normā
 aut nō uiuit / aut alz vocet anti xps
 est. Pleriq; aut anti xpi tēpora nō uisuri
 sūt. 7 tū i m'bris anti xpi i ueniendi sūt.
 Anq̄ ueniant anti xps / multa iā ei' membra
 p'cesserūt / 7 p'ue accōis m'ito cap' p'puz p'ue
 rūt. S'm apli smāz / q iā iniquitatis misteriū
 opari illū a firmat / ecclā anq̄ reuelet. Tā
 ta magnitudo signoz fiet s; anti xpo / ut electi
 si fieri p't i errore mictātur. S; si electi qō
 sūt i errore mictēdi ad modic' p' multitudie
 p'digioz. Nō tū ueniendi sūt a stabili^{te} sua / r
 tēroz imp'lsu atq; signoz. Vñ q d' iō poit'
 si fieri p't. qz electi pure nō possūt. S; cito
 i supiscētes / cordis errore eligioē cohercebūt.
 sientes p'dictuz ad nō eē / ut oū h' fecerūt ad
 usary / nō turbētur scī. Tā mira factur'
 ē p'digia / 7 signa dū uenit anti xps / ut ecclā

electis.

24
electis quod daz cordis gignat scrupulū / qd
tū ato exsuperat ill' ratio / p qua sient i decep-
cioez ipsoy / et electoy pba eades fieri signa.
i quo tpre p paci' gloriosi erūt scī / nō p
miracla sic martires fuerūt pves. Illi eīz q p
secutores stinebūt / et faciētes poigia. p inde
et durius bellū stinebūt. qz nō solū contra
p seqntes / s; ecclā q tra miraculis coruscātes
diminuatū sūt. Graui' sub anti xpī tēpori-
bz / cōtra ecclē' desemet sinagoga. q' i ipor
ad uētū saluatoris / xpianos ē psecuta. Dū in
martires dyabol' iā exāuerit cōdelitate mag-
naz / et ligat' crudelior tū erit sō anti xpī tē-
poribz / qn ecclā erit solued'. Nā si tanta ligat'
faciē potuit. quāta soluet' faciet'. Quāto ppiq
us finē mōi dyabol' uidit / tanto crudelius p
secucioez exēet / ut qz se cōtinuo dāpnādū
cōspic' / socios sibi mltiplicz / q qbz gēne gehēne
ignibz abdicatur. Quāto hūc tpus uidit se
restatū regnāē dyabol' / ut dāpnet'. tanto i
mag' psecuciois irā mouet' / diuina iusti p
mictēte ut glorificēt' iusti / sordenti' iniqui.
et ut dyabolo durior cōstat danaciois sīma.

De resurrectione .c. 27.

In coacio pacis scōy / ē i hac ulta. nō
pfectio. Tūc aut erit plenitudo pacis /
dū ad dī cōtēpla' absorpta carnis i firte sua
luerit. Resurrectio mortuoy ut apl's ait / i utq
p fctz / i mīsurā etatis pleitudis xpī / futura

ē i etate .s. iuuetutis q̄ p̄fecti nō i diget. q̄ abs
q̄ i clinacioē defecti i p̄fectioē ex utiq; parte
q̄ plē ē q̄ robusta. Quā uis nūc fillioꝝ dei no
mine hoīes fideles uocēt̄ tñ ex eo q̄ hāc sui
tute corruptiois paciūt̄ aduch uigo p̄uitutis
aditi sūt̄/ accepturi plē fillioꝝ libtate dū co
rupti h̄ i ouerit i corrup̄. Nūc d̄s p̄speck̄ r
aḡitur. In futuro aut̄ q̄bus q̄ electi facie ad
facie p̄ntabit̄ ut ip̄az spē q̄ templet̄ q̄ nūc
p̄speck̄ uidre conatur. In hac uita electoꝝ
numerū ad d̄xtaz p̄tinentiū q̄ i p̄boꝝ q̄ ad
sinistrā utur̄ sūt̄/ ect̄ d̄i q̄ plere. In sic aut̄
seli ḡizaniā afrumēto disuigi: - **De iudicio:** -

I Vdicij die noui x̄ps / s̄ i euāglio dicit̄
q̄ s̄ize discipulos noluit. Nāz dū dicat̄
idē d̄ns p̄ p̄phē. dies ulatiois i corde meo i
dicat̄ se nō nesire / s̄z nōle i dicar̄. De domo
d̄ni sic scriptū ē in cap̄ iudī q̄n̄ electi .i. do
mus d̄i hic p̄ flagella iudicāt̄. Imp̄y uō illuc
ad d̄apnatioē iudicādi sūt̄. Vñ q̄ sequit̄. Si
aut̄ p̄mū anobis / q̄stis illoꝝ q̄ nō edidit̄ enā
glio d̄i. Ad districti exam̄ iudicis / n̄ iusti iusti
secura ē / n̄ pietate diuā / ut / q̄ ip̄a iusti qua
q̄sq; iust̄ ē / d̄o iustificāte iustificet̄. Alioqn̄
apud d̄m q̄ ip̄a pecc̄z ē. In d̄e q̄ ait Job. Ino
centē q̄ i p̄uū ip̄e q̄sumet. Consiūt̄ q̄ppe r
ad̄o in noxi / q̄n̄ ip̄a inocē^a liquidus r̄q̄sta / q̄
diuīe inocēcie cōpata n̄ eficitur / nisi q̄ ibi miē
diuīne pietate hō iustificet̄. Cōsumitur itē

alot

ad'o i pi' / qn examis diuini stali' zgrit' eius
 qz de tecta i pietas / iudicata danat'. Consi-
 mitur inocis / q impi' simil' fie carnis no pena
 danaciois. Doct' piter q i uoct' moritur / s; moz-
 te carnis n pena danaciois. Dia pgit ad un
 locu / du morte corporali in terra / q iust' q i-
 pius euertitur. Retribucio aut' simil' flauti
 p eud' / salo' or. Qd pl' ht sapiens astulto: n
 qd illuc pgit ubi uicta e. Ergo omis piter it'
 ras redent. Na ubi uicta e noz piter pgit. +
 Gemina punit' sma impi'. duz aut' hic pif
 mitis mtis ceitate pcutit' / ne ueritat' uidat /
 aut du i fie danabit' ut debitas penas exoluat.
 Gemina e diuinu iudic'. Vnu quo q hic iudi-
 catur / ne illuc iudicet'. Joqz qbus da purga
 teporal' pfi' pena / qbusda u hic i coat' ana /
 q illuc pfecta spat'ur poiao. In iudi' i'probi
 hu'itatis xpi i qua iudicat' e / uict'but' ut do-
 leat. diuinitat' u ei' no indebut' ne gaudiat. +
 Quibz e uitas ostedit' utiqz ad gaudiuz de-
 monstrat'. Prodiuinitate conscienciar' / q mitis ap-
 arebit' i iudi' xps electis / q terribilis xpbis. Na
 quale qsqz consi'z tulerit / tale iudicez habe-
 bit. ut manite i sua traqlitate xpo / ill' sol' te-
 ribilis apeat quos qst' i malis accusat. Due
 sut' die ul' ordies hoiz i iudicio / h e i iudicio
 electoꝝ q reprobꝝ / q tn diuidunt' i q or' p ftoꝝ
 ordo vnde q q dno iudicat' / q ali' q iudicat'.
 Vtriqz tn q xpo rgnabunt. Similz q ordo re-

probor / piter i duobz / diu i q intra ecc^{ia} st mal
li / iudicadi sut / 7 danadi. Qui uo exec^{ti} i uei
endi sut / no sut iudicadi / s; tm dapnadi. Pri
mus e ordo eoz q iudicatur / 7 peut illi bpoi
tur illi ordini bonoz / de quo sut / q iudicat. 7 r
gnat. Secud^o ordo eoz q no iudicant. 7 peut op
pouitur illi ordini p factoz i quo sut i q no iudi
cat. 7 rgnat. Tercius ordo eoz e q iudicat. 7 re
gnat / illi ordo e contrarius de quo sut q iudicatur
7 peut. Quart^o ordo eoz q no iudicat. 7 re
gnat / oppoit illi contrario ordini i quo illi sunt
q no iudicat. 7 peut. **DE GEHENNA.**

O Vplex danatoz pena e i gehena / quoz
7 me^{te} urit / 7 corp^{is} flama / iusta
iustitidiz ut q me^{te} tractauerit qd pfecte
uit corpore / siml^{iter} 7 aia puantur 7 corpore. ut
igne gehene / ad ^{aliquid} lumē habere ad aliqd no
habere. Hoc e habere ad danā / ut uideat i py /
un^{de} doleat / 7 no habere ad sola^{ritudinem}. ne uideant un^{de}
gaudant. Apta fit opacio de camio igis / truu
pueroz / ad exempl^{um} ignis gehene. Na sic ille
ignis no arsit ad truu pueroz suplicia^{rum} / 7 arsit
ad coburenda ligamēta uicloz / ita ignis gehe
ne / 7 lucebit misis ad augmētū penaz / ut
uideat un^{de} doleat / 7 n^{on} lucebit ad sola^{ritudinem} ne uide
ant un^{de} gaudant. Inter h^{anc} 7 future infelicitatē
misia / mlta discrecio e. Illic 7 misia e / pperu
acacioez uoloz / et tenebre pp lucis aūstioez / qz
un^{de} i hac uita .i. misia e aliud no e. In inferno

aut ut q; e: - De penis ipiorum: -

Sicut fasciculi lignorum ad combustionem desimilibz colligantur ita in iudicii die similes clipes reos suos similibz iugentur ut ex equo pena ostrigat qui in fasciculis quos accio similes fecerunt in malum. Sic unusquisque sciet in futuro iudicio per quantitatem virtutis glorificabitur ita et unusquisque impius per quantitatem facinororum condemnabitur. Nec de erit in supplicio futurorum damnationis ordo. Sed iuxta qualitatem criminum discretio erit penarum. De carorum quoque suorum suppliciorum aditio est pena defunctorum. Sic apud inferos diuiti / primo predicat euangelicis. Sic per augedam et uisum supli / die et psalmis. Comoti amouentur filii eius / et iudicent. Impii ex hoc durius in iudicio puniendi sunt multis dolore / ex quo iustis sunt iustus olei beatitudinis inuisse. Tentis uidentibus perpitandus est dyabolus / quoniam sub aspectu omnium bonorum angelorum et hominum / et eis quod de parte eius erunt in ignem eternum mictendum est. Dum sub lacte fuerit dyabolus / ut uanet multi electi / qui in corporibus sunt inueniendi. uno ad iudicium ueniens metu gaudendi sunt uidentes tali sententia impius / esse puniendum / quo terror purgandi sunt. Quia si quid eis ex corporibus adhuc peccati remansit / metu ipso quo dyabolus danari conspicitur purgabuntur. Hic est quod ait job. Consolatus fuerit timibunt angeli / et exterriti purgabuntur. Multos posse perire ex eis in die iudicii / quoniam nunc electi esse uidentur et sancti. Dicente propheta uocabit dominus iudicium ad ignem / et deuorabit abissus /

125

Job

pphe

mlta q̄ com̄det p̄tē dom̄. Pars q̄ppe dñs dom̄
duorabit q̄ illos q̄ ifern̄ abfoltebebit / q̄ nūc
se i p̄ceptis celestibz gloriāt̄ d̄ qbz q̄ dñs dicit.
Mlti dicēt̄ m̄ i illa die / dñe dñe nōne i noie
t̄ p̄phetarum / q̄ i tuo noie d̄tutes mlta feci-
mus / tūc q̄fitebor / ill̄ q̄ nūquā noui uos. Di-
sedite ame q̄ opamini iniquitatē nescio q̄ estis: -

Dñs faciet i futurū cor iustū / ex
cōpassiōe danatorū q̄ dolendi affectū ubi
tūc erit sc̄torū d̄ dei cōtemplat̄ gaudiū / t̄
st̄ nullū tribuat̄ i t̄ritū. Sic q̄ pat̄ color cā-
did̄ nigro colore fit / pl̄rior / ita q̄ sc̄torū i q̄s
cōpata danaciōe malorū / gloriosior erit. Sic
iusti i iusti / sic iust̄ iust̄. Crescit q̄ sc̄torū gla-
riā debita danat̄ impij pena. Post̄ i surci-
ōez / sc̄tis i carne p̄missa ē celloq̄ a sensu di-
cētē ad patrē xp̄o. Volo ut ubi suz ego q̄ ip̄i
st̄ mecum. Si enī m̄bra capitis sum̄ / q̄ vñ ē i
se / q̄ nob̄ ē xp̄s / utiqz ubi ip̄e a se dicit / q̄ nos
a se dicit sum̄. **Explicit lib̄ p̄mus: -**
Incipiūt capitula libri secūdi: -
De sapiēcia .1. De fide .2. De charitate .3.
De spe .4. De gratia .5. De p̄d̄stinatiōe .6.
De cōs̄is .7. De primordiis cō iustorū .8. De
conflictu iustorū .9. De iustitia q̄ iustōe .10. De
exemplis sc̄torū .11. De cōpūciōe cordis .12.
De q̄fessioe peccatorū q̄ penitēcia .13. De desp̄-
atiōe peccatū .14. De hys q̄ a deo desuntur .15.

De his q ad dicit p lacrimas ruitur. 16. De
 peccato .17. De leuioribz peccatis .18. De grauioribz
 peccatis .19. De manifestis oculis q; peccatis .20.
 De peccati amoe .21. De peccati necessitate .22.
 De peccati consuetudine .23. De peccati recorda-
 tione .24. De cogitatione .25. De consuetudine .26. De
 intentione mentis .27. De sensibus carnis .28. De
 simone .29. De modis .30. De iuramento .31. De
 vicijs .32. De ex vicijs uicia / et ex uirtutibz uirtutes
 oriatur .33. De male usis uirtutibus .34.
 De simulatis uirtutibus .35. De appetitu uirtu-
 tum .36. De pugna uirtutum ad uicia .37.
 De supbia .38. De fornicatione .39. De continen-
 tia .40. De cupiditate .41. De gula .42. De ebri-
 etate .43. De abstinentia. *Et in capitulo
 ber secundus de sapientia. C. i.*

Omnis sapiens qui secundum deum sapiens est
 bonus est. Huius uita cognitio diuini-
 tatis est. Cognitio diuinitatis est
 uirtus boni operis. Virtus boni est
 fructus diuinitatis eternitatis. Qui secundum
 se sapiens est secundum deum stultus est. Vnde et propheta.
 Stultus inquit factus est omnis homo ab scientia. Primum
 est scientie studium querere deum / de iude honesta-
 ter uite cum in nocentiae opere. Nullus sapiens diuini
 ene capere / nisi quod se ab omni abstrahere actioni cu-
 ra contemnit. Vnde et scriptum est. Sapiens scribe
 in tempore oculis. Et quod minoratur actu / ipse capi-
 et eas. Non ad parue intelligit actum peruenisse /

Handwritten mark

q̄ sit lecta di / se penetrar̄ nō posse. Tūc aut̄
recte dñm cognosim⁹ / quādo euz p̄fecte sire r̄
nos d̄negamus. Inēduz q̄daz ne sire q̄ ueit.
Null' aut̄ i clīpa maior ē quā ille q̄ dñm ne
sit. In uestigacōez ueri mltorū ē q̄rere / s; pa
uorū ē iūre. Ea aut̄ que sup̄ hoīs ielli⁹
st̄ / scrutāda nō sūt. Quicq̄d sup̄ hoīs id
lect' ē / q̄redū nō ē. Consilio aut̄ dñno suā
duz ē / ut h' c̄dat' eē iusti' / qd' dñie placue
rit uoluntati. Nō ē potit' eē i iustū / qd' iusto
cōplac; iudicij. Dñs sapi' sciencia / 7 op̄iāciōē
cōsistit. Melior ē aut̄ ex sciēcia ueniēs quā
ex op̄iāciōē s̄mā. Nā illa uera ē / ista dub
ia. Ad maioris clīpe cumuluz p̄tinet sire
quē quā q' seq̄ debeat / 7 sequi nōle qd' fiat.
Vñ dñs. Quis iqt̄ siens uoluntates dñi sui
7 nō faciēs dñi plagis uapulabit multis. Et
jacobz. Sienti inq̄t bonū / 7 nō faci' p̄c̄z
ē illi. Duplicitatez signā uocari stulti⁹
Simplicitatē u' q' prudētia uocari sapiēciā.
Vtile ē multa / sire 7 recte uiuere. Qd'
si utiq; nō ualem⁹ meli⁹ ē ut bñ uiuēdi
studiu; / q̄ multa siēdi sequamur. Nō p̄
tinerē ad b̄titudi' 7 sequēda sciēcia r̄y. Nec
eē b̄tm multa sire / s; eē b̄z beate uiuere.
Nichil p̄desse hoīez sire prudēcia; 7 ignō' di.
Et n' obesse sienti; dñm / ignō' mōi. Perfec
te aut̄ sit / qd' dñm p̄us / 7 ista nō p̄se. s; p̄deo
sit. Nichil obeē cuiqua si p̄simpli' aliq' de

Dñs

Jacobz

elementis i digne sentiat / dū mō de dō uera
p nūciat. Nā quāuis de i corpōis / corpo-
reis q; naturis neqat q; que disputat btm
tū illuz fac / iucta recta q; fide:.

Non posse ad uerā bñtudi *De fide. c. 2.*
p uenir / n p fidez. Btm aut eē q; q;
recte edendo bñ uiuit / q; bñ uiuēdo / fidem
rectā custodit. Ds si edit mīto i uocatur q;
querit. Ac p h / tūc p fecte laudat / qn q; edi-
tur. Nō tm id edendū ē / qd sensu carnis di-
gnosim. S; mag; etiā qd i tllctu mītis cō-
spiam. i. dīm. Sine fid nemo potest pla-
cere dō. Omē ē qd nō ē ex fide / pēt; ē. fi-
des nequaq; ui extorquetur. S; rōe atq; ex-
emplis suadetur. Quib; aut exigit uolēt;
p seuerare i eis nō p̄t. exē^o ut aut qdā no-
uelle arboris cui si qsq; cacum uolēter
imp̄serit / de nuo du lasat / cōfesti i id q; fu-
erat r̄uertitur. Sic hō libo arbitrio cō-
dit / sua spōre dūtit adō / ita ex p̄pa mītis
uūsiōe / edendo r̄curit ad dīm / ut q; libtas
cōḡscatur arbitry / p̄propaz uolūtate. 7
bñfici^o grē / p acceptā fidi uūtate. In corde
r̄spic̄ dō fidez. ubi se nō possūt hoies excu-
sare / q; ore simulāt uūtatis p̄fessioz / q; cor-
de retētāt erroris i pietatez. Sic n p̄fic
fids que ore retinetur / i cord' nō editur. 7
ita n p̄fu^a fides q; corā tenet / si ore non
p̄feratur. De talli ē fide / p̄phē^a ita q;sdam

ob uirgat dices. Perire fides ab lacta e de ore
eoz. Fides e q corde cedit oris cofessione ad sa-
lut, pfertur. Vacua ee in opibz fide. Et fru-
stra e de sola fid' blaudit q bonis opibz no
ornat. Qui cruce portat d' b' / q mdo mori.
Na feie cruce mortificat se ipz e. Feie q no
mori / symla ypocritaru e. Qui p fide cog-
noez vi hnt / q opibz obscuratur / ex balaha
sectur. q cadns ope / aptos oculos habuit p co-
teplacis fide. Carnales fide n p uitate ai.
s' p comodo queere teporali. Vn q d'ns dic.
Creditis i me / no qa uouit' sig' / s' qa madu-
castis d panibz. Xpian' mal' ou' sm euag-
ely doctri' no uiuit ecia ipaz / fidez q uo / co-
lit / oborta tepta' facile p'it. Multi fide tm
xpiani sut. Dpe uo xpiana doctrina disci-
ciut. Multi quoq; fidez xpi ex corda no
amat. S' huano t'ore / eandem p ypocritiz
tenere se simulat. q q ee no possit / apte
mali / p terrore fide boni noscut. Amato-
res mudi pugnati aln p fide / q alyz qdez
pficiut / ipi a amor' terreno iplicati / cele-
stia no requit. S' uo tm fide defendub.
Quida p fid' / q hereticos i sect'. S' arogat
eos q intra ecc' s' cotemunt. Ad vsarios
qdem fidei q futar pifidelitate. S' fideles
pmit' fastu supbie. **De charitate. c. 3.**

Quauis no nlli fid' atq; opibz scis
uideant ee pncipes / tm qz priuat

charitate fratne dilectionis. nullm hnt i eme-
 tu uirtutis. Na sic ait apls si tradidero
 corp' m'uz ita ut ardeat charita' aut' habu-
 ero nichil m' pdest. Sine amor' chari'
 quauis qsq; recte credat / ad b'itudiez pue-
 nit no pt / qa tanta e charitas uirtus. ut
 q' pph' / q' martyru sine illa n ee edat.
 Nllz p'miu charitati pensat. Caritas euz
 utut o'uz optinet pncipatu. Vn q' uiclz
 p'fecti' / charitas ab aplo noiatur / eo qd'
 uniu'se uirtutes ei' uiclo eligetur. Dillec-
 tio di / morti q'pat'. Dicete salo'ne Valida e
 ut mors dile. Jccurco qz sic mors uiolenter
 sepat aiaz a corpore. ita q' dilec' di uiolenter
 segregat hoiez / acarnali amore. Q' di p'cep-
 ta q'tepnit dm no dillig. Neq; e regem dilligi-
 m' / si odio ei' leges habem'. Teneda e q'ia-
 tis uiris caritatis unitas / q' quo se qsq; sb-
 trahit m'olo / tato opus e / ut se a societ' bonoz
 q' sorcio. Caritas i dilectioe dei q' pxi co stat.
 Suat aut' i se dilectioe dei / qui a chari' no
 diuidi' pxi. Q' a fratna societ' / se enitur
 diuie caritatis pncipa' p'uat'. Nec potit dm
 dillige / q' nesitur i pxi dilectioe errare. Xps
 ds q' ho e. Totu ex l' q' corde xpz no dilligit
 q' hoiez hodie. Bonoz discrecio e no odire
 p' sonas / s; elpas. Et recte o'ia p' falsis no r-
 spnere s; p'bar. Q' i p'fati st' i di amor' / sepe
 a uicis / se separe disponit. s; pondere uicior'

1 p'ts

Salom

grauati / rursus ad ea uiaa / q̄ optāt z̄ linq̄
ze / r̄ uoluntur. - **De spe**

Qui malle agere agere nō d̄ sistit /
Vna spe ī uillign̄ de dī pietate īq̄
runt / si ap̄ua acciōe cessat. M̄tuedū uā
loe ē / ut neq; p̄ spes ueie / q̄ p̄mittit d̄s p̄se
uerāter pecem. Neq; q̄a iuste p̄cā dī
stigit ueiaz dessem. S; utq; p̄cilo euita
to / 7 amallo de d̄nem / 7 d̄ pietate dī ue
niā spem. Dis q̄ppe iust̄ spe. 7 formidie
nitet. q̄a nūc illuz ad gaudiū spes eriḡ
nūc ad formidiez terror gehene addidit.

In terdū peccātib; **De gratia**
nobis / sua d̄s dona nō r̄trahit / ut
ad spē diuie īmūnaciōis mēs huma^{as} sp̄
gat. Nā nō p̄t cōūsu sp̄nere q̄ peccātes
suis b̄nificiis p̄uocat ad eē redire. Cōfes
sioez hoīs nō eē humaē uirtutis. Nā si cō
fessioez boni opis / nō ī n̄b d̄s opatur. cur
pphē^{as} d̄r. Cōfessio 7 maḡficētia op̄eī.
Ab illo ē nob̄ oīa bona / gr̄a p̄reueiente do
nātur. Nā n̄ boni opis d̄dim / p̄ q̄ cōfessioez
fidi accipe mereimur. P̄fāt̄ hoīs don̄ dī
ē. Nec ase q̄sq̄ p̄t / s; ad n̄o coruigi. Non ē
q̄c̄q̄ boni hab̄ p̄puz hō / eī uia nō ē eius.
testāte p̄phē^{as}. S; io ī q̄t̄ onē / qz nō ē hoīs
uia ei. Ne uiri ē ut ambluet / 7 dirigat
gress̄ suos. Siāt̄ libri arbitri defenso
res / n̄ posse ī bon̄ sua p̄ualere uirtute /

30
in diuine gr̄e ^{istētē} iuuamē. Vñ 7 pph̄e
dñs dicit. Por̄ tua israel tm̄ ex te. i me au-
xilium tuum. Quasi dicit / ut p̄ eas tuo im̄to
ut salueris mō auxilio. Hōis im̄tis / sup̄a
gr̄a / nō ut ueniat / i uenit. S; post q̄ uenit
fac̄ / Atq; ad i dignā m̄tes ueniens / fac̄ i ea
m̄t q̄ im̄net / q̄ solū i uenerat qd̄ puni-
ret. Quid eī; ex se ille latro im̄it / q̄ d̄ faua-
bz mortis crucē ascendit / de cruce p̄dissū a-
dyt. H̄ eius qd̄ez ille / 7 frat̄no sanguine uenit
crucētus. S; diuina gr̄a i cruce mutatus
ē. Siendū tñ q̄ et n̄ra sit iustit̄a i ys
q̄ recte agim̄ / 7 di gr̄a / eo qd̄ ea m̄eamur.
¶ Hoc eī; 7 dātis dī / 7 accipietis ē hōis.
Sic 7 panes n̄uz dicim̄ / q̄; tñ ad d̄ accipe
postulam̄. Spiritual̄ gr̄a nō oībz distribu-
it̄. S; mō electis donat̄. Nō ē oīuz ē fids̄ /
q̄ l; 7 si plurim̄ suscipiāt / op̄ tñ fids̄ / nō
cōlectur. In diuisione donoz / diuisi p̄cipiūt
diuersa dī mun̄ra. Nō tñ cōcedūtur uni
omnia / ut sit / p̄humilitatis studio / qd̄ al-
ter amittit i altero. Nā q̄ i ezechiele aīa
lū ale altera / ad alterā p̄cipiūtur / uirtutes
desiḡtur / sc̄toꝝ mutuo se se affectu p̄uocāc-
iuz. Atq; alieno exēplo i uicē sese crudicū.
Mun̄ra gr̄az aly ista / aly uō donat̄ illa.
Nec datur ita habere uni ut nō egeat alii
Posse fieri nō ē dubiū ut ys quos qd̄az
iurāt excellē / ante cedūt / dī r̄peti p̄uei-

ente grā / quoddā q̄ pendio p̄ueiāt. / q̄ dū sūt
q̄ uerfioē postre / subito efficiūt utiq̄ cul-
mie p̄mi. Dū q̄sq; aliqd̄ doni accip / nō ap-
petat ampli⁹ q̄ qd̄ inuit / Ne dū alit̄m
bri offi⁹ arripe tēptat / q̄ id q̄ meruit p̄dat.
Conturbat̄ eiz l' uirū corporis ordiez tot /
q̄ nō suo cōtēctus officio surripit alien. /
Mali dona / iō ad danacioē accipiūt / q̄ il-
la ad dei laudē / s; ad suā uai tate utūt.
Bonis malle uttur / q̄ ea q̄ adō ill' donata
sūt. In malos usus assumūt / sic i' geiū / q̄
cetera di dona. Multis di donis gaudem⁹
q̄ nos ab eo p̄cepisse cognosim⁹. s; diuio po-
ci' munere sumus. Utam̄ q̄ optie diuinis
bñficijs / q̄s q̄ dñm nō peniteat d'isse. et
nō accepisse sit utile. Aufere d̄r d̄s hōi
doni aliqd̄ qd̄ hō nō habuit. i. q̄ accipe nō
meruit. Sic q̄ ob durat̄ d̄r d̄s homiez. nō
ei' faciēdo durit̄. s; nō auferēdo eā / q̄ s
ip̄e inuit. Nō alit̄ q̄ obcecāre quōsdā d̄r
d̄s / nō ut i' eis eādez ip̄e ceat̄ faciat / s; q̄
p̄ eoz i' utilibz m̄tis / ceatate eoz / ab eis
ip̄e nō auferat. Plerisq; di doni dat̄ / p̄se-
uerā u' doni nō dat̄. Et i' de ē / q̄ qdā
p̄cipia hnt̄ q̄satiois bona sine u' mallo
laudūtur. Electi u' q̄ uisionis doni accipi-
ūt / q̄ p̄ seuerā doni. Ea q̄ caūā ē / q̄
qdāz q̄ bene i' apuit / q̄ bene finuit.
DE p̄destinatione.

31

Gemina est predestinatio siue electorum ad reges
siue ipsorum ad mortem. Vtque diuino iu-
dicio agitur. Vt semper electos / supra / et in
ora sequi faciat. Semperque ipsos / ut in finem
et exteriora delectet / ostendendo permittat. Sic
ignorat homo terminum lucis et tenebrarum / vel utrius-
que in quis finis sit. Ita plenus nescit quod ante
suum finem luce iustitiae praeueiat. Vel quod pec-
catorum tenebris usque in suum terminum obscu-
retur. Aut quod post lapsum tenebrarum quibus-
dam ad lucem. Cetera haec deo patet. homini uero
lactetur. Quamuis iustorum quiescatio in hac
uita probabilis sit / in certum tamen hominibus est
ad quod sit fides praestituta. Sed omnia referuntur futu-
ro examini. Mirra dispositio est supernae distribu-
tionis / per quam hic iustus iustificatur. Impius
amplius sordidatur. Malum ad bonum aliter conuer-
titur. Bonum ad malum aliter reflectitur. Vult
quis esse bonus et non ualet. Vult esse aliter malus
et non permittitur in terra. Datur ei qui uult esse
bonus. Alii non uult / non ei datur ut sit bonus. Iste
nasitur in errore et moritur. Ille in bono quod cepit
usque in finem perdurat. Tam diu iste stat / quousque
cadat. Ille male uiuendo in finem saluatur. respe-
ctusque conuenit. Vult perdesse in bono iustus / non
proualeat. Vult nocere malus / et ualet. Iste uult
deo uacare / et seculo in perditur. Ille negotiis in-
plicari cupit / non proficit. Dominatur malum
bono. Bonus datur pro ipso. Impius honoratur

p iusto. Et i hac tanta obscuritate / no ua
let ho diuiaz p scriptari suspo. ut d ocl
tz pdestinaciois p pendre ordinē. **De**

Non i coactibz pnia p mic **Conuersis** .7.

tutur. Sz p seuerantibz datur. Sic
scriptu e. Q p seuerant usq i fine h
saluus est. Tunc e placet do p nra gusio
qn bon qd i coam p seuerati fie g plem?
Na sic sept e. Ve is q sstinaa p dicitur
opus bon no g firmancut. In d'gn pecca
toy / siedu e ubi qn / ul qualibz dat. Vbi
q ppe n i tra catholica eccliaz. Qn n an
uenturi exit die. qz Ecce nuc tps accep
ce nuc. di. sa. Qualibz mixi quersis / q hu
litate puuloy tntent imitacioez. d'qbz dr
talu e etz. ce' celoy. Nemo ppendere pt
quati sit ponderis i iusti. ul quati fulgo
ris radio iusti clareat / mixi q pus toto m
tis nissu coltat ad dm. qz ipo luce quo
illustat / q sua feonitate agnoscat. et lumē
qd ceco cordo no i tuebatur. intelligat. Tunc
aut i atigibile itelligi posse iusticia / du eaz
seq qsqz conuissis teptauerit. qz lux no itlli
gitur n g uidet. Iudiciu qd i hois prate
consistit couisiois e gra. p qua nosmetipos
iudicam / qn flentes malla nra punim?
q bono q ex do nob e / solidius in hermus.
Triptit d'scribit unius cuiusq quersi p
fectus. Prim corignoi amalo. Sm facie

ad

.di bn.

di bñ. Terciu coseqñdi boni opis p̄mū. Nā
 qd̄ aut̄ p̄p̄ha. Solue fasciculos d̄p̄mētes ma
 li ē emōac. Q̄ nō adieat. Frāge exuriet̄
 panē tuū. boni opis ē accio. In eo ū q̄ sub
 uigū. Tūc erupet matutin̄. lu. tuū opis
 boni ē it̄ribuacō. Ergo nō p̄ficiat̄ facere bon̄
 n̄ correptū fuerit mallū. Nec poterit̄ q̄squā
 ad cōtēplacōēz d̄i p̄ficere / n̄ se p̄us stud
 ut̄ i bonis actibz exercere. Multis modis ter
 re d̄s hoīes / ut ul̄ s̄o gūtātur / atqz exide
 maq̄ erubescāt / qd̄ tādū expectati sūt ut
 redirent. Nā nūc minis / nūc plagis / nūc
 zuelacō quosdā cōcutit / ut q̄ uolēntate cō
 ūa d̄spiciūt / cōmoti ter:oribz cōrigātur.
 Pleriqz ex sola m̄tis d̄uo gūtūtur ad d̄m.
 Nō nulli ū coacti plagis gūtūtur q̄ ex de
 uocōe nō gūt bantur / uū caputlm psal
 mi dicētis. In cano 7. fre. i. maxil. e. cō. q.
 nō. ap̄xi. ad te. Pleriqz aut̄ dū deuo nō
 cōūtūtur / plage stimulis feruūt / tñ n̄ s̄b ā
 bere s̄ncūt / ut aliqāt̄ cōrigāt̄. Sic egypt̄
 q̄ 7 penas d̄dit / q̄ emēdare neq̄. De talibz
 eiz aut̄ p̄p̄hē. Percussisti eos q̄ nō uoluerūt.
 Atriuisti q̄ r̄nderūt suscipe disciplina. Nō
 nulli uiri sclares / elā m̄tis tumētes postmo
 dū cōūsi ad d̄m. zligiosa sect̄ obe xpm. Et
 q̄ anā celsitudiez mediali tumebāt / postea
 ip̄az ecc̄³ i studio huilitatis cōmutat̄. Q̄ dā
 sūt / q̄ iā secti cōuersi sūt / quoz ḡuio / qz nō

Arb

88

procedit / ad publicum / apud extimatores humanam quales
fuerunt / tunc aduocatus esse putatur. Ita tamen in die oculi
suis fuerunt. Item quod aduocatus humano iudicio stare
cernuntur / iam tamen in die oculi ceciderunt. Multi apud
homines improbi sunt / apud deum electi. Atque itaque
multi apud homines electi putantur / et apud deum improbi
existunt. Salomone dicitur. Vidi inquit in primis se-
pultos / qui aduocatus uiueret in loco sancto erat. Et
laudabatur in ciuitate. quasi iustorum opera. Nul-
lus se putet electus / ne forte iam apud deum sit
improbus.

De primordiis conuersionis. §. 8.

Quomodo ergo est conuersionis ad deum. In
hoaratione ad dulcedinem. Medietatis et gla-
bore. Perfectionis et requie. Sed tamen plerique alij in-
cipiunt ad dulcedinem. Alij autem ad temptationum
amaritudinem. Quisquis autem ex flectu inuocet
peccatorum / et sic transeat ad desiderium supernorum.
Ortus est lacrimis purganda sunt uicia que
hessimus / et tunc mundata mentis acie / ut quod pri-
mus accepimus. ut dum anima flectit peccati amorem
caligo d'ignitatis / mundatis cordis oculi / libere superna
inspiciamus. An necesse est timorem conuerti ad deum
ut metu futurarum penarum carnales illecebre
diuicatur. De in opere ablecto timore / ad amo-
re uite eterne transire. Perfecta enim charitas / fo-
ras mictit timorem. Quod autem timet penam hinc / et
non est perfectus. Unde et apostolus. Non est accepistis spiri-
tum suum / utrum in timore. Sed accepistis spiritum
adoptionis / per quod scilicet iam non peccati pena suos

Salomone

apostolus

cōpmit. s; amor iustie. libros idit. Necessē
 ē omni cō uiso ut p' timorē cōfgerē ad cari-
 tatez dī debeat, qī fili' ne semp' s' timore
 iaceat qī suus. Tūc ē nre amore cōsio-
 nis ostendim', si om' ut patrē diligimus
 que p'us p'uill' mte ut dñz formidabam'.
 Primordia gūsoz blādis i fouēda s' mo-
 dis / ne si ab aspitate i capiāt / extēti ad
 priores laps' recurrāt. Q' eiz cōsū s' n
 leitate erudit / exaspār poci' q' cōrigere
 nouit. Cōs' q'sq; antea ab opibz corrigēd' ē.
 Postea uō cogitacioibz / ut p' refrenet p'uū
 actū: dñm apētīt / ac d' licet / ut q' iā i ope nō
 apareat / in cognitā nequaq; p' duret. Dñs
 noua gūlio / aduch p'stie uite h' cōmistiōez.
 Propterēa nequaq; ea uirt' pcederē ad ho-
 min' oculos d' / donec gūfacio uet' / fidit'
 ab aīo extirpet. Q' s' q' ex d' tior / iā melior
 ēē oep' / caueat d' acceptis extoli uirtibz / ne
 grauius p' uanaglo' cōuat / q' p'us p' lap-
 sū uicioz iacebat:

De conflictu uersoz. 9.

Quisq; cōuert' / si mox om' carnes sti-
 mulos calcār cupiat / q' sūma uirtut'
 s' ire cōtēdat. si forte aduch aliqua adū-
 sa / d' carnis molestus tolerat / nō frāgatur.
 qz d' spēsator bonoz nouit / ad uisitat' ip-
 mere uiciū / successiōe uirtut'. Tūc mag' gra-
 uat' se q'sq; ipl' su uicioz ag' sit / dū ad co-
 gnitioē dei accessit: sic popul' isrl' / grauiō

u honer ab egyptus pmit. dū p moyses dū
illi cogni apitur. Vicia ē an gūsiōez q̄i pa
cē ihoie hnt. Qn̄ aut̄ expellūt̄ acriori ūtu
te cōfigūt. Sūt̄ aut̄ inimica gūsiō que p
pctōri ppe blādiebāt. Atq; itez fuit
blāda quersō que pctōri ad ūsa extiterūt
Multos h̄t cōflict̄ dī fuis̄ ex recordat̄ r
opū pretitoꝝ. Multi q; post gūsiōez. q̄ n̄
tes mot̄ libid̄is sustinet. qd̄ tū ad dāpna
tiōez nō tolerāt. si ad pba^s ut̄ simp habeat
p exaciēda i excia hostē cui resistat. Vñ
q̄ nouit̄ sui dī / se q̄ apectatis ēē m̄datis.
s; tū cogitaciōn̄ turpiū aduch̄ i terpolā p̄sa
u. An̄ cōūsiōez p̄cedit̄ turba peccatoꝝ. Po
st gūsiōnē sequit̄ turba tēptānū. Illa se
obicūt̄ ne ad d̄m ḡūtamur. Ista se i gerūt̄
ne libis cordis ocul̄ d̄m enam̄. Vtriusq; t
tūm̄t̄ in solen^m nobis agignit̄. Intēciōnē
que n̄raz / sepe fraud̄ mlt̄imoda int̄cludit̄.
Vtile ē dī suo p̄ gūsiōnez tēptari. q̄t̄ ator
pore ne gli^e sollicitatib; uicis ad ūtutes / ai
m̄ p exaciūz / p̄pet̄ uicōꝝ.

De remissa
coersione. c. 10.
Q Multos remissa cōūsiōez
i p̄stios orozes i ducat̄ ac uidiēdi tē
pore isolū. Hoꝝ q̄ exēpla quisq; gūsiōez
euita. ne dū timorez dī atēpore in apis
rurs̄ m̄datis erorib; impliceris. Lepid̄i
quersioē / oiosa uerba / et uanas cogit̄ no
uas ēē nō cōp̄ic. Q; si atorpor̄ m̄tas cui

gilauerit / ea que leuia existimabat / cōfesti
 q̄i ernēda horēda atq; atroaa ptimesset.
 Fraus ⁊ desidia / i oī bono ope formidāda
 sūt. Fraudes vō facim⁹ quociēs ā bono ope
 nosmetipōs / nō dñm laudam⁹. Desidiā agim⁹
 quociēs p̄torporē. lāguis ea q̄ dī sūt / opam⁹.
 Oīs ars scli h̄ / strenuos amatores h̄ / ⁊ ad
 exsequēdū p̄mp̄tissimōs. ⁊ h̄ p̄ / ind̄ fit / qz
 p̄sentē h̄ op̄s sui r̄munaciōez. Ars ū di
 uini timoris / plerosq; h̄i sectatores lāgui
 dos / tepidos / p̄egrie in ercia cōgelatos. S; h̄
 p̄ in fit / qz labor eoz / nō pro p̄senti. s; p̄
 p̄ futū r̄munā d̄fertur. Idō q; dñi eoz la
 borez m̄cedis r̄tribū nō statī ⁊ sequitur / ip̄i
 pene dissoluti lāguescūt. Vñ ⁊ magna illoz
 gloria p̄dicatur / q̄ bone ⁊ iusticiōis uite p̄n
 cipia / augm̄to solidior cōsūmat. Atq; eo ad
 p̄merendas r̄tribū / clariores p̄paratur / q̄
 firmi / duri itineris labores i coar / ⁊ cōsū
 mūt. Quidam p̄ cōiustiois calore ad uirtu
 tes se se acigūt. Accedente ū p̄gressu dñi
 imm̄ derate tenis r̄bz in cōbit / pl̄ ue i simi
 appetit⁹ obscurat. Vñ ⁊ dñs de senibz dic̄.
 qd̄ aut̄ cecidit i spinis. ij. sūt q̄ audiūt ūbz
 dī. ⁊ asolicitudiē scli / ul' flā d̄miciāz / eūtes
 suffocāt ūbz. Et sn̄ fructu efficiūt. Nuper
 cōiustī nequaq; d̄bet i curis extioribz p̄uehi.
 Nā si i plicetur ⁊ festi q̄i plātata arbuscu
 la / ⁊ nec dñi radice p̄fixa / cōcucūtur p̄ter /

fraus
 Desidia

r̄ng

et arescunt. Valerius itidem quibus per aie salute m-
uta loca. Plerumque enim dum mutatur locus muta-
tur et mentis affectus. Cogerunt enim in se corpora
liter euelli / ubi quosque etiam illecebris desuunt.
Nam locus ubi primum quosque iuxta / hoc in aspectu
mentis opponit / quod semper ibi / vel cogitatum / vel cessit:

DE EXEMPLIS SCTORUM
Ad consuetudinem sicut correptionem mortalium /
multa sunt exempla bonorum. Nam cetera
per factorum exempla more imitantium non queunt per-
ficere ad bonum viuendum. Reges autem non attendunt
ut documta bonorum que imitentur ad melius / sed
proponunt sibi exempla malorum / que ad suorum more
per consuetudinem imitentur in per. Ob hanc utilitatem
scribuntur sanctorum ruine / et repara ut spe faciunt
saluti humane / ne quosque per lapsus in penitendo
desperet ueliam / dum quod spiritus sanctorum episcopi fuisse et
per ruinam. Sicut flagitio dediti / ad quam uti-
litatem eorum exempla proponantur sanctorum. s. ut aut
sicut quosque imitentur ad episcopi / aut etiam ex eorum con-
pacta durius dicitur in hoberi puniant. Propterea
uirtutes sanctorum ad exemplum nostrum deus / proposuit
ut quanto dicitur imitantur eorum / conferri possunt nobis / in-
fata premia / tanto dicitur per seueram mali / sicut grauiora
tormenta. Si enim ad bonum in citantur / diuina quibus
amonerem / precepta de esent / per lege nobis sa-
ctorum exempla sufficerent. At quod dum et dicitur preceptis
suis amoneat / et uite sanctorum / boni operis / nobis
exempla proponat / nulla enim est de reatu ex ai / quod

35
7 lex di aures nras cotidie p[re]lat / 7 sc[ri]pt[ur]ar[um] docu-
m[en]ta bonor[um] / cordis n[ost]ri int[er]ia puocat. Et si
p[ri]uor[um] sepe secuti sum[us] ex[em]pla . cur no[n] imi-
tam[ur] sc[ri]pt[ur]ar[um] digna / 7 d[omi]ni placita sc[ri]pta. Et si
apti fuim[us] imitari iniquos i[n] mal[u]m . cur pi-
ori sum[us] imitari iustos i[n] bon[um]. Quid e[st] d[omi]n[us].
ut uirtutes q[ui]s sc[ri]psit p[ro]p[ri]u[m] ad coronam /
nob[is] ad p[er]f[ect]u[m] su[m] p[ro]p[ri]e no[n] ad pena[m]. Profi-
ciet aut[em] p[er]f[ect]i n[ost]ri / sit tot[us] exempla uolueri-
mus imitari uirtut[um]. Certe si ea potius
auisati / qua[m] imitati fuerim[us] / ad dana[m] n[ost]ra[m]
erunt / q[ui]a ea legendo i[m]plere neglexim[us]. Multi
aut[em] / sc[ri]pt[ur]ar[um] uita[m] imitat[ur] . 7 d[omi]ni morib[us] alii[us] af-
figie uirtutis sumunt / ta[m]q[ua]m si ymago q[ui]libet i[n]
tedat[ur] . 7 d[omi]ni ei[us] similitudine[m] species d[omi]ni picta for-
met[ur]. Sic q[ui] fit ad ymagi[em] simul ille / q[ui] ad si-
militudine[m] uiu[um] ymagis. Q[ui] sc[ri]pt[ur]ar[um] uir[um] ymu-
tat[ur] q[ui] ex[em]plar aliq[ui]d i[n] tuetur. Se seq[ui]t[ur] i[n] illo
q[ui] i[n] speculo p[er] sp[iritu]m ut aduocat q[ui] de ee uirtu-
tis agnosuit. Min[us] e[st] se ip[s]u[m] ho[m]i[n]e[m] ex semetip[s]o
g[er]derat. S[ed] du[m] alteru[m] intendit / id q[ui]d
min[us] e[st] luis adic. P[er]f[ect]or[um] e[st] ia[m] uiuor[um] / no[n]
q[ui]libet sc[ri]pt[ur]ar[um] ymictado . s[ed] ip[s]as uita[m] i[n] tuendo
ad ei[us] ymagi[em] sc[ri]pt[ur]ar[um] su[m] iusti[us] opari. Hoc idi-
cat q[ui]d scribit[ur]. Faciam[us] ho[m]i[n]es ad ymagines
7 si . n . q[ui]a ip[s]as i[n] elligendo ymictat[ur] diuinitate[m]
ad ei[us] sc[ri]pt[ur]as est similitudine[m]. Iste e[st] ta[m]q[ua]m e[st] ut no[n]
egeat homie d[omi]ni mo[n]stratore iusti. S[ed] ip[s]a q[ui]
templado ymictet iusticia[m]. Ex[em]pla sc[ri]pt[ur]ar[um] q[ui]b[us]

edificat hō uarias monētī cō sectari uirtutes:
hūilitatē ex xpō. Deuotiois ex petro. Cha-
ritatē ex johāne. Obediēcie d' abrahāz. Pa-
ciēcie de ysaac. Tolerācie de iacob. Castimoiē
de joseph. Māsuētudois d' moyse. Cōstātie d' iosue.
Benignitatis de samul. Misericordie d' dō. Absti-
nēcie de daniel. Sic cetā scā pōz / quo labore /
quo modōramē / qua ue i tēptioē / ul' cōputatiōē
gerātur uir scūs ymictādo cōsiorat.

DE CōPUNCIōNE cordis

Cōpūcio cordis ē hūilitas mētis cū la-
cimis exorietis d' recordā pccū / q' timore
iudicij. Illa ē quersis pfecta cōpūciōis affectio /
q' omīs ase carnaliuz d' siduoz affect' ē pellit.
Et i tēciōez suā . toto mētis studio i dī cōtēplā
d' figit. Gemina ē cōpūciōez / qua pp dīm / aīa
cuiusq' electi afficiat' .i. ul' dū opuz suoz mala
cōsiorat / ul' dū etne uite d' siduo suspirat. Q
uatuor ēē qualitates affectiōn / qb' mīs iusti ted-
lo salubri cōpūgit' / hoc ē memo' pccōz faci-
noz / Recordacio futuraz penaz. Cōsiora-
tio pegrinaciōis sue i h' uite lōgiquitate / q' s
ad eā quātocius ualeat pueire. Quisq' uis
pccōz mmo' cōpūgit' ad lamta / tūc dī se ui-
sitari siat pñ' / qñ ex eo q' se amississe icolūt /
iterius erubescit: suoq' iudicio penitēdo iā r
punit. Nā tūc petrus fleū / qñ i eū xps ē spez.
Vñ 7 psalm'. Respiy inq' q' cōmota ē / q' gtre-
muit teiā. Gressus dī sūt i corde hoīs / intus

No.

No.

qñ bona dñstoria surgūt ut calcēt malla.
 Qñ q̄ ista ī corde hoīs fuit / sic dñ ē / tūc ēē
 vñ p̄ gr̄as huāno pñtes. Vñ se tūc maḡ
 hō acūere ad cūpūciōez deb / qñ sentit / q̄ dñ
 ī tñs opantes. Quō mēs iusti ex ūa cōpūciōe
 rapiat / q̄ qualr ī firmata r̄ltat̄ adgustata
 luc̄ maḡtudie / illū nose posse / q̄ iā aliqd ex
 tñ gustauit. Sūt q̄ nō ex ūa cordis cūpūciōe
 sui accusatores fuit. S̄z tñ ad h̄ se pecca
 tores ēē assignat / ut ex ficta huilitate cōfes
 sioīs / loc̄ ī ueiant sanctitatis.

De cōfessioē peccatoꝝ et penitēcia. c. 13.

Quo unusq̄sq; iustus ēē ī ap̄ / ex quo
 sui accusator extiterit. Multi aut̄
 q̄ semetipōs peccatores fatēt / q̄ tñ semetipōs
 a pctō nō subtrahūt. Maḡ iā iusticie p̄ ē.
 se ip̄s nose hō q̄ prauus ē. Ut ex eo diuīe
 ūtuti s̄b dat̄ huili / ex quo suā ī firmitatez
 aḡsit. S̄n se iudicat iust / ī hac uita ne
 iudicet̄ ad dō dāpnaciōē p̄petua. Tūc aut̄
 iudic̄ d̄ se q̄sq; fuit / qñ p̄ dignā peitēciā. sua
 p̄ua facta cōdemnat. Amāritudo peitēcie
 faciāim / q̄ sua facta s̄btili / cognoscer̄ / atq; /
 discūtere / q̄ dona dī q̄ cōtēp̄sit flēdo cōmemo
 rar̄. Nichil aut̄ pei / quā clpā agnoscer̄ / nec
 s̄ fler̄. Duplicē h̄re deb̄ flect̄ ī peitē. oīs
 pctōr / siue qz p̄ negli / bñ nō fec̄ / s̄ceū qz
 p̄ auda / malla p̄petraū. Q̄ d̄ eiz oportuit nō
 gessit. Et gessit qd̄ agere nō oportuit. Ille

Animu

penitētiāz digne agit / q̄ r̄atū suū satisfā legi-
tiā plāgit / cōd̄nāto. s. ac d̄flendo q̄ gessit / tā-
to ī de plorūdo p̄fūdūis / quāto extitit ī peccā-
do p̄clūūis. Ille peitētia digne aḡ q̄ sic p̄tita
malla de plorat / ut futura itēq̄ nō cōmittat.
Nā q̄ plāgit p̄t̄s / et itēq̄ ad mittit peccat / q̄
lauet laterē crudū / q̄ tāto maḡ lauerit /
tāto āplius lūt fac. Quāuis q̄sq̄ sit peccā-
tor / et impi⁹ / si ad penitētiā cōuertatur cōseq̄
ueiāz eē cōdit. Null' ē d̄boitate d̄i dubitet.
S; sola accipiētiū p̄uitas / cōferri s; ī d̄lgē-
tiā ab negat. In hac uita tātū p̄z peitētie
libtas. post mortē ū / nullaz cōrectiois eē licē^{az}
Vñ q̄ d̄ns dicit. Me opz opari opa ei⁹ q̄ misit
me / donec dies ē. Veniet aut̄ nox / q̄n nemo
p̄t opari. Hic q̄ p̄heta. Date ī q̄t d̄ns d̄o urō
glō^{az} / anq̄ cōtenebrescat. i. anq̄ mors et̄na p̄
preueiat. In hac uita dū est d̄m p̄ peitētiā
glorificat. Ad huc ī hoc seclō peitētiāz opanti-
bz. d̄i mīa sbueit. In futuro aut̄ / iā nō opa-
mur. s; rōez nr̄z opū poim⁹. Pro d̄ioratūe
plereq̄ iniqui / qd̄ p̄paci⁹ d̄i spaciū accipiūt
eōndādi / qua illi mora uiuēdi / nō utūtur
ad penitētiāz. S; ad peccādi usurpāt audā^z.
A malo aut̄ ī d̄tius uadit. q̄ tēporē s; ad pei-
tēdū inulto / ad libtatē p̄ui op̄is utit / festina-
re debz / ad d̄m peitēdo unusq̄sq̄ dū p̄t / ne
si dū p̄t noluerit / cō tarde uoluerit oīo nō
possit. Pro in p̄phē aut̄. Querite

No.

posse

No.

no

dñs dū i ueni p̄t̄ q̄ uocate eū dū p̄p̄ e. Et
 ubi i ueniri p̄t̄ n̄ i hac uita i qua 7 p̄p̄ e
 oibz i uocātibz eū. Nā tūc iā longe erit / qñ
 dixerit. Ite maledicti i ignē et̄nūz. Modo ē
 nō uidetur 7 p̄p̄ e. Tūc uidebit̄ 7 p̄p̄ e nō erit /
 qz 7 uidu potit / 7 nō potit i ueniri. Si qñ qsqz
 peccare p̄t̄ penitet. Vita qz suā uiuēs ab oī
 crimine cōriḡ. nō dubiū ē qd̄ mouēs ad et̄nā
 t̄nseat regez. Q̄ aut̄ p̄ue uiuēdo penitēciaz
 agit i mortis piclo / sic ei dāpnatio i cāta ē /
 sic 7 emissio dubia. Q̄ ergo cupit et̄us eē i
 morte d̄ i olgēna / san̄ p̄iteat / san̄ qz p̄p̄e
 trata facinora delet. Sūt q̄ p̄itētibz secu
 ritatē cito policēt̄ / qbz bñ p̄phē³ dicit̄. Curat̄
 cōtri³ fillie populli mī q̄ ignomia dicētes paz.
 et nō ē paz. Cō ignomia igit̄ curat̄ cōtri³ / q̄
 peccāq̄ / et nō legit̄ie penitēti / p̄micat̄ securita
 tē. Vñ 7 sequit̄. Cōfusi sūt q̄ abominacōez fe
 cerūt. i. Cōfusi sūt / nō p̄itendo / s̄ penas lue
 do. Alr̄ eiz cōfūdatur corā iudice reus dū plec
 tit̄. atqz alter ale qd̄ mallo ope erubescens cor
 rigit̄. Ille ē qui reprēns⁹ ē 7 fūdūt̄. Iste qz mal
 lū se feasse memorat̄. Quā uis p̄itē^a p̄p̄ia
 peccatorū sit / sine m̄tu tñ hō eē nō debz / qz pe
 nitēcie satisfā / 7 diuino tm̄ p̄sāt̄ iudi / nō hūa
 no. Pro m̄ qz misā dī oclta ē / sin̄ it̄missioē
 flere necesse ē. Neqz ē nūq̄ opz p̄itēte habere
 d̄ peccatis securitatez. Nā securitas negli^a pa
 rit̄. Negli^a aut̄ sepe i cāut̄ ad uicia s̄ trāsac

No.

No.

ta reduc. Cū p̄p̄tē³ ex p̄l̄sa fuerit ab hoīe
uicia / si forte p̄ h̄ i r̄cedēte securitate q̄libz
cl̄pa subreserit / cōfesti d̄lectaciones p̄stie uia
oz / m̄tē auidius irrepūt / pulsantes que hoīoz
hoīez / i cōsuetis opibz grauū p̄trahūt / ita ut
sūt nouissima illi⁹ peiora p̄oribz.

De desp

Non p̄ locoz **uatioē peccatiuz. c. 14.**
spacia. p̄ p̄ affectz bonū ul' mali. itur
recedit ue a dō. Neq; ē gressu pedū / s; gressu
moz / elōgam⁹ ul' p̄p̄quāmd̄ ad d̄m. Op̄etr
are flagūz aliqd̄ mors aīe ē. Cōtēnere pe
nitē³ / q; p̄ manerē i cl̄pa / d̄sederē i infernū
p̄ mortē ē. Ergo peccatē ad mortē p̄tinet. i
d̄spare ū i infernū descēre. Vñ scriptura ait.
Impi⁹ dū i p̄fidū maloz uenerit cōtēnit. Se
pe diabol⁹ quos cōūti ad peitēciā asp̄it / im
māitate seclerū p̄ cūctos / ad d̄spā³ de dūc. ut
s̄tracta spe ueie / trahat i d̄sidiō³ quos non
potuit p̄ seclāter tenere i cl̄pa. S; penites
p̄uidere debz / calidas q̄ se / hostis i sidias. Sic
ue d̄i iusti³ m̄tūat / ut tñ quāuis i magnis
secleribz sit / d̄ m̄iā ei⁹ cōfidat. Ampli⁹ letatē
d̄s d̄ aīa despata / et aln̄ q̄ uersa / quā d̄ ea q̄
nūq̄ extitit p̄rita. Sic d̄ p̄digo filio / qui
mortuus fuerat q; r̄uult. pierat q; i uēt⁹ est /
d̄ cui⁹ r̄ḡsu magnū sit gaudiū p̄ri. Nō alr̄ co
rā d̄o / q; angellus / copiossius ēē gaudiū d̄ eo
q; ap̄iclo libat⁹ q; d̄ eo q; nōq̄ nouit peccati p
iclz. **Q**uāto eīz cōtristat res p̄dicta / tāto t

eos //

magis si fuerit in uetera letificat. Sic in euangelio. pastor ille exultat quod portat ouem in uetera humeris suis gaudens reportat. Nullus desperet de ueritas / et si circa finem uite ad penitentiam conuertatur. Vnum quicquid eius de suo fine non de uita petita iudicat. Hic quippe et legis testimonio edocet quod homo de suo extremo iustificetur / quoniam deus pro asinus primo gemitu ouem iussit offerri / hoc est in mundi uite foris mutanda in innocenciam boni finis. Vnde et causa iubet offerri in hostia .i. uite extrema in penitentia. Nulli supra respectu gratia in extremis suis ad deum reuertuntur pro penitentia / et quecumque mala gesserunt / cotidie flectunt / et quecumque in bonis factis mala gesta commutat / quibus iuste tot quod deliquerat ignoscit / quia ipsi quod malum gesserunt penitendo cognoscunt. In uita hominis fit quod dicitur / quoniam non respicit / quales anima uisimus. sed quales circa finem uite erimus.

No.

De his qui a deo deseruntur.

Quo deficiente nullum penitere / deo respiciente sua unumquodque facta uidere et plangere / et unum cadit cogitare. Nonnulli autem / ita despicuntur a deo ut deplorare mala facta non possunt / nisi uelint. Consilium in malorum spirituum habet / ut quia ipsis negantur est pro pernicitacione egredi ad iustitiam / obsistere aditum penitencie hominibus cupiant / ne uel ipsi reuertantur ad deum. Eos qui socios in perniciacione habent contemunt / quibus cumque fraudibus insistentes / ut autem desinant a deo aut flagelli

im maitate d'p'et. In gemisendū ē iugiter q
post posita securitate lugēdū / ne d' secto
q iusto iudi d'fat hō. Et p' d'no in p'tate de
mon r'liquat. Nā r'ua q' d's d'fat d'mones
susipiūt. Dominia cōtēptores p'cepti / stati
qut alicūtur adō amaliq's spiritib' occupāt
aqb' q' ut malla faciāt p'suadūt. Sic ē illd
p'phetic. Inimicos d'i p'secūt tenebre. q in
telligūt d'mones. Vñ q' i psalmo legit. In
missioēs p' anglos mallos. D' d' d' r'p'boz
i p'tate d'mon octo d'i iudi / q iustissio ē dig
ūtur / Esaya testate. Ipe missit eis sortes
q mand' ei' diuisit eis eas i m'fra / usq' i e'nu
possidūt eā. D' d' d' electoꝝ dimitūt d'ina
iusti i adre i errore p'cti / s' tñ mis'raoē ei' re
ducti d'nuo cōtūt. De talib' eiz d'ns p'p'he
tā loq' / q dimissi eū / q r'duxit euz. q redidit
cōsolatiōē. Nōnq' q' r'utes d's / hoiez q' desue
rat / r'us' afligens uisitat. q p' lamta lacrimaz
ac penitēcie afflic' / aspectat exp'gati. Dicē
te job ad d'ns. P'pter supbiaz iqt q' leena
capiēs me. Reuers' q' mirabiliter me cru
ciat. Reutes eiz d's homiez cruciat / qn' q' i
peccatē d'fuerat / flagellādo itez uisitat.
Mal' actib' q' nos ampl' celestē iracōdiā ne
qua q' puocāt d'bem'. Qm' potius si peitē
do / digna dō acta gesserim' / seuitatē ei' ide
m'ciaz cōmutabimus. Nā ille q' nos mallos
tolerat / nō d'ubiu ē qd' q'uis clemter ignos

15

ysaya

job

cat. Nā qđ suat nobis tēpus peitēcia, ut nō
simul morte obruamur p̄cipit; s; d̄tur loc9
satisfaciōis. H̄ tot̄ p̄cedit d̄ dī clē ut nos nō da-
net crud̄l̄. S; expectet ad peitēciā paciēter;

De ijs q̄ ad d̄lictuz p̄ lacmas r̄uertet. c. 16.

Lrisor ē nō peitēs / q̄ aduc aq̄ qđ pei-
tet. Nec uidet̄ d̄m̄ posscet̄ s̄dict9 sed
sub sanar̄ sup̄b; . Caus̄ r̄us9 ad uoīt / q̄ pei-
tēs ad peccat̄. Mlti ē lacmas i d̄n̄ter fūdūt.
q̄ t̄m̄ peccare nō d̄sinūt. Quosdā acciper̄
lacmas ad peitē9. q̄ effect9 peitē nō habet̄.
qz p̄ i cōstāciā m̄tis. nūc̄ r̄cordaē p̄cti lacmas
fūdūt / nūc̄ ū r̄uiuiscēte usu / ea q̄ fleuerūt
iterādo comictūt. Q̄ q̄ p̄rita uult plāgere
q̄ actioib; sc̄larib; in cubar̄ / iste m̄da9 non h̄t
qm̄ aduch aq̄ / q̄ peitēdo flei possit. Esayas r̄
peccatorib; dicit̄. Leuamam̄ m̄di estote. Laua-
tur itaq; q̄ m̄d9 ē / q̄ q̄ p̄rita plāgit. q̄ flenda
itey nō ad mictit. Lauat9 nō ē mūdus / q̄
plāgit q̄ gessit n̄ d̄sit: q̄ post lacmas ea que
fleuerat repetit. Sic d̄n̄ique q̄ alibi aīam
peitētez / atq; itey d̄liquētez / s̄mo diuin9 ic̄-
pat̄ dices. Quā uill' es facta nimis i trās
uias tuas. Q̄ s; q̄ ē cl̄pas p̄ctis d̄ plorat / hūc̄
necesse ē modū teneat / ut sic ad missa d̄fle-
at / ne itey flēda cōmictat. Ve n̄ miso r̄
ysidoro q̄ q̄ peitēdo retro acta negligo: aduch
peitēda cōmicto.

De peccato. c. 17.

DVobis modis p̄ctm̄ cōmictit. i. aut ui

Esayas

No.

(
-not-
)

cupiditatis / aut metu timoris / dū ul' qsqz uult
adipisci q' cupit / ul' timet ne ī cūrat quod
metuit. Quatuor modis cōmittit' pētz ī cor
d' / quatuor ppetrat' 7 ope. Ad mictit' corde.
sugestioē. d'mon' d'lectatioē / carnis / cōfensioē
mētis / defensioē elās. Cōmittit' ope nūc latē
ter. nūc palā / nūc ysuetudie / nūc despatioē.
Istis 3 gradibz 7 corde d'liquitur / 7 ope mali
ppetrat'ur. Tribus modis peccat' gerit' hē
igno. Infir' 7 Inoustrā. Periclosm. aut
penar' diuisō' Inno' nāqz nō peccatū ī pavi
eua. sic apls ait. Vir nō ē seductus / mu
lier aut' seducta ī p'uarā fuit. Ergo eua
peccatū igno'. Adam ū ī oustra / qz nō seduc
tus / s; siēs prudēs qz peccatū. Q' ū seduci
tur qd cōfensiat' euidēter ignorat. De in
fir' aut' petrus deliqit / qn' ad met' īrogātis
āille xpm negauit. Vñ 7 p' peccat' ama
rissie fleuit. Graui' ē ī fir' q' igno' qz q' de
liquere. Grauius qz ī oustrā q' ī fir' peccat'.
Inoustrā nāqz peccat' / q' studio ac delibā
mētis malū agit. Infir' aut' / q' casu / ul' p'api
tā d'liqt. Ne quis aut' 7 de inoustrā peccat' / qui
nō soluz nō bñ uiuūt / s; aduch bñ uiuētes /
si posūt auitate diūtūt. Sūt ē q' ignorā
tes peccat' / 7 sūt q' siētes. Sūt 7 q' p'igno'
exat' sire nolūt / ut min' d'pabiles habeāt
q' tñ se ipos nō muiūt / s; mag' d'apiūt. Ne
sire simplr ad ignorā' ptinet. Noluisset ū

~ sire ~

40
sire ad cōtūacē supbia. Volentatē quippe ppi
dñi uelle nescit / qd ali' ē qd uelle dñi supbiēdo
cōtenere. Nemo g̃ de ignō se excuset / qz dñs
nō solū eos iudicat / qa cogitacōe sua aūtūt.
s; q̃ illos q̃ nescierūt / testatē eodē dño pprop-
hēt. Dispda iqt hōies a facie tēre / q̃ eos q̃ auez-
tūtur p' tergū dñi / q̃ nō quesierūt dñi / nec
uestigauerūt euz. Et psalm⁹. Effūde inqt
irā tuā i gēs q̃ te nō nouerūt. **De leui-**

Ulti uitaꝝ **in** **tribus** **peccatis**. c. 18.
siñ criminē habet possūt / siñ peccō
nō posūt. Nā q̃uis i h̃ sclo / magna iusticie
claritate qsq; resplēdat / nōq; tñ ad purꝝ p̃ccōꝝ
sordibz caret. Johāne ap̃lo atestāte q̃ ait.
Si dixim⁹ qz p̃ccm̃ nō habem⁹ / ipi nos sedu-
cim⁹ / q̃ uitas i nob nō ē. Quedā facta sūt
peccatis similia. S; si bono aīo fiāt / nō sūt
peccata. Ut pote potestas / si nō se ulascēdi
cupiditate / s; magis corrigēdi studio ulascit
i reū. Itē s; p̃ccā leuia que ab i capiētibz co-
tidiana satissā purgātur / q̃ tñ ap̃fectis uiris
uelud magna c̃mīa euitāt. Qz aut hōies
de magnis selezibz d̃bent agere / q̃ n̄ q̃ p̃fecti
leuia queq; d̃licta q̃ grauissā lugēt. Nom
solū grauia / s; q̃ leuia sūt cauēda peccata.
Multa ē leuia un̄ grād̄ efficiūt. Sic solēs
p̃uis q̃ minimis gutis / immēsa fluuā crescere.
Numerositas ē i un̄ coacta exūdātē effiē copi-
az. Peccata q̃ i capiētibz leuia sūt ap̃fectis

uiris grauius de putatur. Tanto e maius co-
gnoscitur ee peccati / quanto maior q peccat
habet. Crescit e dlictu cumulu / uix ordinez
mitoy. Et sepe q minoribz ignoscitur / ma-
ioribus i putatur. *De grauioribz pctis. 19.*

Quoniam in peccatis maioribus committitur
peccata ut dicitur feriantur per magnis sce-
leribus / q d' p'uis corrigi noluerunt. Iudii aut' diuini
i reatu negore labuntur q distingere miora
sua facta contempnunt. Multi admine i eme co-
ruunt / q di cogni habentes timores timore ei
negligunt. Et q' nouerunt p'sencia / p'actioez
no ueneratur. Iosq; cercatur dicit diuini iudi-
puienda committere. Et i pena commissi facino-
us / faciunt d' addeze. Sepe peccat / alti pcti
causa e / qd' committitur / aliud ex ipso / q' sua so-
boles oritur. Sic fieri solet / nasci libi ex
nimia ueteris in glu. Pena u' peccati pec-
cat ad mittit' qn' p' m'ito auq; pcti do d'hen-
te i aliud peccat d'it' utur / d' quo ampli
q ad misit sordidet. Ergo p'cedes peccat
causa e sequentis pcti. Sequens u' pctm pena e
p'cedentis d'icti. P'cedon' ita q; pcti / sequen-
tiu st' emin' causa ut illa q' sequitur sint pre-
cedentiu pena. P'cedentiu pctoy pena /
ipe uocat' i dura / ueiens d' diuina iusticia.
Hic e qd' ait ppheta. Indurasti cor n'ez ne
timezem' te. Neq; e du q'q; iusti st' / ad'o
i pellunt' ut mali fiant. S; du mali ia st'.

41
i durat ut detiores existat. Sic et ap[osto]l[us] dicit. Et
Quoniam iustitiam dei non receperunt ut salvi fierent / im-
missit illis deus spiritum irae. Facit & deus quosdam pec-
care sicut in quibus iam talia peccata precesserunt / ut ius-
to iudicio eius mereantur iram. Talia quippe pec-
cata / precedentibus alijs peccatis placent in pena /
quod pena peccata meretur. Quedam de ira dei ueni-
unt peccata / quae primo aliorum compensantur peccatorum
Vnde et propheta. Ecce inquit tu iratus es / et nos pec-
cauimus. In ipsis fulminis semper. Tamen si diceret.
Quia et peccatis semper fuimus / iratus es ut deus
peccarem. Quid est sit iras dei mereri / quod
puocare / prudens et lector debet scire. Grauior est
enim ira quae puocatur quod ea quae meretur. Nam meremur
quoniam ignorando peccamus. Puocamus quoniam scimus
boni facere / non uolumus. Quae ira dei dum uiuimus
uitari possumus. Timeamus & ne ueniens illos
errore iudicij / sentiri possit uitari non possit.

De manifestis oculis quae peccatis. c. 20.

MAioris est clipe manifeste quod occulte peccare.
Duplicitate est deus reus est / quod aperte deliquit /
quod et agit et docet. De talibus esayas dicit. Et
peccatum sum quoniam sodo predicauerunt / nec abscō-
derunt. Aliter enim publice deliquentes / sine ullo
pudore sua flagitia predicant. Nec ulla utitur
selebris uerecundia. Quedam enim iam iusti per
est iniquitatem suam homini abscondere / et in semetipso de
peccatis proprijs erubescere. Peccatum perpetrare
crimen est. Peccatum predicare clamor est / de quo

et dicit apostolus. Et clamor auferetur a uobis quoniam
malum. id est. cum ipsis peccatis. Ex eo ipso quo quisque
peccat quod agit abscondit iudicij iam esse dignus quia
non erubescat nisi de conscientie reatu. Ergo et huiusmodi
quod quisque de facto suo erubescat ipse sicut iam iudex
fit.

De peccati amore. c. 21.

Aliud est non peccare amore dilectionis di-
aliter timore supplicij. Qui est amore cha-
ritatis dei non peccat / horesit omne malum amp-
letendo iusticie bonum / nisi cum delectat peccat et si
seleeris impunitas permittat. Qui non sola pena
supplicij / in se uicia impunit / quod uis non expellat
opus peccati / uiuit tamen in eo uoluntas peccandi. Dolet
quod est in licet / quod lex prohibet dicitur. Ille est in ce-
de boni operis parit / quod amando iusti facit. Non
usque quod ea sole metu penarum iustus custodit. Qui
dicit et diligit peccatum / et facit. Qui dam diligit
unt tamen et non facit. Plerumque uero facit tamen
et non diligit. Non nulli peccatum non facit et tamen
iusti odit. Grauius autem peccat quod non solum pec-
cat diligit / sed et facit / quod quod non facit et diligit. Grauius
quod in eduz / quod diligit et non facit / quod quod facit et hedit.
Grauissimum est non solum facere / sed et diligeret
peccat. Nam sunt quidam quod confestim pacto fla-
gelo confunduntur. et sunt quod non solum non uolet
gessisse malum / sed et de ipso mallo ope gloriatur.
sicque ad culpa fit delinens / dum de delinens gra-
tulantes extollunt in peccato. De talibus ait Salo-
mon. Qui lectat quod malle fecerit / et exultat

in rebus pessimis.

De peccati necessi

Iterduz qd mali sum nāitate. c. 22. i-
tate pota? nō uoluntate existim? Verē
da ē autē et nēitas mali i uoluntate boni. Ple-
riq; nō uolentate. s; sola nēitate peccāt. pti-
mētes tēporallē tēporalē i opia / 7 dū pntis
scli nēitate ē fugiūt / a futuris bonis puūt. Itē
nō nulli pēz uolētate / n nēitate cōmictūt. Nul-
la q; coacti i opia existūt iniqui. S; tm gla-
tis cupiūt ēē mali. Neq; ē ipaz rez amant
q; apētūt. S; ipa tm pēa mali d'lectantur.

De peccati 9 suetudine. c. 23.

Melius ē ē peccm cauepe q; emdare.
Facili' ē resistim? hosti a quo nūdu
uicti sumus q; ei a quo iā supacti / ac uicti
cognosimur. Omē peccz an q; admictatur /
ampli' ptimescat' q; uis aut graue sit / dum
i usuz uenit leue existiant'. ut sin ullo mtu
cōmictit'. Istis cōmictibz q; qbusdā gradibus
cōualescit omē peccz. Cogita nāq; pua delec-
tacioēz pti. Delecta' cōsistū. Cōfess' accione.
Actio 9 suetudiez. Cōsuetudo nēitate. Sic q;
ys utcul' hō i phicat' / quadā catena uicioz +
tnt' astctus / ita ut ut abea euelli nequaquā
ualeat / n diuā grā man iacētis aphēdat.
Peccatū ad mictēē caderē ē in piteū. Cōsue-
tudi' ū peccadi facere os putei ē coangustarē
ne ys q cecidit ualeat exire. S; i tādū 7 tales
d's liberat / dū eoz d'spa' ad cōuersioēz libtatis

comutat. Ipso est misante peccata dimittere quo peccate
gete fit / ne idcirco peccato eat. Negissim est
peccare. Peccat est consuetudine peccato facere. Ab
illo facile. Ab hoc labor respicitur dum malle con-
suetudini repugnat. Malle agendum consuetudine
cessum esse propheta asit in profundum. et usu quasi quedam
lege habet tenet astrictus / ut non quando non uult peccata
comutat. A lapsu uero cito respicere non est in profundum
ire. Apostolus legem peccati dicit in membris suis / que
lex consuetudo est / quam peccato concipimus / ut non
ab ea conuolumus discedamus / quia iam natiuitate uicium
per consuetudinem retinemus. Quod si uerum amor agitur
homo. Et resultat caro malle consuetudinis lege.
Bene autem audacter per bona quasi exultat / quod ualenter
in se respicit quod in soluit in pugnat. Frequenter
peccata cauendum est. Nam hoc ipsum quod mallo non
plerumque nobis de salutem operatur / quanto mirabile / tanto
rarum est. Propterea metuendum est confidre ita sal-
uari. Ne forte dum expectamus auicibus sanari /
conuicia multiplicemur / et salutem non adipiscamur.
Ergo studamus aut non cadere / aut cito conu-
si / a lapsu respicere. Quod peccata cauendum est. Quod
si humana fragilitate peccata sub respicit / con-
fessi erit corrigendum / quod neque sentit commissum. Ci-
to est corriguntur culpa / quod cito cognoscit. Tardius autem sa-
nat uulnibus quod iam putrescentibus membris / longo post
per tempore curacionibus adhibet. Mora peccati
in malitiam facit seueris. Unde propheta. Ve inquit
trahit iniquitatem in sui clibus uanitatis. Et quasi uicium

plaustru pētē. Trahit ē iniquitatē / ut fūclz q
 tradat cōūti ad dñz. Trahere ē iniquitatē / mo-
 rā facere ī iniquitate. Vñ 7 psalm⁹. Plūga
 hūt iniquitates suas. Dñs iust⁹ cōadit ceruū
 ces pētōz.

De peccati recordaciōe. 24.

B Dñū ē hōi smp añ oculos ppa adibere
 peccata / 7 psalmi smāz / 7 peccēz mūz
 cōtra me ē smp. Sic nō opz remissi pēti
 affēz / sic smp necesse ē suū ī d'flēdo cōmemo-
 rarē pētū. Ap iustū recordā pētū / fac tediū
 aī. Qī aut luxurie ī cupiditati sōdicti sūt /
 cōtumaci supbia / 7 d' ipō pēti ope gloriatur.
 Sui dī tāta recordatio d'bz ēē pēti ut ea q
 gessit smp lacmās g'fiteant. Vñ 7 psalmus.
 Cōūsus sū ī erūpna mā dū cōfigit spina.
 pētū mūz cognituz ē fea / et dixi p'nūciabo
 ad ūsū me ī iusticias meas dño. Sup eiz
 dixerat qm̄ tacui hoc ē nō sū g'fessus / iue-
 ra. ossa mea. dū cla. to. die. Qd g' tacuis-
 se se pēitet n' g'fessioēz peccatoz. Qd clamas-
 se se dolet / n' d'fensioē malloz. Qd g' pētōz
 suoz d'fēsor extit / necesse ē ut pēitendo acu-
 set / qd supbiēs p'ue ad misit.

De cogitaciōe. c. 24.

B p'p' tita est q' cauā peccā
 dī .i. opis 7 cogitaciōis quoz unū ini-
 qtas d' q' ope geritur. Aliud ī iustū q' cogitā
 ad mictit. Pus aut actio īsecāda / postea
 cogitā. Pri⁹ p'ua opa p' modū d'sideria. V-
 asi aut 7 acogitā opa p'cedūt 7 ab ope co-

gita nascitur. Quā uis / q̄ si ab ope mallo q̄
q̄ uac̄ / p̄ soli tñ prauē cogitaciōis malicia /
nō erit ī nocēs. Vñ q̄ dñs p̄ esayas. Aufert
ī q̄ mallū cogitaciōnē uerā ab ocul̄ m̄is. Nō
eiz solū factis / s; q̄ cogitaciōibz d' liqm̄. Nō
eiz ī liate ocuretibz d' lectem̄. S; ic̄ uipa
afullis ī utero poitis lacerata p̄m̄ / ita
nos te cogitaciōes n̄re / ī tra nos emittite
ocadūt. q̄ cōcepte ī trā uipo ueneno q̄ sum
ūt. Aiaz q̄ n̄raz crudli uulne p̄m̄. Nō
ē arbitri n̄ri / cogitaciōes p̄ue s̄gestiōis p̄
ueiē. Facere aut̄ ī aīo cogitaciōes / n̄re at
net uoluntati. Illud q̄ ad cl̄paz nō ē dignū.
Illud cl̄pe p̄pe impūtat. Nā cogitaciōes
illicitas occurrere d̄mon̄ ē. Cogitaciō oblec
tari p̄ ueris n̄z ē. Pleiq̄ fieri solet / ut
im̄mō corporaliū r̄y species / quas diuicim̄
n̄ris m̄tibz opponātur. et nolētes eas cogitem̄.
Quātūq̄ ab eis acie m̄tis aūtere nitim̄ / tā
to ille se maḡ aīo ī gerūt / ob sensiq̄ ī nob
motibz ob rep̄ūt. S; sic h̄ p̄cōdiaciōē mortali
quā m̄uit p̄m̄ hō ī penā sui peccati. Cū
un̄q̄sq̄ diuī illumina p̄ueit / statī molestus
turpiū cogitaciōnē p̄lat. S; di s̄uis iudi
timoris d̄i / eaz tēptam̄ta a se metip̄o reicit /
bonis q̄ cōtra obiectis cogitaciōibz / turpes
a se ipellit. Magna obsuā^a circa cordis cu
stodiā adhibēda ē: qz aut bone aut malle
rei ibi cōsistit origo. Nā sic script̄ ē. Ex

44
cord' exeūt cogitā^s malle. Jō q; si p^us p^{ra}ue
cogitaciōi ē sistim⁹ i lapsuz op^{is} nō i curi-
m⁹s. Nō ē timidū / si bona malaue i cogitā^e
ueiant. S; mag⁹ gloriādū ē / si mēs malla
abon^{is} i tllctu rāciōis d^{is}nat. It' nil iuuat
qd' i ter bon⁹ 7 mallū. s^usu prudēciore d^{is}su-
m⁹s / n⁹ ope aut malla cognita caueam⁹
aut bona i tllcta faciam⁹? *De cōsciēcia*

Humana g^odicio / dū diuisis uicio⁹ c^o. 26. *—*
sitatib; m⁹te cōturbat / 7 an⁹ pēnas
gehene / p⁹ i cōdit aie apetit / iā pēnas 9 sic
cie patitur. Diā fugere potit hō / p⁹ret cor
suuz. Nō ē potest a se q⁹sq; i cedere. Vbiq;
eū abierit reat⁹ sui 9 sicut illū nō d^{is}deliquet.
Quāuis humana iuoi / s^uffugiat oīs q⁹ ma-
le ag⁹. iudiciū t⁹ cōsciēcie sue etugerē nō p⁹t.
Nā 9 si alyz cellat q⁹ agit. Sibi t⁹ cellat nō
potest / q⁹ plene nouit mallū eē qd' gessit.
Duplex sit 9 in eo iudiciū / qz i h⁹ g⁹sciēcie iā
tu p⁹uē. Et illuc p⁹petualli pena dāpnat⁹.
Hoc eū significat / abissus abissū i uocat in
uocē cataratarū tuarū. Abissus eū abissū in
uocāt ē / d⁹ iuoi sue cōsciēcie ire / ad iuoi⁹ dāna-
ciōis p⁹petue / i uocē catharatarū. i. i p⁹dicaciōe
sanctorū. *De i tēptaciōe mētis. c^o. 27. —*

Ocul⁹ hōis i tēcio op^{is} ei⁹ ē. Si 9 in
tē⁹ ei⁹ bona ē / 7 opus itēciōis ei⁹ b⁹n
est. Alioqn malle i tēciōis op⁹ / etiā si bon⁹
i factis op⁹ ap⁹eat bon⁹ iā nō ē. Qm⁹ ex sua

i tēcioē / aut apbat^r bonū . aut repbat^r i dignū .
Bona ē q̄ i tēcio q̄ pp̄ dñm ē . malla uō q̄ p̄
tēreno luc^r / aut uana glā ē . Q̄ opus bonū
bona i tēcioē nō faciūt / p̄ hoc mag^r cecāt^r
ope / p̄ q̄ illuminari potuerūt . Vniūsq̄sq̄ /
bonū opus q̄ agit / i tēptioē bona agit . qm̄
p̄ malla i tēcioē / pleiq̄ opus bonū q̄ agim⁹ /
p̄ dim⁹ / min⁹ ad p̄a uacam⁹ . Sēpe q̄ ap̄ ho
m̄n iudic^m bona parēt / ap̄ exam̄ diligētis
simi ⁊ acutissi iudicis ep̄ba d̄ tegūt^r . fō q̄
oīs sc̄ts ueret^r ne forte bonū q̄ agit / p̄ aliq̄
ua aī i tēcioē i q̄ocls dī ip̄biū sit^r .

De sensibz carnis. c^m. 28.

Per sens⁹ carnis morbz irrep̄ m̄tis . Vñ
⁊ p̄pheta dñs dicit . Om̄s cognacioēs ter
re ab aq̄lone uēient^r . ⁊ ponet^r unūq̄sq̄ so
lū suū i introitu portarū yerusalem^r : Re
gna aq̄lonis uicia sūt / q̄ sedes suas i portis
ponūt / qm̄ p̄ sens⁹ carnis labē aīe i gerūt^r .
Ideo q̄ i ip̄is portis . i . i ip̄is sēsibz ēgnāt^r .
Neq̄ ē aliūde peccam⁹ n̄ uidēdo / audiedo /
attractādo / gustādo / atq̄ odorādo . Vñ ⁊ ali
as d̄r . In traū mors p̄ fenestras uīas .
⁊ alibi . Extranei i grediebāt^r p̄ portas ei⁹ /
⁊ sup yerusalē mictēbāt^r sortes . Extraneos
q̄ p̄pe im̄ m̄dos ēē sp̄us / q̄ tāq̄ p̄ portas / ita
p̄ sēsibz carnis aīas irēpūt^r . Et eā illecebrā
de deuiciūt . **De s̄mone. c^m. 29.**

DUm q̄dam p̄ua uicioz ūba nō euita

mus i magno lique plabim crimie. Et
 du facta quedā nō graua / libze ac sin m
 tu comittim? / ad pōciora selexa / q ho rēda
 peccādi cōsuetudie labim. Sic plerq; ml
 tilogoz st'it' vphēdit' ita curs' / nimis ta
 cēculz uita d'notat. Illi eiz satis lasādo li
 qua i leuitatis uicio d'fluūt. Isti nimis eti
 cēdo ab utilitate torpescūt. Impiti sic lo
 qui nesciūt / ita tacere nō possūt. Mēte eiz
 i eruditi: ore loquaces / ubis p strepūt / s'isu
 n' dicūt. Sic salutat' crimen apficiētibz
 p'imescat' / ita ociosa ūba / apfētis uiribz
 uictāt'. Nā sic aut qdā pocioso ūbo rō po
 nitur. Pro smōe i iusto pena exsoluitur.
 Vani smones i ore xpiani eē nō debēt.
 Nā sic malos mores / bona cologa cōig
 ant / ita malla cologa bonos mores cor'pūt.
 Custodia ori poit' / dū qsq; nō se iustu / s'
 qd' mag' ueq' ē p'ōrē fatet'. Manū sup
 os poit' / q bonis opibz lique excessū opit'.
 Manū sup os poit' q malle locuatiōis cl'pas /
 bone actiōis uelāne teg'. loquēs q ad d'm
 ptinet / n' faciēs / q si i util' s' ē / audietibz
 tū pdest. Qui d' sapi' se laudari affec
 tant / loquētē pphē' audiat. Ve q sapiē
 tes estis i ocul' x uris / q corā uob' metipis
 prudētes. Recte ex smā d'ic / q uerā sapi
 ēciā gustu i etni saporis s'ntit'. Al'nciēdo
 ē smā d'ic. Ac p h' ārogātes q s'ū humilita

te dicunt / d' sola scientia dicunt / n' d' scientia. Ille e
sapiens / q' recte q' s'm om' sapit. In sua dicunt
contumelia doctores / si du' sit ab eis dicta /
sapienter / nimis t'n eloquentur. Noxet e' sa-
pientia spumeu' u'bor' ambit / ac fuit medial'
eloquentie i' flat' s'monibz' p'ornatu'. Qui-
da' curiosi / d'lectat' audire quolibz' sapien-
tes / no' ut ueritatis ab eis querat' / s' ut fa-
cudia' s'mois' eoz' ag'scat' / mo' portat'. q'
mag' q' possio'es u'bor' qua' s'maz' u'itatis' sec-
untur. Quatri' moda' e' dicendi' ro' / qua' p'uid-
edu' e' qd'. Cur / Q'no' / ul' quo' / aliq' p'ferat'.
It' quatri' moda' e' dicendi' ro' / qua' aut b'n' s'ca-
endo / qd' b'n' p'fert' / aut nil' s'caedo' nil' or'
aut p'uz' s'caedo' / loq'at' sola ost'edat' / aut
optie' s'caedo' no' eleganter' p'fert' qd' i'elligit'.
It' quatri' p'tita' e' d' loquedi' ro' / qua' ul' b'n'
b'n' / ul' malle' malle' / s'eu' bon' / malle' / ul' ma-
lu' b'n' p'fert'. Bon' q' p'pe' b'n' loq't' q' ea' q' rec-
ta' s't' / huiliter' annu'are uidetur. Malle' mal-
le loq't' / q' quodlibz' flagitiaz' p' suadere co-
natur. Bon' malle' loq'tur / q' qd'cuq' rect' a'ro-
gater' p'dicat' s'nt'. Malle' b'n' loq'tur / q' ali-
quod narra'do' uicium' d'testat' ut ab eo homines
au'tatur. Cord' b'n' loq'tur / q' caritate' no' sim-
ulat. Ore' b'n' loq't' q' u'itates' annu'iat. Fact'
b'n' loq'tur / q' alios' bonis' ex'p'lis' edificat'. Col-
rd' malle' loq't' / q' i'eri' cogita's' mallas' / noxi-
as' q' m'diatur' / cogitat'. Ling' malle' loq't'

q̄ p̄ q̄ malle aq̄ flagelat̄ 7 murmurat. Fac-
 tis malle loqtur q̄ malle uiuēdo / exēplis su-
 is alios ad p̄raue agēdū īformat. Sem-
 el bñ loqtur q̄ se peitēdo ēdarguit. Bis bñ
 loqtur / q̄ bñ uiuēdo / 7 alios īstruit. Semel
 malle loqtur q̄ p̄ uiciū cito n̄ corripitur. Bis
 malle loqtur q̄ 7 malle uiuit 7 malle docet.
 It̄ bis malle loqtur / q̄ 7 malle cogitat / 7 malle
 refert cogitata. It̄ bis malle loqtur / q̄ 7 bonū
 q̄ debuit nō egit / 7 mallū q̄ nō oportuit
 ad missit. Malle malla z̄ndis p̄ bonis. 7 ad
 ūsa p̄ optis. Boni bona respōdēt p̄ mal'
 7 p̄ sp̄a p̄ adūs. Ad ūsus cō uiciū ligue / for-
 titudo adibēda ē paci' / ut tēptā ubi que
 foris īpuēt / tolerācie uirtute d̄ uicta di-
 sedat. Nō oīs q̄ patit̄ p̄ bra iust' ē. Sed
 q̄ p̄ ueritate ī noxiis patitur / ille tm̄ nō
 iust' ē. Inter uitupaciones ligue 7 obro-
 bria hoīn / isto se ē medio mēs iusti corro-
 borat / ut tātō solidi' ī d̄m figat̄ inēti' / q̄n-
 to extius / ab huānis sp̄nit̄ fētibz. Q̄ illa-
 tas s̄ 9 cumelias / t̄nq̄llo aīo p̄dit / dolore cor-
 dis apit / 7 uir' q̄ feruet ī aīo facile r̄it.
 Vulnera ē mētis apta / cito exalāt / clausa
 nimis exulcerāt. Q̄ dolo' ī iurie / clauso +
 pectore tēg / quāto ampli' sil'n' liguā p̄m-
 it / tātō acriorē dolore ī trīsec' nutriti. Vñ
 7 uere q̄da poetay ḡntiliū dix. Q̄ que ma-
 gis tegitur / tect' mag' estuat ignis. Teas

eū lāgor uehemēs ē ac nīmī? qz tacitū uū
ib pector uulnus: — **De mēdacio. 30.**

Quidaces faciūt ut n̄ uera dicētibz ē
dat. Redit e sepe hōiez multa falsitas
q̄ i ueritate suspect. Sepe āa, p̄mictit / q̄ fal-
sa dicturus ē / ut q̄ p̄m̄ agsierit fidem / ad rel-
iq̄ mēda^a audientes c̄dulos faciat. Multis
uidēt uera eē que falsa sūt: q̄ iō n̄ ex do-
s; ex suo mēdacio loct. Nō nūq̄ falsitas ue-
ri logo ad uūgitur. Et plerq̄ auitate i apit
q̄ falsa ḡfingit. Latent sepe uenena circūcta
mele uerboz. Et tādiu deceptor / ueritatem
simulat / quousq̄ falēdo decipiat. Nō nū
q̄ per ē mēdaciū mēditatē / q̄ loq. Nā itē
dū q̄sq̄ i caut^o solet ex p̄cipitā loq̄ mēda-
ciū. Meditari aut nō p̄t / n̄ p̄ studiū. Gra-
u^o ergo ille ex studio m̄tari phibetur / q̄
uis iō q̄ ex p̄cipitā sola m̄tit. Sumope
cauēdo ē omē mēda^a. Quā uis nō nūq̄ / sit
aliquā mēdaciū ḡns / elpe leuoris / si q̄sq̄ p̄ sa-
lute hominū m̄ciat. S; qz script ē. Os q̄
m̄tit occidit aīas / q̄ p̄des eos q̄ locūtur mēda-
ciū. H̄ quoq̄ mēdaciū ḡns p̄fcti uiri sumope
fugūt / ut n̄ uita cuiuslibz p̄ eoz falda^a de-
fēdatur / ne sue aīe noceāt dū p̄stāt alie-
ne carni nitūt. q̄ q̄ h̄ ipz p̄cti ḡns facili-
me c̄dimus i laxari. Nam si quelibz elpa
seq̄nti mēda^a purgat / q̄nto maḡ h̄ facille
abstegitur / q̄ m̄ciēs ipa cōmictat. Multa

No.

47
mēcūt mltaq; figurā hoīes pp hoīn laudē/
sic q̄ fit / ut ipi m̄ciēdo peant / 7 eos quos la-
udāt / ad uaneglo^r ruina pducāt. Sic bñ
sibi cōsius nō metuit aliene lingue cōuiciū /
ita q̄q̄ laudatur ab alio nō d̄b; errore alie
laudis atēdere. S; mag; unusq; / testi-
mōiuz q̄ sic sue querat / cui pl̄ ip̄e p̄ns est
q̄ ille q̄ eū laudat. Opus ē suū unusq; q;
p̄bet / ut aut apl̄s / 7 tūc ī semetip̄o tm̄ glo-
riā habeat .i. ocl̄te ī sua q̄siēcia 7 nō palā
ī aliena lingua. P̄fcti q̄ altroz adice fūda-
ti sūt / 7 si flamēte laudis / ac uitupā^s ut
cūq; q̄ uētoz itduz curuētur impl̄su / fil-
ditus tū nō d̄cūt. S; p̄tin⁹ firmitate
radiaz ad se r̄deūt. Bona mēs ad mallū
n̄ p̄m̄s nec t̄rorib; uiat. Nā iniq; t̄rore
blādiays misēt / ut aut oblectā q̄quā de-
apiāt / aut t̄rorib; frāgāt. Q̄ laudatur
ī auditoroz amor̄ īsit. S; si ueraciter / 7 nō
fictē laudatur / h̄ ē si uera sūt q̄ā illo d̄cūt.

Sicut m̄t̄i nō. **De iuramēto. 31.**
p̄ q̄ nō loquitur / sic p̄ iurā nō po-
terit q̄ uerā nō apetit. Cauēda ē eē
iuraciō / n̄ ea utēda n̄ ī sola n̄citate. Nō
ē q̄ deus iurare p̄cept̄ / s; dū usū iurādi
facim⁹ p̄iury crimē īcurim⁹. Nō q̄ q̄ iu-
ret q̄ p̄ iurā timet. Alti dū loquūtur
iurare semp̄ delectātur. dū oporteat / h̄
tm̄ eē ī ore ē / ē nō nō. Ampli⁹ eiz q̄ est

q̄ nō ē amalo ē. Mlti ut falāt p̄iurāt / ut
p̄ fidē sacramēti / fidē faciāt ūbi. Sic que
fallēdo dū p̄iurāt / q̄ meciūt hōiez i caūt
d̄cipiūt. Interdū q̄ falsis lacrimis se ducti
d̄cipimur. q̄ credit dū plorat q̄bz edēdū
nō erat. Plereq; sine iuramēto loq̄ dispo-
mus / s; i cōlitate eoz / q̄ nō edūt q̄ dicim⁹
iurare q̄ pellim⁹ / taliq; nēitate iurādū q̄ sue-
tudiez facim⁹. Sūt multū edēdū pigri / q̄
nō mouētur ad fidē ūbi. Sciant autē
d̄liquit / q̄ sibi loquētes iurare cogūt. Qua-
cūq; arte ūboz q̄sq; iuret / d̄ tñ q̄ q̄stē
testis ē / ita h̄ accipit sic ille cui iuratur i-
telligit. Dupli⁹ autē eus ē q̄ q̄ dī nom̄ in-
uan̄ asūmit / q̄ p̄xim̄ dolo cap. Nō ē cōs-
uādū sacmē q̄uo nullū i caute p̄micit
ueluti si q̄sp̄iā / adltere / p̄petuā q̄ ea p̄-
mandi fidē policeat. Tolerabili⁹ ē eiz nō
i plere sacmē q̄ p̄manere i stupri flagi-
ciū. Jurare ē dī / illa p̄iū qua statuit nō
cōuelere statuta. Penitē⁹ autē dī rezuz
mutatio ē. Nō peitēre autē statuta nō re-
uocā. ut ē illud. Iurauit dñs / q̄ n̄ pe. e. 1.
q̄d iurauit n̄ mutauit. **De uicijs. 32.**

Recedens hō adō stati uicioz tradit⁹
p̄tati ut dū patit i festa uicia /
reuertēdo un̄ credit resipiscat. Et si sc̄i
toto anisu q̄ tēpdū sup̄arē uicia / s; toto
amorē sectat⁹ ea. Satis d̄licite se palpat

quintus

48
qui uult sibi labore uicia superare: dum potest legem
quae sibi deservendo uicis fecit sine uolentia doloris
reseruari non possit. Profecte autem inuiciat uicio quod
ocasioem euitat in pro petendo peccato. Nam si uelis
cunctidies non peccare / et data occasioe peccabis
tu es et reus et iudex es / quod et commissa dānas / et
dānata comitis. Se autem iudice ius est / quicquid
et accusat / et perpetrat. Quaedam uicia dum non profe-
cte uitantur / suos in se re labi faciunt auctores.
Nam si unum uicium districte uitetur / et alia ne-
gligantur / in aliis labor est. Non est potest in unum obsuam
uicem fortiter pro uicere et alia uicia dānantur
in corde. Non nunquam homines sua uicia pro secuntur quod mi-
nime quod prius uolendo ea sibi fecit socia / ipsa postea
sentit / et nolens stimalosa. Non nulli non anima in
erore uiciorum labuntur / non prius interioris rationis pro di-
derit oculos: sicut sanson non anima ab alofil / et
ad eroris ligatus est machina / non propter ei sunt
luna oculos excita. Quidam uegetate mentis
ratione / uiciorum superantur in cursu. Sic quod dominus in tēcioem
bonorum operum pro dicit. Sic rex babilonis in oculis
sedechie prius filios ipsius in tēfecit / et sic pro oculos
ei emulsit. Ac pro hoc pro malorum operum et suctudi-
nem / et in tēmpoem bonorum pro quorundam et ratione.

Sed ex uicijs uicia et ex uirtutibz uirtu
Se gignuntur ex peccatis et oriuntur
atis peccata / ut dum non euitat pro
ludat in malis / et dum deservitur / ad missa non
lametat / ex flagicio ad supbia utur. Unde

fit ut duplicati sit criminis eius, q̄ et ad mititi
seleera puolētate, q̄ d̄ fedit ea p̄ cōtrācie tum
ore. Sic uiciū uicio gignit, sic uirtus uirtu
te cōcipit. Ex uicio d̄z gignit uiciū, sic d̄d.
q̄ dū nō euitauit ad lētuz p̄ petrauit, q̄ hoīa
dū. Itē uirtus uirtute q̄cipitur sic uirtus eua
gē predicā. uirtutē m̄tyrū apli m̄uerūt. In
cordibz secularit̄ uicēciū i uicē s̄ succedūt
uicia ut dū un̄ abierit succedat aliud iux̄
Iohel p̄phē et s̄tio q̄ ait. Residū cruce
com̄dit locusta. Et residū locuste com̄
dit bruc̄, et residū bruce com̄dit cubigo.
P̄ id ē ista s̄ uicioz alegō coligūtur q̄ se
quūtur. Expressim̄ ebr̄y q̄ flete. Aln̄ uti
liter peccatur i minimis uicijs, ut maiora
utili⁹ caueātur. Lege paulū apl̄z minora
p̄mictētē pctā ne maiora p̄petrētur. Vera
citer aut̄ sanāt uicia, q̄ uirtutibz n̄ uicijs
excludūtur. Quorūdā aut̄ quedā latē uī
cia tūc apēt q̄n ab alyis uicijs desinūt.

De malle uis̄ uirtutibz. 34.

Intēdū q̄ malle uis̄ uirtutes ex se uicia
gignūt, q̄ fit p̄ immoderat̄ aī apētū
cui n̄ ē suffic̄ don̄ qd̄ m̄ruit, n̄ uī aut̄ laudes
aut̄ luc̄ vanāda q̄sierit. Intēdū uirtutes
uicia gignūt, dū aliquñ p̄ tēpore oportū
minime ē larat̄, sic que fit ut que loco
cōgruo uirtutes sūt, cōgruo uicia d̄ putētur.
Veluti si p̄ fr̄s ad uētū cano^m nō soluat̄

ieiunium. Virtutē q̄ discretioez apaulo aplo
 sume q̄ ad tps̄ eoz q̄ agēdū ēē oīo phibuit.
 It̄ quedā virtutes dū discretioi nō sūūt i u-
 cys t̄scent. Nā sepe iusti dū suū modū
 excedit/cruelitatē seui⁹ gignit. Et nimia
 pietas/disolu⁹ disciplē pturit. Et celi stud-
 iū dū pl̄ ē q̄ opz/ i iracōdie uiciuz t̄scent. Et
 multa mā suetudo/ rōporuz seigni⁹ gignit.
 Prudentes aut̄ uiri discretio solerter p̄spicē/
 ne bonū i tēpante agant. Et sic d̄ virtu-
 te i uiciuz t̄scent. It̄ ap̄ quosdā exūte
 uici⁹ gignitur/dū q̄sq; d̄ castitatē ⁊ ab sti-
 mias gloriāt. Nā q̄ ⁊ elimo⁹ uane glō caūa
 i p̄t̄/exūte uiciuz fac̄. S; ⁊ ys q̄ d̄ sap-
 iencia/arrogā⁹ h̄t. ⁊ q̄ pro iusticia p̄mū
 apetit. Et q̄ aliq; bonū dei q̄ inuis i suā
 laudē ḡtit/ aut̄ i malos us⁹ asūmit/pe-
 uldubio iūte i uiciū t̄scent. Nōies d̄
 virtutibz uicia nutunt ex qbz p̄cāt. Inē-
 dū d̄ arte potētissia. ex nōo uicio virtutes
 format qbz nos ab iniquitate r̄formet.

De simulatis virtutibz: 35:

Quedā uicia species virtutū p̄ferūt.
 ⁊ dōq; p̄niciosus/suos sectatores
 d̄cipiūt/qz se s̄ uelaine iūte regūt.
 Nā uicia q; statū iūtibz ḡtraria ap̄ēt/
 at̄ dū i palā uenerūt em̄dāt/ p̄ qd̄ seq-
 uaces eoq; d̄ talibz c̄minibz erubescūt. ⁊
 arnales aut̄ plerūq; p̄ i s̄sibilitatez m̄t̄

nō agiscūt uiciū eē dāpabile / qđ dignū uidetur
dāpnaciōe. Itē quedā uicia species uirtutē eē ui-
dētur / s; tñ uirtutes nō eē datus qđ nimirū eē
uiciū. Sic qđ remissa segres mansuetudo eē
creditur. Et qđ ag; torpēs nō glā putat agere
i olgēciā pietatis. Nō nōq; qđ uirtutē largita-
tis / ymitat uiciū pōige efusiōis. Et dētū
pccitatis / tristis tenacitatis ymitat. Et uiciū
ptinā / abscondit sub uirtute cōstācie. Itē ti-
mor sub specie obc; ocltat. qđ uirtus hū-
ilitatis / qđ tñ uiciū eē timoris. S; qđ pccitatis
uocis / pūitatis libtate accipit. Dōro uiciū
i qetuidis / dūtū se uult uocari solitudinis.
Et pccitaciōis facilitas / feruor boni studiū
creditur. Et uiciū pigri; qetis uirtutes sim-
ulati. Et bñ agēdi tarditas cōsiliū mora eē
uidetur / dū tñ ista sit dūt; illa uiciū. Ali-
iq; exēplo / uicia species uirtutē ymitātur. qđ
i de se nō nlli iustos eē cōfidūt / unī maxie
rpbātur. Apti ex; uiciōis dlatronis specie
sūt. Nā sic ex i fidijs latro pdit / seq; q-
iter agētib; uigil / figēs se locū / donec decipi-
at i pūisū / qđ dū sbito erupit / ad exit / latro
manifestus. creditur. Ita se miser i tēdū pi-
dlose uirtutib; uicia quo usq; omēs bonū
opis efica; / i s; uisib; rapiāt / ut aīa qđ sibi
erat placēs d; uirtutib; / d; ceptā se cōspiciat
uicij dāpnabilib;.

De appetituz Virtu
A dūtutes difficile cōsurgunt // **tuz. 36.**

extinguunt libidines abstinentia domat. Nam quantum corpus media fragit / tanto mens ab illucato appetitu reuocatur. Ad uersus iram toleranter dimicat. Ira autem semper in se necat. Subsistendo autem / paci uictoria portat. Tristitia merore / spes etiam gaudij superat. Et quia turbata mens / d' exterioribus afflicta / dulcedo interioris tranquillitas lenit. Ad usus in uindicta prepat charitas. Et ad usus ire in cedia mansuetudinis adhibeatur tranquillitas. Superbia diaboli inuictatur superbi / ad usus qui oportet humilitas christi / qua humiliatur elati. Principaliu septem uicioz / iniqua et in superbia est. Eademque septem principalia / multa d' se pertinet uicia. Quia ita est met quodam cogitacione quinguntur ut ex alto alteri oriat. Sic princeps septem uicioz superbia / nos eorum peccatis subdit. Ita christus septiformi gratia plenius adnatum uicioz nos eruit / et quos illa ad diem septem uicioz iste libat septiformis gratie dono. *De superbia. c. 38.*

Quoniam in uicio dicitur esse superbia / scilicet per quod assumis personis / et primis assumit / scilicet quod d' opere dicitur / et iusti exoritur / minusque culpa eius sentitur. Luxuria uero carnis / idem notabilis omnibus est / quoniam statim per se turpis est. Et tunc in punctu dicitur / superbia minor est. Sed quod dicitur tur superbia / et non sentit labitur carnis luxuriam / ut per hanc humiliatur / et a confusione surgat et a superbia. Dicitur petas superbi est / eo quod faciendo uerita / contemptum habeat diuina precepta. Recte ergo inquitur

oīs pētī supbia. Quā n̄ p̄cessit mādatoꝝ dei
iobe t̄n̄ḡssiois nō sequitur cl̄pa. Om̄is supb̄
tāto ī ymo iacet / q̄nto ī alto se erigit. Tāto
q̄ p̄fūdi⁹ labit / q̄nto excelsi⁹ eleuatur. Qui
eīs p̄pa supbia attolit / p̄ dī iusti⁹ īclinatur.
Qui ī flāt supbia / auēto pascūtur. Vñ ex
phē. Om̄is inq̄ pastores tuos pasit uētus /
hoc ē supbie spiritus. Qui de s̄ uirtutibz sup
buit ex ip̄is iudicādi sūt opibz qbz p uirtu
tibus utūt. qz rē bonā nō bona uolūptate
faciūt. Nā ē uera s̄m̄ hūilitate / dē q̄libz
q̄ s̄m̄ charitate ī uicū d̄ putāt. Merito sup
bie diabol. a supna b̄tūdie corruit. Qui ē
d̄ uirtutibz atollūtur / diabolū imitatur. Et
ex m̄ q̄m̄ corruit / qz d̄ ex celso labūtur. Su
pbia sine origo ē om̄iū c̄minū / ita ruina
cōtarū atūt. Ip̄a ē ē ī p̄cto p̄ma. Ip̄a ī cō
flictu postre. Nec ē aut ī exordio m̄ter per
pēt̄z p̄sternit / aut nouiss̄e d̄ uirtutibz d̄ic.
Vñ q̄ om̄iū p̄ctoꝝ ē maxia / qz tā p uirtutes
q̄ p uicia humanā m̄te exterminat. Ibi qz
cadere supbia ubi q̄ nasci. ut nō sit supbis
aliud cl̄pa. aliud pena. S; ip̄a cl̄pa sit ill
q̄ pena. De supbia nasci nasci arogā^{az} / nō
d̄ arogā^{az} nasci supbia. Nā n̄ p̄cessit ocl̄ta
elā^{az} m̄tis / nō sequitur ap̄ta iactācia laudis. Ita
q̄ ī cl̄pa p̄poit̄ur supbia arogācie / sic p̄fer
tur origie. Plerūqz ad elacionis em̄dā^{az} p̄u
d̄n̄ d̄i aliquo casu nō nulli cadūt p̄ qz lap

sic

ad uicia in labore dilabimur. Ista est pna. Illa ardua sunt. Grandes est sudores p petiti ut ad cellum q seder ualeam. Que ad modum ad uirtutum redentes omni n asumit i coant / s amodice ut in s ad aliora p rigat / ita q q d labu e ad uicia no stati amagis criminibus i cupiunt / s amodice asuescunt / 7 sic i maxis pruiunt. Sic paulati ho / am inimis uicis i maxis pruiunt / amodice uirtutibus g danti ad ea que sunt excelsa cōsendit. Qu aut i ordinate uirtutes apndere nituntur / cito piclitantur. Hec e causa i rru na / ut qeqz uelociter ad pfectum redunt in dubio celeriter finiatur. Sic erbe q tato festini p eunt qnto celeritū crescut. At u c / q arbores alta radice fūdate / ito p durati diuicius / qz g danti ad pfectū p ueiunt. Nichil pd et amixto mallo agere aliqd bon. S; pus e cohibedū amallo / d i de excedū bon. Hoc est i dicat pphē q dicit. Quiesce agere p use / uisite bn facere. Pri uicia extirpanda sunt / i hoie / omni i sede uirtutes. Na coherere et co uigi no ptiunt q mōa. Pudor q petulācia fides q p ficia. Castitas q luxuria. Quēda sunt sūme uirtutes / qda u mōie. Fides. Spes. Caritas sūme uirtutes sunt. Na aqbz habēt / utiqz ueracit ha bentur. Alie u uirtutes mōie sunt. qz ad utilitatez / q ad pnti posūt hēi / si d i s arōgāter / qsqz tumuerit. Ut puta doctna. Ieiunium. Castitas. S iēcia / siue tēporales diuicie / de

not.

quibus. s. et bene operari possumus et malle. Quis
quod ex deterior iam melior esse cepit / caueat de acceptis
ex tolli virtutibus / ne quibus per virtutes corrumpat
quod prius ex lapsu uiciorum iacebat. Que deus iu-
stificat / ne iterum se de uirtutibus erigat. Que
dum illi uirtutem dona tribuit / quedam retrahit
ut dum mens de eo quod habet erigit / iterum de eo quod
nequaquam habet cognoscat humiliter. Quis quod co-
no celestis gratie inspirat ad uirtutes erigit / si for-
te moderantis dei manu / aliqua ad uersitate
impunit / ne de acceptis uirtutibus attollat / fragi-
lum non debet. quia et hoc ipsum quod plagam humiliat / equi-
miter ferre potest ubique uirtus est magne.

De pugna uirtutum ad usus uicia. 37.

Tunc se uiri sancti ueraci uiciorum colu-
mnae detegunt / dum ab eis sunt singula uicia et
uirtutes singule opponuntur. Interdum uicia et
uirtutibus ad utilitatem confligunt / ut ipso etiam
mens / ut mens exerceat / ut ab elatione concussus ani-
mus restringatur. Ad usus in peccatis uiciorum / contra-
riis uirtutibus est pugnandum. Contra luxuriam est
cordis est adhibenda moderatio. Contra hordiditatem
dilectio prepanona. Contra iracundiam pax est pro-
porio contra timorem fiducia est adhibenda uirtus.
Contra torporem zelus plenus. Tristitie quoque ga-
uidium. Accidie fortitudo. Auaricie largitas.
Superbie humilitas opponenda est. Sicque
uirtutes singule nascuntur et se uicia repellunt.
Ac temptationem in uirtute diuine charitatis

rati ex lege peti erant / qui in membris hominum / a necessitate
 libidinis / habitant / quam reluctate dum in se ex pugnt
 p fiat. et in fir^{te} libidiose trahit. uirtute sus
 ip glorios certat. Quorum di multa etiamia d s
 ua carne mouetur. Nam quam uis in amore dei.
 eorum sit in concussa in teas / mes in d carne q exte
 gestat / in tna pua tolerat. De aut q h ad p
 ba p mictit / gra ptegnite suos no desit. fo
 n nq electi lapsu carnali conuue / ut auiclo
 supbie / qd uirtutibz tumet sanet. Et q de
 uirtutu effectibz existit supbi ut cadat / ca
 rnis uicio humiliatur ut surgat. An qua
 p fiat ad lte^{us} i ope / ia ad lte^{us} extat i co
 gitacioe. Ex cord e pm cogita^s fut au fe
 red ut no p rupa^r i ope. Hic e p p p h e^s or.
 Accigite libos uros / sup uerba ura. h est
 i corde libidies i secate / q ad libos p tinet.
 Nam cor sup uerba e / no i libis. Libidies i mo
 derata licencia nesit hze modu. Nam du se
 am^s uicios i explenda fornicacioe carne
 luxuriate laxant / nichil hominus ad alia
 ne tarda seclera / suadentibz o moibz tntit.
 Quis que imoderate metas pudoris excessit /
 crim criminibz adie / paulati qz ad d tiora
 pcedit. No ita suauis e amacu / ymo
 amcu i certa carnis libido / sic expta n
 ita delectat fornicat / du pmu comittitur.
 Nam i petita maiore delectacioe i gerit. fa
 u si i usu uenit / tato pdit d laoz fit / ut

supari difficile sit. Vñ 7 sepe ex consuetudine
d'liquidi / qñ captiuu ad peccat / cōquada uolūta
trahimur / sñs q nros / cōtra rectā uolūta
tē i nobis ibellare sñtim. Si plus oblec
tat mte d'lectacio fornicat qñ amor castitatis
aduch i hoie pctz zgnat. Certe si ampl' d'le
tat pleturo ite castit' / iā nō zgnat pctz / sed
iusticia. Nā nō solū d' comissa fornicat / pctz
zgnat i homie / s; si aduch d'lectat / at q aūz
teneat / pculdubio regnat. Fornicatā carnis
adte' ē. Fornicatā aie sñit' idoloq ē. Est aut
7 spirital' forni' / sñm qd dñs ait / Qm u
deit mulierē ad cōcupi' / eā iā mcat' est
eā i corā suo. Dñs i mda polic' fornicā. Q
uā uis qsq; diuisa tēpituidis uolptate pstatuat.
Ex d'lecta' ē fornicādi uaria gignūt' flagi
q; zgn' d' claudic' / 7 hō adō sepatur. Inter
cetera eiz uicia / fornicā maxie seledis. qz
p carnis im mdi' / tēplū d' uolat. 7 colles m
bra xpi fac mbra metrias. Maxie p car
nis luxuriā huān gñs s'bdit' dyabolo quā
p cetera uicia. Cō ē ille uarys tēptamīs
illectos hoies conet' p uertere / mag' aut
mādi d'sideriū sugerit. qz ut q; sexū i hac
uicio ampl' egrotare i tēdit. Demones sa
etes pletudiez eē aie castit' / et p hac hoiez
angelic' mūtis e q; illi lapsi sūt cōe q; u
uare p' d' i iudie / inuāt p sēs' corpus
opus d' d' d' q; libidis / q; a celledibus

ys tñ maiori familiaritate uiguntur: eis qz am-
plius uix d'sidatū famulāt. Peccapaliter hys du-
obus uicys diabol' huāo generi dñat. i. p su-
pbia mētis / q luxurias carnis. Vñ dñs. i. r
loquitur d' diabolo dicens. Sub umbra dormit
i secto calā / In loc' humilitatibz. Rex calām ē
inanis supbia / p loca u' humilia carnis de-
mōstrat luxuria. P h' ē duo uicia / diabol'
huān possidet gr̄s / ul' ouz mētē i supbia eri-
git / ul' ouz p luxu' carne corp. Multi luxu'
u' diti sūt. q cōtinuāt supbia / d' ipō luxu' o-
pe glant. q in mag elati sūt. un' humiliari
d' buerāt. Ad opacōez mali fit d' t' / qñ nō so-
lū flagi' cōmittit / s; q d' ipis flagiis / uai-
tate laudis pditi ex tolūtur / sic scriptū ē qm
laudat' pector' i d'sidat' aie sue. Quid ē
pei' q' i flagiis misos gaudere / d' qbz iā d'
bent copiosi d' plorare. Libido tūc mag' qut'
dū uideatur. Nā sic qdā sapiēs ait. Prima
fornicā' / oclor' tella sūt. Scda uboz. Sz
q nō capitur oclis p' uerbis resistē. Sufic-
nā ubi adhuc lib' affect' ē. Q' delectat' i-
frenat libidinosē suggestiois / nō tñsit ad
cōsūsiū libidinis. Q' uo ē resistit opi q cōsūsiū
titulati nō acomodat d' ctacōi. Durū i pu-
g'tur q usq; ad cōsūsiōez. q si nō usq; ad p-
petracōez tēptat' / quā ys q suggē p' cōdi
carnis tēptant' sollicitat'. Stimuli car-
nis. q i paulo exatate sathane angelo me-

deorsu d'lecta aiaz p'trahant. Secu qz uiceut
 gloriates / ad tactara ducant. Qn i plsu dmo
 n / mes ad d'lectioez fornicaciois i pellit / diu
 ni iudicij metus. 7 etm tormta in cedy an
 oculos p'ponat. qz nimiru ois pena grauioris
 suplicij formidie supatur. Sic e clauus cla
 uis ex pllit / ita sepe recorda' ardoris gehene /
 ardorez excludit luxurie. Qda i iuuetute
 luxurio' uiuetes / i senetute g'tinetes fieri
 d'lectatur. Et tuc eligut p'uire castitati / qn
 eos libido suos habere cotepsit. Nequa q
 i senetute g'tinetes uocadi sut / q i iuuentute
 luxurioze uise iuxerut. Tales no habent
 p'miu. qz laboris etam no habuerut. Eos
 e expectati glo i qbz fuerut laborio' certa
 mina.

De continencia .40.

A Deo datur g'tinencia / s; apete iqt
 7 accipietis. Tuc aut tribuit qn
 os i gemitu ineno pllat. Prelata aut
 ee uirginitatez nuptiar. Ubiquu g'cessuz
 e. Virgitas amoita tm no iusta. S; io
 tm amoita qz nimis excelsa. Gemiu est
 bon uirginitatis / qa 7 h mo sollicitudiez scil
 amictu. 7 i futuz ethe castitat p'miu per
 cip. Virgies feliciores ee i uita etna esa
 ya testat. Hec dic d'ns eumuchis / dabo
 eis i domo mea 7 i muris meis / loc' / 7 no
 men meli' a filiis 7 filiabz / nom sapien
 q no p'ibit. Nec dubiu qd q casti p'seu

esayas

ant. 7 uirgines anglis di efficiantur equales. A
māda ē pulchritudo castitatis, cui de gustata
olītao olīaor ī uenit q̄ carnis. Castitas ē
suauitatis ē: pleritudo ī uiolata sc̄toꝝ. Cast
itas securitas m̄tis / sanitas corporis. Vñ 7
aliqs̄ gētilū gignicos legit̄m̄ perpetuā uē
tris ab s̄i⁷ exēuisse / ne uirtutē libidie frā
geret. Luxurio nāq; uita carnē ab obili
tat. Fractā q; celeter ducat ad senectutē. 7
Om̄e p̄t̄z p̄ p̄itē⁷ r̄ap̄ uuln̄is s̄antatē. V
ginitas aut̄ si labit̄. nulla ē p̄t̄. Nā q̄
uis penitēdo uēie fructus p̄cipiat. In cor
ruptioēz t̄n̄ nll̄ten⁷ r̄apit̄ p̄m̄⁷. Virgo car
nē / n̄ m̄te nll̄z p̄m̄us h̄t̄ ī r̄p̄missioē. Vñ
7 ī s̄ip̄it̄bz d̄ginibz / saluator ī uidi uēies
dic̄ Am̄ dico uob̄ nescio uos. Vbi ē uic̄as
m̄te corruptā ī uenit / carnis p̄cl̄ dubio ī
corruptioēz danabit. Nichil p̄dest ī corrup
carnis / ubi nō ē ītegritas m̄. 7. Nichil q;
ualet m̄dū eē corpore / q̄ polut̄ ē m̄tes.
M̄l̄t̄i sūt̄ ep̄boꝝ q̄ carnalis coip̄telle / cōtra
quā nesciūt / q̄ s̄l̄c̄ ī fecēdi sūt̄ corpore / ita
steriles manēt̄ 7 m̄te / 7 opis boni fecēdit̄
te. q̄ recte d̄ uirgitate gaudēt / si alijs p̄
uis opis n̄ ī s̄uēt̄. Qui se ḡtinēt̄z p̄ fi
ctur / 7 ab alijs c̄renis d̄sid̄iis nō s̄b̄ tra
huit̄ / q̄uis h̄c luxuriā carnis nō pulu
at / diuisa t̄n̄ m̄dane cōs̄uatiois opa ma
culat. Virgines d̄ s̄i m̄tis gl̄aztes ypocrit̄is

57
cōpāt q glaz boni opis foris appetūt q̄ i tra
cōsi³ huiles habere d̄buerāt. Tales q̄ ad
pmissa celestia nō pueiūt qz ipi s̄ iugi-
nitatē p̄miū p elaciōis uicūz auferūt. Haec
ē ē i euāgē nō h̄e uirgēs i uasis oleū. i.
nō puar i tra q̄si³ boni opis testimonūz.
Et i facie glari ap̄ hoies nō i corā apud
d̄m. Ruina d̄terij matrimonij. Meliorqz
ē uxore ducere q̄ p libidinis ardore p̄ire.
Quidā quigale d̄cus nō p̄ignēdis filijs
d̄lectatur. Et h̄ p̄turbulēta carnis q̄ libi-
dinosa q̄suetudinē apētūt. Sicqz bono ma-
le uttur. Vicia p se malla sūt. Per ea ū q̄
circa ea sūt malla existūt. Cōiugia ē per
id malla sūt p qd̄ d̄c apl̄s. Qui autē quē
ore ē cogitāq̄ s̄ m̄di. Et pp̄ fornicat̄ unus
q̄sqz suā uxore habeat. Sic q̄ p̄stantes p̄ ellā
p̄ opp̄sitiōes p̄ iusti q̄qz p̄uaticatiōes malle
existūt. Nocēt ē nuptie. nocēt et p̄fates.
Et p̄ id q̄ eis uix̄ p̄oitur nō p se exēplo i-
nens̄ ieti uix̄ qd̄ ip̄me nasc̄tur q̄s̄ gētes
elate nocēt eis q̄ i cōito itinere q̄duūt.

De cupiditate. c. 41.

Non posse quē piā spiritalia bella
susape n̄ p̄us carnis edomuerit
cupiditates. Nō p̄t ad q̄tēpl̄ d̄m mēs
ēē libra q̄ d̄siderijs h̄ m̄di q̄ cupiditatibz
imat. Neqz ē alta cōspicere poterit d̄s
q̄ puluis claudit. Om̄i p̄cto peior ē auā

7 amor pecuniarum. Vñ 7 solo⁹ vi. Nichil e
selestius q̄ amari pecuniarum. H̄ e aiaz sua ue
nalis facit qm̄ i uita sua pic̄ intia sua.
Cupiditas oĩz dñm̄ m̄r e. Vñ 7 apls ait/
Radix oĩz malloz e cupiditas q̄ qdā ap
petetes erauerūt a fide. Si q̄ succidit ra
dix criminū n̄ pululat cetero soboles pec
catoz. M̄ta cauā cupiditatis crene. 7 ip̄s
fides inūciauerūt. Cupiditas e xp̄s uedi
dit. Nā 7 plerisq̄ tātū i rebz alienis e de
sideriū ut 7 hoĩadi^m p̄ petraē n̄ iueatur.
Sic achab q̄ appetitu cupiditatis sue sag
uis exēplū effū⁹. Sepe iniq̄ malla q̄ con
cupiscūt a se cūnt q̄s d̄ effectū mali o
sidiū p̄uātur. Electos aut̄ suos d̄s nō
dimittit ire i d̄siderioz maloz p̄ fec̄ s̄
i uolore m̄tez cōuertit eoz p̄ id̄ qd̄ i sc̄lo
neq̄ appetūt ut hac exp̄i resipiscāt. 7
discāt reū ad dñm̄ q̄ ys mente recefūt.
Dñm̄ q̄ s̄ p̄i^m nolūt ad usari q̄ qd̄ tēpora
l̄ cōcupiscūt nō p̄mittit ad implere. Se
decto aut̄ di iudic̄ fieri ut dñm̄ p̄eāt/
hy q̄ cupiditate effect⁹ statū seq̄ actio
nis. Nōq̄ saciari nōū cupiditas. Semp
eiz auar̄ eget. Quāto q̄ maḡ aq̄ut/
tāto amplius querit. Nec soluz desider
io augēdi exerceat s̄ q̄ amitēdi metu
afficitur. Inopes nasim̄ i hac uita. In
opes recessuri auita. Si bona m̄di h̄ pi

tua edimus / cur pitura tato amor cupimus. -
 Pleiq; potētes tāta cupiditatis rabie ī flamāt /
 ut d' cōfinijs suis paupes excludāt. Nec hitar
 p̄mictāt / qb; recte p̄p̄he^{us} d'r. Ve q' aduigitis
 dom̄ ap. dom̄ / 7 agrū agro copulatis / usq; ad
 t̄m̄n loci. Nō q' solū uos hitabitis ī m̄dio ter
 re. Tales q' p̄pe hoīes ī fern̄. i. diabolu rape
 ad p̄ d'r. Itēz p̄p̄he^{us} seq̄nt' ānciat dicēs. Prop
 terea dilataū ī fern̄ aīaz suā / 7 apult d' su
 us absq; allo t̄m̄o. 7 desedēt fortes ei' / 7 s̄bli
 mes / glo' q' q' nō euz. Nec mirū qd' mouētēs
 ī ferni ignib; d'putētur / qui uētēs flamā cupi
 ditatis suo m̄ime exūxerūt. D' d' siderio cupi
 ditatis exestuāt / flatu diabolice ī spiraciois
 iurūtur. Accēdit ē mētē eue / supbia ut de
 ligno uetico māduicaret. Accēdit cay m̄tez /
 in uicia / ut fr̄z occidret. Accēdit salo^{us} luxū
 faciōz ut p' amores libidīs ydola adoraret. +
 Accēdit achab ad cupitō^{is} ut homicidiū auari
 ānecteret. Hys ḡ ī spiracioib; diabol' cor
 da hoīnuz / oclis d' p̄uat cupiditatib;.

Regula. 42.

Prima cōcupi^{us} sugge^{us} panis ē / Cui
 si m̄ime credit diuersa edacitatis de
 sideria q' p̄met. Vn daniel. panē d' sideri n̄
 com̄di. H ē ei' cōcupi^{us} / nō ī pleui. Prima
 ē luxū^{us} maties saturitas panis. Vn et
 p̄p̄he^{us} sodo^{us} d' paīs saturitate accusat dicēs.
 H fuit iniquitas sodomoy. supbia / saturitas
 panis 7 habūdā^{us} aque. Panē q' p̄pe sodo^{us}

- daniel -

in moderate sumētes i turpitudinē d fluxere fla-
gicioꝝ / atq; inde inuenerūt comitate supbia / cele-
stib; ad iri incendijs ex quo modū nō te-
nuerūt ad astitatis. Utile est cauere gu-
lam / ciboz q; cōcupiscentiā. Quid eīz taz
noxium quā ut aīmus sciat uentri q;
esse: que sūt destruēda? Testante aplo
ac dicente: Deus aut q; hūc q; has destru-
et. Proxima ē uentri Libido: sicut lo-
co sic uitio: Vbi eīz uentris cura: ibi q;
eoz que circa uentrē sūt proxima: In
ordine nāq; mēbroꝝ genitalia uent
gūgūt: Dum q; unū ex his in mode-
rate reficiūt: Aliud ad luxurias excitat.
Nō ad luxuriā ut ad sacietatē: sed tantū
mō ut corpus sustentet. epulis ē utēdū.
Nam philosophi dixerūt: Cibos i uentos
ēē ut contineant aīaz: nō ut corrūpāt.
Qui nīmiūm cibis utūt: quāto mag
uētrē pascūt: tanto ampliꝝ sensū mētis
obtūdiūt: Nam greca dixerūt: excrasso
uentre subtile sensū gigni n̄ posse: Nā
gule saturitas nīmiā. aciem mētis ob-
tūdit: Ingeniū q; labescere facit: Libi-
dines ignes cyboꝝ fomētis Increscunt:
corpus aut qd abstinētia frangit: temp-
tatio nō exurit: Vnde qd tres pueros
abstinētes flamma babiloniꝝ i cēdy: q;
si tetigit nō cōbussit: quia nīmirum

57
et si desiderioꝝ carnalium ignis. abstinē-
tium metes in flāmet: usq; ad cōscēsu
tamen q̄ cupiscētie ut operis nō exurrit.
Quib; ē epularū habūdantia ardētis diui-
tis intēdant supliciuꝝ: Cui tanta ī in-
ferno inter ignes erat in opia. quata hic
hic epularū fuerat copia. In hoc eīz secu-
lo esurire nō voluit: p̄pterea illic
inflammis sitiens: salam aque quēsi-
it nec meruit. Considerandum quā ue-
hementē arguant cōmessatio & sūptuosa
conuiuia p̄ p̄phetas: ita ut conuēt dñs
se nō dimissurū hanc iniquitatē. his
quicq; libentē ambiunt. Dicit eīz p̄ esa-
ion. Ecce gaudiuꝝ & leticia occidere &
uicinos: & iugulare amicos. comedere car-
nes & bibere uinū: si dimitet iniquitas
hec uobis donec moriamini. Sic omēs car-
nales cupiditates abstinētia reserant. Ita
omēs aīe uirtutes edatitatis uitio destru-
untur. Inde ē qd̄ & p̄ncip̄s co corū muros
hierusalem subuertit: quia & ueteri cui
fuit acois. uirtutes aīe destruit: Neq;
eīz pōt quis piam uirtutū p̄fectionē ad ti-
gere. nisi prius uētris edomuerit inglu-
uiem. Nemo pōt dominari cetis uitijs:
nisi prius in gluuiem uentris restricxe-
rit. Nec quis quā facile poterit a semetipō
sp̄s in mūdōs repellere: nisi p̄ abstinētia

gule: Tūc eūz hostes q̄ extra nos sūt. anobis
forti' sup̄antur. quando pius que itra nos
sūt. uicia extinguit: Nam frustra foris
agit bellū: qui intus h̄t periculū: Non
qualitatē ciboy: sed eoyū cupiditatē eē
cauēdam. Nam sepe accurati' sparata:
sine gule cōcupiscētia degustantur. Et se-
pe abiecta et uilia. edendi cupiditate su-
muntur: Sic q̄ fit. ut nō sit in culpa cyboy
qualitas: sed illud reputet' i uicio: quod
cū desiderio degustat'. Quatuor sūt gene-
ra distinctionū i gule appetitu. id ē quid.
quando quantū. & quomō appetatur: Quid
ad rem ip̄am pertinet que appetitur.
Quando: Si ante legitimū t̄p̄as quid
petat'. Quantū uero: ad immoderationem
refertur. Quomodo. ad impatientiā festin-
atiōis adscribit'. Nullus homini tam i-
portunus exactor quā uenter. qui cotidi-
anam refectiōez. cotidiana famis exactiōe
ad implet: Cū cetis eūz uitiis. & si inēdū
nascimur. Interdū tamen cū eis nō mo-
rimur. Cum isto aut: & nascimur & mo-
rimur: Plerūq; uolūtas uescēdi: ita sub
obtentu necessitatis subrepat. ut dum pu-
tatur seruari necessitati. uoluptatis deside-
rio seruiat'. Nec facile discernitur utrū
quod accipitur: gule. an indigentie
deputetur.

DE EBRIETATE 43

Quod ex crapulam potus ebrietate generat. Ebrietatem per turbamur, gignit mentis. Furor et toror. Inimiam libidinis. Ebrietas ita mentem alienat: ut ubi sit nesciat. Unde etiam quod malum non sentit: quod per ebrietatem committitur. Verum est quod iuxta prophetam, fornicatio et hostas auferit cor. fornicatio eius sic aut la domon. infatuat sapientem. Ebrietas sic iloth: sensus rationem captiuat. Unde et in prophetis potentis inquit qui iracundi sunt. uinum non bibant. ne cum biberint obreuscant sapientiam. plerisque laus est multum bibere. et non inebriari. Audiant hi aduersum se dicente prophetam: Ve quod potentes estis ad bibendum uinum: et uiri fortes ad miseram ebrietatem. Unde multo de dicitur et luxuriose uiuentes. Eliaz sic arguit dicens. Ve quod consurgitis mane ad ebrietatem secandam: et potandum usque ad uesperum ut uino estuatis. De calibus et alio loco dicit. Ve tibi ciuitas cui uex inuenis erit: et cui principes mane comedunt: Multi enim amant usque ad solis occubitum. eorum est et gula uoluptatibus suuunt: nec intelligunt carni nati sunt: sed consuetudine beluina detenti ebrietati gula ac luxurie tantum insuunt. Clamat iohel propheta. Ibi quod clama et deserviuunt dicens. Expergisa mini ebris et flete et ululate omnes qui bibitis uinum in dulcedine. Quo testimo

nio / nō ait tantū flete omnes q̄ bibitis uinuz.
ut bibere om̄io nō liceat. s; ad iecit ī dulcedi-
ne. qd̄ ad uoluptuosam p̄uicite prodigam
effusione. Nā quantū s̄at̄e n̄l̄ent̄. edo-
cet th̄ motheo bibere apostol' dicit: Nō solū
exarino i ebriant̄ homines: s; etiā excc̄is po-
tandi generib; que uario modo cōficiuntur:
Vnde & naçareis qui se sc̄ificabant. Nō p̄p-
tū ē uinuz & s̄ic̄tā nō bibere. Vtraque eīz
statū mentis euerent. & ebriol' faciūt. Lu-
xuriam quozq; carnis. utraq; equalit̄ ḡit.
Quidā continēt̄ sicut panē cū pondere ad-
unt. ita & aquā cū mensurā sumūt. ad-
serent̄ ad castimōiaz carnis. eīz aque
abst̄inētiā conuenire. **De ieiunio.** 77

Hoc ē p̄fectū & ieiunium iei-
nūz quando n̄r hō ext̄ior ieiunat
& interior orat. Facili' p̄ ieiunū orō pene-
trat celū; Tūc eīz hō spiritalis. effectus. an-
gelis contūgit. deo que liberius copulatur:
p̄ ieiunūz etiā occulta mysterioz cele-
stūz reuelant̄. diuini quozq; s̄c̄r̄m̄ta archa-
na pandunt̄. Sic nāque daniel ang' d̄ re-
uelante. mysterioz sacramēta cognoscere
meruit. Hec uirtus & angeloz manife-
stationes. & eoz ad nūtiationes ostēdit. Jēu-
nia fortis tela sūt ad uer̄. & ieiunūz
demonioz: Cito eīz: p̄ abst̄inētiā denūciuntur.
Vnde & dñs & saluator n̄r eoz in cursus.

ieiunij & orationis primonia supari dicens:
 Hodie comit non eiatiens oratione & ieiun-
 niis. In mundi eis spūs. ibi se magis inclūt
 ubi plus uiderint escā & potū. Scī quā diu
 in huius seculi uiciis habitans. desiderio sup
~~est~~ ~~est~~ ~~est~~ suū oridū portant. Vnde
~~est~~ ~~est~~ ~~est~~ inquit in te aia mea quā
~~est~~ ~~est~~ ~~est~~ caro mea. Caro eis tūc deus
~~est~~ ~~est~~ ~~est~~ quando p̄ticiuū abstinet & arescit.
 Abstinentia & uilificat & occidit. Viuificat
~~est~~ ~~est~~ ~~est~~ corpus necat. Sape abstinentia simula
~~est~~ ~~est~~ ~~est~~ ieiunia p̄ hypocresin exercētur.
~~est~~ ~~est~~ ~~est~~ in media corp' suū. Laniāt
~~est~~ ~~est~~ ~~est~~ sic ait euāgelij facies suas
~~est~~ ~~est~~ ~~est~~ hominib' ieiunantes. Ores
~~est~~ ~~est~~ ~~est~~ ad tenentur. cor-
~~est~~ ~~est~~ ~~est~~ ante mortē quoq;
~~est~~ ~~est~~ ~~est~~ se supplicij tradūt. Tanti q; mi-
~~est~~ ~~est~~ ~~est~~ laboris exercituz: nō pro dī amore. s;
~~est~~ ~~est~~ ~~est~~ admiratiōe sectant.
~~est~~ ~~est~~ ~~est~~ ut hominib' curi-
~~est~~ ~~est~~ ~~est~~ Sed hoc bonū abstinentie.
~~est~~ ~~est~~ ~~est~~ sed uiciuz: quia
~~est~~ ~~est~~ ~~est~~ i
~~est~~ ~~est~~ ~~est~~ ut solus deus qui
~~est~~ ~~est~~ ~~est~~ repend-
~~est~~ ~~est~~ ~~est~~ manifestati-
~~est~~ ~~est~~ ~~est~~ iustificatur
~~est~~ ~~est~~ ~~est~~ iusta simonē euāgelicū mercede suam

ab hominibus receperit. Ieiunium est beneficium
bono deo acceptabile. Quia autem abstinere
non est prave agere / demones irritant. Quibus
elca non est & nequa semper. Ille etiam bene abstinere
acibus: qui & animalium acibus & omnibus
ieiunat. Ambrosius. Quia ieiunium non
non abstinere uoto ab eis. Quia
dicitur: hic potius execrandi sunt. quia
etiam uisibus humanis. Quia autem
etiam fidelibus inquinatum. Quia
in mundum. Paulo sustinente. Omnia
mundum. conuincunt autem & infidelibus
mundum: sed polluta sunt eorum & in
sentia. Spernitur ieiunium quod
cum refectione ciborum reficitur: &
reputanda est abstinencia: &
satiricas subsecuta. Spernitur ieiunium
quod in uespere delicias compensat. Dicente
propheta: Ecce ieiunium uestrum: in uoluntate
uestra. Voluntas eius deliciae in
gunt. Sicut eius repetitio debet & la
contentio. & percussio. ita & deliciae implent
propheta in ieiunio. Totus die epul
cogitatione ruminat: qui et explorat
la uespere sibi delicias preparat. Non est co
pori adhibenda in moderata abstinencia:
neque amplius grauat caro pondere in die
nec malum agat postquam bene facere da
piat. Et quod ad ieiunium ut usu mali careat!

simul et boni officii dū plus premittit per-
dat. Sobrietas ię discretione carnis est mo-
derata maceritas. Sitiet ne aut integre ex-
tinguat. aut immoderate laxetur. Infirmitas
autem carnis nimia prevalens ad perfectiones
conducere non potest. Nam cum in eis sunt
habiti amoris gratia. habet. Exequi tamen in
corpore meritum. Sed in modis cordis
vire coheret. Corporis deuitas nimia
enim vires anime frangit: mens quoque
sua ingenium marcescere. Nec ualet qd
boni p in beatitudine perficere. Nec
in malis. Quia quicquid cū modo e-
st in modis fit: salutare ē. Quicquid
ex diuina facultate modū ē: periculosū fit.
Cetera sunt in contrariis uertit. In o-
mnibus p. modus et temperamētū oportet
habere. Nam omne qd excedit. periculosū
est. Sicut aqua que si nimis imbes pbeat.
non solum nullū nō adhibet. sed etiam
periculum exhibet. **Explicit liber Se-**
cundus. Incipit capitulum tertium
De flagellis di. De exmi-
na percussioinum: 1. De infirmitate carnis:
2. De tollerantia diuine correptionis. 4. De
reparatione di. De loca. 4. De septuaginta con-
ceptis. 6. De demone. 6. De lectione: 8.
Qua assiduitate legendi. 9. De doctrina si-
ne gratia: 10. De superbis Lectoribus: 11. De

carialib; lectorib; & hereticis: 11. De libris
gentilib;: 12. De collatione: 14. De disciplina
& actione: 15. De contemptib; mundi: 16. De
scis q; se a consorcio secl; separant: 17. De freq-
tu aliorib; monachis: 18. De rebus monachis:
19. De humilitate monachis: 20. De
nachis que curis secl; occupant: 21. De
q; mundi curis expelluntur: 22. De garrulitate:
23. De hypocrisis: 24. De invidia: 25. De
implatione: 26. De odio: 27. De dilectione:
28. De falsis amicitis: 29. De amicitia puer-
re pccata: 30. De malicia concordia: 31. De
ratione & tempera: 32. De pccatis: 33.
33. De indignis prepositis: 34. De regulis
prepositis: 35. De doctrina pccatorum:
36. De his q; bene docent & pccatorum
uincunt: 37. De exemplis pccatorum: 38. De
38. De prepositis carnalib;: 39. De uacandis
doctorib;: 40. De superbis doctoribus: 41.
De humilitate pccatorum: 42. De doctrina
discretione: 43. De silentio doctorum: 44. De
prebenda sacerdotali protectione implebe:
45. De disciplina sacerdotum & his qui delinqu-
unt: 46. De subdiac: 47. De prelat: 48.
De iusticia principum: 49. De paciencia
principum: 50. De delicis & pccatorum seu
exemplis: 51. De pccatorum legib; tenent:
52. De disciplina principum in ecclesia: 53. De
iudiciis: 54. De pccatorum iudiciis: 55. De

uerbosus & iracundus iudicibus: 46. De acceptio-
 ne personarum: 47. De maneribus: 48. De te-
 stibus: 49. De confidencis: 50. De oppressori-
 bus pauperum: 51. De tribulatione iustorum:
 52. De amatoribus mundi: 63. De amatoribus
 misericordie: 64. De breuitate huius uite:
 65. De exitu: 66. *Incipit Liber Tertius & c.*
De flagellis dei:

QUANTUM sapientia subalitur sic
 in certis ut testis scrutatur con-
 scientias: ita exterius irrogat penas.
 ut uerum sit testimonium pphete
 quia ipse est testis & iudex. Misere-
 re dñe misero ysidoro indigna agenti
 & digna patienti: Assidue peccanti: & tua
 flagella cotidie sumit: Ordinata est mis-
 eratio dei: que prius his hominibus p flagella a pecca-
 tis emendat: & post ab eterno supplicio liberat:
 Electus est de doloribus uite huius ad certum.
 ut p fictionem habet uite future lucretur:
 Nequaquam deus delinquenti parcat: qm pec-
 catorum aut flagello temporalium ad purgationem
 ferit: aut iudicio eterno puniendum relin-
 quit: aut ipse in se homo penitendo punit
 quod male admisit: At proinde est qd deus
 delinquenti non parcat: iusto ut temporalia fla-
 gella ad eterna proficiant gaudia. Ideo q &
 iustus in penis gaudere debet & impius
 in prosperitatibus timere debet: Neque iusto

neq; ipso de misericordia & iusticiam subtrahit. Nam &
bonus hic p afflictione iudicat: & illic remune-
rat p retributionem. Ut malos hic remune-
rat p temporale clementiam: et illic punit per
eternam iusticiam. In hac enim aita
deus parat impijs & tñ non parat elec-
tis. In illa parat electis: non tamē parat
iniquis. Periculosa ē securitas in hac uita
maloz & bonoz doloz et̄ tranquillus. Nam ini-
quis post mortem ducitur cruciandus. iustus
uero post laborē dormit securus. No-
tandū de corporalib; oportet intelligi.
Ut quanto quisq; aut i corpore. aut in
mente flagella sustinent: tanto se in fi-
nem remunerari speret. Sepe oculis
iudicio extra flagella correptionē se re-
pbi i hoc mundo. Dumq; multa dapna-
bilia cōmississe uideantur: respecti tamen
adō nullo emendatiōis uerbere feriantur.
Plus corripit flagello qui adō diligenter
si peccauerit. Dicente amos ppheta: Tan-
tum nō uos cognoui ex omnib; nationi-
bus t̄re. Id circo uisitato sapies omnes
iniquitates uestras: Quis enim diligit dñs
corripit. Flagellat aut omnē filius quem
recipio. Valde necessarius ē iustū in hac
uita et uitijs temptari. & uerberari flagello.
ut dum uitijs pulsatur de uirtutib; non
supbiat. Dum uero aut animi aut carnis

dolore ad terit: amūdi amore retrahitur:
 Temptari aut oportet iustū! sed tēptatiōe
 plage: non tēptatiōe luxurie. Durius cir-
 ca suos electos in hac uita dī agit: ut dū
 fortioribus flagelli stimulis feriuntur: nulla
 oblectamēta presentis uite delectent. s; cele-
 stem patriam ubi certare quies expectat
 indefinēter desiderant: Electos uite uisū
 ad uersitate. probari oportet ut secūdu pe-
 trum iudiciū glorio dei tēptat: dū
 in hac uita electos suos deus iudiciū fla-
 gello castigat: **De Gemina percussione: —**

Per Gemina percussio ē diuina. Vnam
 in bonam partē qua percutimur
 carne ut emēdemur: altera qua uulnēra
 mūr conscientia ex caritate. ut dīm ardē-
 tius diligamus. Gemino more dī respic
 et ad ueniam uel ad uindictam. Ad ue-
 niam. sic petrū. Ad uindictā: sic dū fac-
 ta sodomoy se descensurū & uisurū tes-
 tatur. Triumoda ratione dī quos uoluerit
 percutit id est ad dampnationē reprobos. ad
 purgationē quos errare uides electos. ad
 propagandam meritoꝝ gloriā iustos. Pri-
 mo nāq; modo egyptiū cessat ē ad damp-
 nationē. Secūdo modo pauper lazarus ad
 purgationē. Tercio modo percussus ē iob
 ad probationē: Flagelatur hō plerūq;
 adeo an peccatūz ne malus sit. Ut paulus.

qui sathane anglo instigante carnis tolera-
bat stimulos. Flagelatur etiam & post pe-
ccatus ut corrigat: sic ille i apostolo q
traditus e sathane in interitum carnis. ut
spus saluus eet. Non tamen iuste mur-
murat. etia q nescit quare uapulat. Na ds
do plerumq iustu flagellat. ne de sua iu-
sticia superbiens cadat. In hac uita deus
tanto magis studet ut parcat. quanto
magis expectando flagellat: Sed alios fer-
iendo corrigit. de quibz dicit. Ego quos a-
mo arguo & castigo. Alios feriendo punit.
quos in corrigibilit' delinquetes aspicit:
Quos q iam non sub disciplina ut filios
patris. sz districta dampnatio ne ut hostes
aduersarios q percutit: De quibz dicit.
Flagello inimici percussite. castigatione
crudeli. & iteru. Quid clamas ad me sup
contricione tua? In sanabilis e dolor tuus.
unde vnusquisq festinet & timeat ne si-
mul feriat' iusta et cu culpa. Flagello
naq tuc diluit culpam. cu uoluerit q
uitam. Nam cui mores non mutant
actiones no expiat. Omnis diuina percus-
sio aut purgatio uite presentis e. aut ini-
tuz pene sequentis. Na quibzdam flagel-
la in hac uita inchoant: & in etna per-
cussione perdurant: Vnde & p moyses
dñs dicit: Ignis exarsit in ira mea. & ar-

debit usq; ad inferos deorsum. Aquibus
dam dici solet. non iudicat d' bis in id
ipuz. Qui tam nō ad tendūt illud qd' al
ias scriptū ē. Jhs populū de terra egyptij
liberans. secō eos q non credider' perdidit:
Quā uis eū si vna culpa bis nō pcutitur.
una tamen percussio intelligitur. que hic
cepta illic pficit'. Vt i his q omnino nō cor
rigūtur precedētuz percussio flagelloꝝ: seq
uentuz sit inītiuz tormētōꝝ. hic est qd'
impfalmo scribit'. Operiamē sic dīploide
confusione sua. Dīplois eū duplex uestimē
tū ē. quo figuratiter induuntur qui et tē
porali pena & etna dāpnant'. Vnde & Jere
mias ait: Contritio super cōtricionē. idē
gemina ^{& hic} i futuro seculo: Et idē alibi.
Et duplici cōtricione conterere eos. id ē gemi
na plena. presenti scilicet & futura: Qui
busdam secrete dī iudicio hic male ē illic
bene: scilicet ut dū hic castigati corrigū
tur. ab eterna dāpnatione liberentur? Qui
busdam uero hic bene est illic male. sic
diuici illi accidit. qui hic potētis clarita
te conspicuus. post mortem ele gehennē
incendijs traditur cruciandus: Porō qb
dam & hic male & illic male ē: quia &
corrigi nolentes. & flagellari i hac uita &
incipiunt: & in etna percussione damp
nantur. In tanto in mergi quosdam des

perationis pro fūdo: ut nec p flagella ualeant
emendari: De quibz recte p ppheta dñs dicit:
Frustera percussit filios uentros disciplinam
non receperant. Plerūqz iustus plangit &
nescit utrū pro omnibz suis peccatis presentia
patiat^r flagella: an pro uno tantū: Et nescit
que sit culpa illa pro qua meruit hui⁹ mū-
di pati supplicia. & pro ipō ambiguo maxie
in merore uersat^r: Quā uis flagella presē-
tia iustū a peccatis absoluant: ad huc tamen
sub metu uindictę turbatur: Ne ī stantes
plage nō sufficiant ad purganda delicta. &
pro inde q̄ dū p̄sentia patitur: & futura p-
timefcit: quodā mō sic aīa ppheta pro suis
peccatis duplicia recipit: **De infirmitate**
Quod se non nullos eiusdem **carnis**
qualitatis homines qui nesciant cor-
rigi. nisi alios uiderint flagellari. Sicque
proficiunt cō paratione maloz. dū sibi
id accidere timent ī quo deperire alios ui-
dent. Quosdam uidet deus nolle p̄prio uo-
to corrigi. ad uersitatū tangit stimulis.
Quosdam etiam presciens multū peccatū
posse in salutem. Flagellat eos corporis i-
firmitatē ne peccent: ut eis utili⁹ sit frāgi-
languoribz ad salutē: quā manere incolu-
mes ad dampnationēz. Visitatio dei nec sē-
p ī bonū accipitur: nec semp ī malū. In
bonū enim accipit^r: sic est istud illud:

∴ Visita nos ∴

peccare homo non debet. Quia maxime per hoc
quod corrigitur emendatur. Unusquisque autem
sua locum portat quod patitur. Si enim
cussere mala. pro quibus illi tribuitur
tributo iusta. Discat non murmure
male patitur. etiam si ignorat quare mala pa-
tiatur. Et per hoc iuste se pati arbitretur. et
ab illo iudicatur. cum nunquam iniuste iudicatus
sunt. Qui flagella sustinet et contra dominum mu-
murat. iustitiam iudicantis accusat. Quomodo
ro se cognoscit aditum se habere pati quod non
petit. etiam si pro quo patitur. ignorans. per hoc iusti-
ficatur. et quod se ipse accusat. et dei iustitiam
laudat. Dum ex rebus prosperis utilia iustis
exempla prestat hominibus. et se est iterum
ei adversitatis tanquam quodammodo
comprobat. ut ad iustitiam fortunam documeta se
consumant. qui prosperitatis eius temperantiam
agnoverunt. Qui passionibus anime insidiantes
adversario circumdantur. non idcirco se
alienari a christo quia talia patiuntur.
per hoc de se non debent. etiam
hec patiuntur. laudet sensus multum peccat
Ad magnam utilitatem ad
in diversis passionum temperantiam. et eis ut
pro quibus si deo gratias agere. sue quod carpe quod
talibus dignus sit reputaveris. hoc est ex
sione tollerat. et puritatem et puritatem
qui et diuina agnoscat iustitiam. et suam cul-

De temptationibus seculi: ---

Quam in celligiosis...
 Vnde calamitatis temptationibus...
 in hac vita pulsi...
 ab hoc seculo...
 et fixam illuc securitatem...
 eas penas quas iustus in corpore patitur...
 quas in mente per fraudem diaboli tolerat...
 inter est...
 laqueis...
 et se loco quietat...
 potest eiectione...
 tunc electos...
 Temptando autem...
 in malis...
 Nam temptationes...
 salutem...
 insidie diaboli...
 illi...
 ne...
 Nam...
 Et licet...
 tamen...
 de...

42

si tamen p[ro]mittente d[omi]no om[n]is potestas inq[ui]s:
Ex se e[st] ceptare quodlibet in uita appetit:
sed cor qui ceptandi sum[us] & pro ut ceptandi
sunt: u[bi] n[on] n[on] e[st] p[ro]p[ri]e de laude p[ro]mittit: Na-
de e[st] in u[bi]libet u[bi] de diabolo ceptat
est: quia sp[irit]us d[omi]ni malus in uacat in factu.
Vbi iuste querit[ur] si d[omi]ni quis malus: G[ra]m-
m[ati]ca quae d[omi]ni & d[omi]ni uerbis comprehensa
est: & dei potestas iustis & diaboli potestas
in uita. Nam sp[irit]us malus p[ro]p[ri]e
facit q[ui]s & d[omi]ni sp[irit]us d[omi]ni p[ro]p[ri]e iustis
u[bi] potestate. Diabolus non e[st] in uita
innocent[er] pot[est]at[is] inq[ui]s: Neq[ue] e[st] alio col-
cupiscentis s[er]uientia succedit: nisi ubi p[ro]p[ri]e
p[ro]p[ri]e p[ro]p[ri]e d[omi]ni d[omi]ni d[omi]ni d[omi]ni d[omi]ni
am d[omi]ni d[omi]ni d[omi]ni d[omi]ni d[omi]ni d[omi]ni
sus abiecit: Scap[er]q[ue] sanguine uacua
concupiscentie ei[us] co[n]cepteq[ue] latent sine lu-
ce fact[us] illius: Sollicit[us] hostis uita in
celligere patiens & cauere di[ab]ol[um] secun[du]m
Sicq[ue] ex innocencia uite exister[et] simp[lic]i-
tate uita non e[st] simp[lic]i-
dente. Quia prudentia simp[lic]i-
scet. iusta p[ro]pheta coluba e[st] seducta non
bens cor: S[ed] ideo coluba q[ui]a simp[lic]i-
a[ut]e non habens cor q[ui]a ignata prudentie:
Sepe fraus lathane scoto[rum] cordib[us] aperit:
q[ui]s de p[ro]p[ri]e d[omi]ni ang[eli] se simulans la-
dum mitatur el[er]os decipere de te[n]etur.

65
atq; cōtēpnit. Sic & uerba falacis doctrine
fctōs suos deus facit intelligere: quatinus
diaboli cū errore interiorius agnoscant, ac sol-
licite caueant. Discretio fctōy tanta eē de-
bet: ut inter bonū & malū p̄cedit ratione
diuident: ne eos diabolus p̄ speciem bo-
ni fallat: Hec ē eū p̄cōctatio. Josue di-
centis. Noster es an aduersario? propter
hoc & jeremias dicit: Si separaberis pre-
tiosū aulū quāsi os meū eris: Tunc enim
bene de se iudicat scī: quādo ab eis deus
fallacia demonis tēptamēta facit intelli-
gi: Multi decipiuntur a diabolo, & ignorant
se esse deceptos: prophete osee testimonio de-
clarante. Comedere inquit alieni robur
eris, & ipse ignorauit. Alieni nāq; maligni
spūs significantur: q̄ uirtutes mentis come-
dunt: s; hoc corda negligētium non in-
telligant: Tamquam in ermis diabolus
iungitur, quando de apta iniquitate ho-
minē de prauare conatur: Armatus
uero tunc incedit: dum p̄ speciem scā-
tatis & uirtutis ea que scā sunt detrahūt:
quando & quā deapit: sua detrimēta non
sentit: Sed tamquā sit uirtutes: que sunt
uicia, sectat̄ & diligit: In oculis carnaliū
diabolus terribilis est: in oculis electorū
terror ei ualis est. Ab incredulis ut leo
timetur: a fortib; in fide ut uermis con-

tēpnit: atq; ad momentū ostensus repellitur:
Qui suggestiones diaboli nō recipit: in eius insi-
dias minime transit: Nam facile ī cōsequēti
opere l. respuit pellitur: si p̄ma oblectamē-
ta illius respuatur: Diabolus eīz serpens est
Lubricus: Cuius si capiti: id est p̄me sugge-
stioni nō resistitur: totus ī interna cordis dū
non sentit illabitur: Tēptationū diabolicarū
initia fragilia sūt: Que si non caueant: s; per
usū in consuetudinē transeāt: in nouissimis
fortiter conualescāt: ita ut aut nūquā . aut
cū difficultate uincant: Dū in tota uita dia-
bolus puaricari hominē cupiat: amplius t̄m
in finē molitur decipere: Hinc est quod in
principio contra protoplastū serpentis . est dic-
tum. Et tu insidiaberis calcaneo ei: Qui ani-
mirū hominē quē diabolus in cursu pr̄teri-
te nō decipit: in nouissimis supplantare dis-
ponit. Proinde quā uis quisq; sit iustus. nūquā
necesse ē ut sit ī hac uita securus: sed semper
caueat humilis: semp q; ne in finē corruat
sollicitus p̄mescat. Diabolus suis fauorib;
blanditur: dei uero seruis molit̄ tēptamēta
concraria: exemplo di qui baptisimū post bap-
tisimū passus ē a diabolo p̄ tēptari: Diabolus
sctos omnes nō tenedo possidet: sed tēptando
p̄sequit̄: Nam quia ī eis in tr̄nsecus non re-
gnat: contra eos extrinsecus pugnat: Et qui
interius amisit dominatū exterius cōmouet

No.

bellū: tunc contra eū que possidet diabolus acci-
 ut tenet. quando se uirtute diuina ab eo expel-
 lenduz cognoscit. Vnde in mūdus spūs. tunc
 de cepit gratia puerū i que habitabat. quan-
 do ad xpi imperiū exire ab eo. coactū ē. Quod
 factū q ad uerba nob respicit ubi i nouissimū be-
 hemoth caudā suā quasi cedentē ad stringit: pl-
 us contra eos diabolus diuersis temptatiōibz insi-
 nere cupit. q posside q alijs sua utilitate pro-
 deē. ut dū illi i peduāncū non proficiant q
 decendi sunt. maligni spūs hoc quod intra
 nos mūdare cupiunt. sine intermissione
 tēptant iterū sordidare. Sū aut psago spū
 corū insidias pognoscunt. q que qd i semet
 ipis terrenū sentiant. In dēmetē operibus
 tā exauriunt. ut idē duntim puri i ueniāt.
 Eodem blandimēto decipiūtur nūc p diabolū
 homines protoplantū. In paradiso nūc decipi.
 Mulat tēz. uiciorū prestigijs mentes reproborū
 per tēptando deludit. Nūc eū promissis deci-
 pit nūc rebz trāntorijs quasi necessarijs illiat.
 Nūc eū qā inferni supplicia quasi leuia &
 trāntoria suggerit: quatin' miserorū corda
 In cupiditate corda lasciuia q. dissoluat: tecū
 q ad tartara ducat. Argumenta machinatio-
 nū malaz q cogitationū semina q. in cordibz
 hominū diabolus fundit. Itaq sepe undiq
 captā implicat mentē: ut ex qua parte eua-
 dere quisq tēptauerit sine pediculo exire.

nō possit: Veluti si iure hoc facere. qd si feceris. pecces: si nō feceris. reus p iuryis. In tanto ergo malo discrimine sit euadendi aditus pateat: **minora** potius eligenda sunt. ut maiora vitent. Diabolus quando decipere quē quā querit. prius naturā unius cuiq̄ intendit: & inde se applicat. unde aptū hominē ad peccādu inspecti. Ex ea parte hoīes diabolus tēptat. quā eos ex crescente humore. facile inclinat ad uicia cōspicit. ut secūdu humoris cōsparsionē adhibeat et tēptationē. Legē balaam qui i figura diaboli contra populū dei ex ea parte precepit perniciosos peccēdere laqueos: ex qua sensio eos facilius esse lapsuros. Nam q̄ q̄ aquā alicubi deducis. non eā valia partem mittit. nisi ubi impetum ei cōcedit: nullus culpā non existimet: sed i cōsparsione ppria sustinet: sed quantum ualet contra illud qd tollerari pugnet: Nam si cōsparsionē ceditur. tēptationē ul uitio nequaquā resistitur. Ideo diabolus in sacris eloquijs behemoth id est animal de quo qd de celis lapsus ad terras cecidit. Ideo leuiathan dicitur serpens de aquis. q̄ i huius seculi mare uolubili uersatus astutus. Auis uero p̄pterea nominat. quia p̄ supbiam ad alta sustolitur. Et recte his tribus uocabulis appellatur. quia pro suo merito aerē quasi auis pro carcere meruit. Terrā ut animal

67

bruta sit. Serpens: eo quod in huius seculi rina-
te. in sana iacetur fluctuatione. Ex eo enim quod
per membra sua diabolus operatur. sortitur uocabu-
la. ita ut quod singuli agunt in cecante illo
ipso dominentur. ex eo. Quae eius non decipit
diabolus unde animal est. hoc est per carnis luxu-
riam. et perit unde serpens est: cupiditatis ac
moxereli malitia. Quae autem nec sic decipit in-
sidiatur unde autem est. hoc est superbie ruina.
Unde eius dolos. sperat: quousque in ueniat
ulam. per quam in cautum decipiat. Aliud est
intrare in mentem cuiusque diabolus: aliud uero
in habitare. Nam quod in cordibus sanctorum diabolus
ingreditur: dum malas suggestiones in sin-
nat: sed non inhabitat in eis quia in suo corpore
non potest transducit: Quia uero in corpore eius
non potest in habitare: quia ipse sunt templum eius.
Et si subripit mentibus electorum: non autem
in eis regescit: sicut in cordibus reproborum.
Nam calore fidei mox excitatur ut ex-
eat ab electis. Non nulli quos iam quidam ore
diabolus deuorauerat: rursum diuini iudi-
cij occulta misericordiae ab eius ore eripiuntur.
et saluti restituntur: Nam sepe multos quos
antiquus hostis luxurie uoragine meris
tenuit. potentia diuina per penitentiam ab
eius faucibus traxit. Quo modo bonorum inte-
ritum propheta electum dicit esse diaboli escam.
dum alibi scriptum sit de illo. fenum sicut bos

comedet nisi quod in oculis dei feruunt sunt:
qui electos cibos secundum homines esse credunt. Et
ac pro hoc quod de bonorum numero pereunt. apud
homines electi. apud deum feruunt existunt. Unde
diabolus de glutiis iam dicitur que pro facto scelere
deuocasse videtur. Et in hiis que non de glutiis
operis profectione. sed temptationum illacribus mor-
det ut deuocet. ad hoc quasi in maxilla ma-
ndis. Unde et paulus habet stimulos carnis
quibus humilietur. non habet peccandi perfec-
tionem qua de glutiis. Et diabolus uerba ei
sunt. Verba uero eius in spirationes occultas.
quibus corda hominum ad loquentes occultas uentis
cupiditatibus. Quidam ob in correptionibus
tate. quia sponte non corriguntur. in malis
spiritibus uexandi traduntur. ut et quidam
eos demones corporales habeant. possita-
tem. terroribusque eorum afflicti humilientur.
penitentiaque saluentur. Et sic et apostolus
corinthiis scribens dicit. Tradidi huiusmodi
homines sathane in interitum carnis. ut spiritus
saluus sit. Vale et eis quosdam uexantes.
ut in anima saluentur sathane corporales
deputari. Quatinus. ex presentia correptione
futurum iudicium timeant. et decetero emen-
dentur. et delinquere caueant. Quidam autem
potestati demonum ad emendationes deputantur.
Quidam uero despecti ad solam predictionem
traduntur. Namquam enim diabolus ad uer-

sus hoīem iustū tēptationū certamina desinet
 cōmouere. Aut eī tribulationēs cordis illi exag-
 gerat, aut dolores corporis suscitāt. Hic ē qd
 apostolus ait: Datus ē michi stimulus carnis
 mee angelus sathane qui me coloficet. Sepe iu-
 sti mentē uarijs uexationū doloribz demones
 ceuciant: unde interdū usq; ad desperationis
 angustā coartat. Permanētī autē ī dī amore
 anīme: q; ipā talis angustia ad meritū profi-
 cit. Nam siue ī anīma seu ī corpore pin-
 nitiaz hmo ī mūdoy spiritūū quolibet
 ad uersa iustus patiat: ex dī utiq; p missu
 id patitur: quod si hoc ipm addi glām hū-
 us referat & dicat quod pro corporis sui pas-
 sione iob dixit: Si bona suscepimus de ma-
 nu dñi. mala quare non suscipiamus: nō
 separatur adō sed cōiūgit: quālibet atroci an-
 gustia torqueat. Multa iustus ad uersa ī aīa
 patit īstigationē demonū. sed talibz tēptamē-
 tis perire auita eterna non potest. Quia
 pūis dñs ad dampnationē culpe nō reputat.
 quod de sue migratis p missu nolens qui pati-
 tur patiat: Nam ibi peccamus ubi cupiditate.
 uel uolūptate deflectimus. Vbi uero uiolenter
 ad ducimur. & si factus aut flagitiū nō est
 miseria tam pligito. & a faanore est. Sed q
 dīm p irrogata laudat miseria cōmissa pcul-
 dubio caret faanora: **U tēptamētis sōnūz: —**

P Lerūq; demones ī noctibz occurrentes.

humanos sensus p somniorum visiones concurbant.
ut formidolosos et timidos faciant. quocumque
q disperatione peccatorum mente conuersi p soporem
concurbant. horrenda q; gehene supplicia mi-
nistrant. Nonquã aut. et aperta i pugnatione
cessantes: humana corpora verberantur. quod
tam de pmittente malorum sic ad uindictam.
iustorum ad tolerantie gloriam. Plerumq; in
mundi spiritus eos quos in cubere in seculi
amore conspicuunt dormientes quodam uane
spei prosperitate illudant. Quosdam uero
quos formidare aliqua aduersa p sentiuunt do-
mientes i ani terrore concutiunt. Sic q; mi-
serorum corda anxiet illusionibus insepantet.
modo uacua prosperitate demulcent. modo
uana formidine terrent. Quia ut nullis aut
raris concussis sunt. delictis. aut nunquam aut
raro terroribus fatigantur nocturnis. Sed
placato somno quiescentes: Interdum etiam
p soporem quedam archana q; mystica con-
tinentur et uident. Qui uero corda sua gra-
uioribus uitiis poluer. conscientie pauore
illius species tremendas aspiciunt. Fallax eni
imago mentes miserorum diuisis eludit ima-
ginibus. q; quos uigilantes in uita traxit.
dormientes fatigat. ut nunquam securos exerce-
re sinat: Non nunquam etiam electorum me-
tes horrendis imaginibus somniorum. spiritus
in mundi terrificare conantur. Et quos ui-

que diuersis imaginacionis qualitatibus
exinde ueniunt raro considerant. Tunc fac
le igitur hominis fides habenda non est. no for
te quibusdam angelum lucis sese transformat.
quibusdam fallatque aliqua erroris fra
ude decipiat. Non nunquam interdum demo
nes deceptorum fraude quosdam uiciorum ob
ferunt. Illud uero quod quedam scilicet
non aliter se habent. quibusdam inuicem
enim si aliter fallant. Interdum uero uer
miseris. Illud uero quod ita accidit. et
henda sunt. ne forte de illis. et
leolentis. et non in scriptis. et
de ueritate uolunt. quia euenit. et non
ita. Somnia uero. et sunt nullis. et
ea ueritate. et sunt nullis. et
Non sub uera somnia. et sunt nullis. et
mus die noctuque sibi imaginatur. Nemo
est. nisi nunquam humane spei. et sunt
is fingunt. Sepe dum uero corda
memoria ad mentem. et sunt nullis. et
bene uindicta. et sunt nullis. et
imaginatur. huiusmodi. et sunt nullis. et
tione aut depterentis ad missis. aut de
ut supplicis. memorie uigilantibus. et sunt
pitionis. Eamnia que occurrunt. et sunt
us mentes concutunt. et sunt nullis. et
more sunt. et sunt nullis. et
dant. et sunt nullis. et sunt nullis. et

140
gunt: presentia ei. fere non sicut necesse effugi-
unt. Oratio cordis est non labiorum: neque enim ue-
ba de peccatis deintendunt sed orantur cor as-
picit. Quia si tacite cor orat. Quia desiderat quia
uis hominum latere. De latere non potest qui
conscientie presentis est. In dno est autem cum silē-
tio orare corde sine sona vocis quia solus
uicibus sine lingua mens. Nunquam est sine ge-
mitu orandum. Nam peccator recordatus in meo-
rem gignit. dum se oramus. ad memoria
culparum. Nam magis nos esse
cognoscimus. Ideo quod cum deo ad firmum. gemitu
et flere debemus. commiseret. quia gravia
sunt scelera que committimus quibus dicitur in
ferri supplicia que timeamus. Mens. quale
se in oratione offert. post orationem. consuet.
Nam nihil proficit oratio. si deus committit
tunc unde iterum uenia postulat. Ille enim post
desideratum effectum sine dubio percipit. quod
orando abluere postulat. demum non ite-
rat. necesse est. Et tunc orando dno
bene complatur. quando nullis cogitationibus
aut excubiis in peccatis. Apra est et lingua in
sua natura. et aliena uero tuabat. et pura est
oratio. quod in suo tempore. seculi non interueni-
unt. Longe est autem adeo animus qui in
oratione cogitationibus seculi fuerit occupatus. Tunc
ergo ueraciter orandum. et non cog-
tamus. Sed ualde pauci sunt qui tales ora-
tiones habeant. Et licet in quibusdam sint. diffi-

~:cile:~

eile. e. e. non ut semp. sint. Mens que ante ora-
 tionem vacans ad illicitas cogitationibus occu-
 patas. dum orationem venerit. confestim illi i-
 magines rerum quas nup. cogitavit occurrent.
 adu. q. precu. obstruunt. ne se mens libera
 ad celeste desiderium erigat. Purgandus
 ergo p. p. p. animus. atq. a temporalium
 rerum cogitationibus segregandus. ut pura ac
 res cordis. ad dm. uerit. & simplicit. dirigat.
 Nam de uera tunc impetranda diuina mu-
 nera credimus quando simplici affectu ad
 illum cu. oramus. Nullus modus antecur-
 pitur orationi intendo. du. se p. curia uana
 nudi. No. nudi. nichilq. orationis animo. Tunc
 dum nudi. p. ab aliis cogitationibus ep. seculari-
 bus. h. nudi. nudi. ingerit. quando orationem
 tem. nudi. nudi. Ducto modis oratio impeditur
 de impetrare quisq. ualeat. postulata. hoc est
 si alio quoc. ad huc mala committit. aut si
 delinquenti sibi debita non dimittit. Qd
 gemina mala. du. quis que a semetipso ab-
 ne. nudi. nudi. nudi. studio orationis
 scilicet. ad ea que sperare precipue cu-
 pita. mens libere erigit. Qui ledit. non
 desinit. nudi. nudi. nudi. Alioquin
 iuxta dnm. sententia peccat. q. pro inimicis
 non orat. Si n. nullu. proficui. i. uulnere. in-
 dicamentu. sed ad huc feru. i. eo sit. ita nichil
 proficit. oratio illi. cui. ad huc doli. i. mente.

No.

Ho

uel odiū manet i pectore: Tanc̄ eē debet erga
dñm orantis affectus: ut nō desperet p̄s effectū.
Inanē aut̄ orantē. si sp̄i fiduciā non ha
bemat. Petat q̄ ut apostolus ait unus q̄sq̄
in fide. nichil dubitās. Nam q̄ dubitat si
nullis ē unde manet. que uento fert atq̄ dis
pargit. Diffidentia m̄sc̄ imp̄p̄ia orata
si se ad huc dñm sententiā circa peccāda
affectiōe uolūtat. Non eū p̄t habere pas
sionem fiduciam q̄ ad huc sp̄i p̄ceptis dei pi
gritat q̄ peccati recordationem delectat.
¶ In p̄ceptis dñi uenerat. quod i oratione
postulat non meret. Nec unquam eū illo
bonū qd̄ possit. qd̄ legi nō odit. Sed
id qd̄ dñs p̄cepit. eū odit. quāte n̄ si
ne dubio optinem. Nam si n̄ si n̄ si n̄ si
auerte aurē suā ne audiat legē operis ei
execrabilis erit. Multū apud dñm utraq̄ si
bi necessario cōmendantur. ut oratione ope
ratio. q̄ ope fulcat oratio. Vnde etiam hier
onimas ait: Leuand̄ corda n̄ra cū manib̄ ad
dñm. Cor eū cū manib̄ ad dñm. Sed q̄
cū opere subleuat. q̄ta ē cū i p̄ceptis
operat. cor leuat q̄ manib̄. Quis
q̄ si uero operat. n̄ra n̄ra n̄ra. Quis
cor non leuat. Sed quā q̄ operati. necesse
ē. q̄ orare. bene iuxta utrūq̄ dictū ē. Leue
mus corda n̄ra cū manib̄ ad dñm. De de
negligit. mandatorū corde reprehendimur.

No.

dū salutē nr̄am obtineri aut sola oratione aut
 sola opatione contendimus. Post quam bonuz
 opus agimus lacrimis orationū effundim̄. ne
 mentis actionis inordinatū impetretur. Cul
 pabiliter manus ad dñm extendit q̄ facti sua
 vana iusticiae p̄cedit. Sic phariseus templo
 orationē orabat seque magis quā dñm d̄ operibz
 iustis laudare volebat. Quoru dān oratio in
 peccatū conuertit̄. sicut de iuda proditore scri
 bitur: Quis est iustane orat. Laudo ad peccator
 humanitatis solū et oratione dicit peccatū.
 Sed ip̄s de peccatū peccat. Sic iuda ut hereticū
 quilibet iustitiam q̄ oratione iudeo reor̄. cum
 homo non illis ad purgationis proficiat meritū.
 Sed oratio faciat ut peccatū q̄ dicitur in
 oratione dicitur in peccatū. Verū dū dicitur et
 peccatū peccatū pro oratione fit salute q̄ est ad
 peccatū dū illis temporali remedio subuenit.
 Quoru oculi ad conversionē aperiantur. et
 de peccatū peccatū frigidus ignis fuit ut
 de peccatū peccatū ac verū agnosceret. Sic et
 phara in psalmis ait. Propter inimicos me
 os eripe me. Pro his cardas exaudiuntur
 quoru iusticiae veritate ut dū differant. for
 titer excitate maioribz premiis cumulenti.
 Exemplo peccatū et repressione messum
 in quibz quanto tardius lata semina excite.
 etiam ad frugem cumulanti crescunt.

tantus in cordibus uestris: hoc est non solum uo-
 ce sed et corde psallentes. Unde et alibi.
 Psallam spiritu: psalla et mente. Sicut ora-
 tionibus regimur: ita psalmodum studiis de-
 lectamur: psallendi est utilitas tristitia cor-
 da consolatur gratiores mentes facit. fasti-
 diosos delectat: inertes exsuscitat peccatores
 ad lamenta inuitat: Nam quamuis dura
 sint carnalia corda statim ut per carminis
 psalmodi dulcedo in sonuerit. ad affectus
 pietatis animu eorum inflectit: dum xpianu
 non uocis modulatio: sed tantum uerba dulcia
 que ibi dicuntur debeant commouere. nescio
 tamen quo pacto modulatione canentis ma-
 ior nascatur copunctio cordis: Multi enim
 reperiuntur. qui cantus suauitate commotus
 sua crimina plangunt: atque ex ea parte
 magis flectuntur ad lacrimas: ex qua psal-
 lentis in sonuerit dulcedo suauissima. Ora-
 tio tantum in presenti uita pro remedio pec-
 catorum effundit: psalmodi autem decantatio per-
 penam dei et ad demonstrat in gloria sempiterna
 scriptum est: Beati qui habitant in domo tua.
 in secula seculorum laudabunt te: Cuius ope-
 ris ministerium quocumque fidelis intenta quod me-
 te exequitur: quodammodo angelis sociatur:

De lectione:

Orationibus mundamur. lectionibus
 instruemur: Verumque bonum alicui

104

at: Si nō liceat melius ē orare quā legere:
Qui uult cō deo semp eē: frequēter debet ora-
re: & frequēter legere: Nam cū oramus. ipi
cū deo loquimur: Cū uero legimus: dī nobis
cū loquitur. Omnisq; factio exlectionis et me-
ditationis procedit: Que eīz nescimus. lecti-
one discimus. Que autē didicimus medita-
tionib; conseruamus: Geminiū cōfert do-
nū lectio sc̄ptarū scripturarū: siue qā in tel-
lectum mentis erudit: seu quod amūdi &
uauitatib; abstrictū hominē ad amorē &
dī perducit: Excitati eīz sepe illo simone
subtrahimur a desiderio uite mūdane: at-
q; accensi in amorē sapiētie. tanto uana &
spes mortalitatis huius nobis uilescit: quā-
to amplius legendo spes etna claruerit:
Geminiū ē lectionis studiū. Primū quo
scripture intelligantur: secūdu qua ualli-
tate ut dignitate dicantur: Erit enim
antea quisq; propius ad intelligendū que
legit: sequentē ydoneus ad proficendū que
didicit. Lector stultus potest & imple-
dū que legit: quā ad sciendū erit propius-
simus: Minor eīz pena ē nescire qd appe-
tas: quā ea que noueris non implere. Sicut
eīz legendo scire concupiscimus. sic uerba
que didicimus. custodire debemus: Lex di-
q; pmiū habet & penā legentib; eā: Pre-
miū i eis qui eā bene utuendo custodi-

at: Si nō liceat melius ē orare quā legere:
 Qui uult cō deo semp eē: Frequētē debet ora-
 re: q̄ frequētē legere: Nam cū oramus. ip̄i
 cū deo loquimur: Cū uero legimus: d̄ nobis
 cū loquitur. Omnis p̄fectio exlectione et me-
 ditatione procedit: Que eīz nescimus. lecti-
 one discimus. Que autē didicimus medita-
 tionibz. conseruamus: Geminū cōfert do-
 nū lectio sc̄pt̄ scripturaz: sicut q̄ in al-
 lectum. mentis erudit: sēu quod amūdū
 uanitatibz. abstractū. hominē ad amorē
 d̄i perducit: Excitati eīz sepe illō s̄mone
 subtrahimur. a desiderio uite mūdane: at
 q̄ accēsi in amorē. sapiētie. tanto uana
 spes mortalitatis huius nobis uilescit: quā-
~~to~~ amplius legendō. spes et̄na clarescit:
 Geminū ē lectiois studiū. Primū quo
 scripturę intelligantur: secūdu qua ualli-
 tate ut dignitate dicantur: Erit enim
 antea quicq̄ p̄positus ad intelligendū. que
 legit: sequentē ydoneus ad proficendū que
 didicit. Lectōr. necesse est p̄positus. Simp-
 lū que legit. quā ad sciendū. erit p̄positus
 s̄mone: Minor eīz. pena ē nescire qd̄ appe-
 rat: quā ea que nouerit non implere. Sicut
 eīz legendō scire concupiscimus. sic uerba
 que didicimus. custodire debemus: Lex di-
 & p̄miū habet q̄ penā legendibz eā: Pre-
 miū. i. eis qui eā bene utuendo custodi-

uicium perit uanitas ea male incedo contemp-

liberandi inaximie se quo

retributionis in

DE DOCTRINA sine gratia

saltem sine ad iunata scientia

ut in fudatur auribus. propheta de-

descendit ut quide p strepitio. vicio i

nichil. Tu aut di se

coecul intima peruen. legen

Salice. Du mada

impleuit

logu scie

dicendie ce:

liberandi inaximie se quo

retributionis in

saltem sine ad iunata scientia

ut in fudatur auribus. propheta de-

descendit ut quide p strepitio. vicio i

nichil. Tu aut di se

coecul intima peruen. legen

Salice. Du mada

impleuit

logu scie

in laberinto implicent. a quo exire eis va-
 leant. Tanta e hereticoꝝ calliditas: ut falsa
 ueris mala que bonis p misceant. Salutaribꝫ
 rebus plerunqꝫ erroris sui uirus interserant.
 quo faciliꝫ possint prauitate p ueris dogmatibꝫ
 sub specie p suadere ueritatis. Plerunqꝫ sub noie
 archiepiscopoz doctorꝫ heretici sua dicta describunt:
 ut si dubitantes lecta credant. Non nunquam q
 blasphemias suas latendi dolo a libris nꝫoz
 uel eunt. docentia que uera ad ulterando corrū-
 pū. Salicet uel adiciendo que i piasunt:
 ut auferendo que piasunt. Cautē meditan-
 da. cautoqꝫ sensu pbanda sūt que leguntur:
 ut iuxta apostolica monita. q̄ teneamus
 que pecta sūt. q̄ refutemus que cōtraria
 ueritati exigunt. Sic qꝫ in bonis instrumur.
 ut amialis in lesi peruaneamus.

De libris gentiliū.

L Deo p̄hibetur xp̄ianis fragmenta le-
 gere poetarum: q̄a p̄oblectamēta in
 animum fabularū. mentē excitant ad incē-
 sua libidinosā. Nūc eiz solū chura offerē-
 tur. q̄ in molantur: sed etiam
 q̄ dicta libeꝫ suscipiendo. Quidā ampliꝫ
 meditari delectantur gentiliū dicta. p̄pter tu-
 mēte q̄ ornatiū s̄monē. quā scripturā sc̄az
 p̄pter eloquiūz humile: Sed qd̄ prodest imō-
 danis doctrinis proficere: et in naniſcere in
 dūmū? Caducate qui s̄mēta. & celestia

Fatidire mysteria. Canendi sunt igitur tales libri,
et propter amorem sanctarum scripturarum vitandi. Se-
tilius dicta exterius uerborum eloquentia nitent
interius uacua uirtute sapientie manent. Elo-
quia autem sacra exterius in compta uerbis expo-
nent, intrinsecus autem misteriorum sapientia
fulgent. Unde et apostolus: Habetis inquit
thesaurum istum in uasis fictilibus. Sermo quod
dei occultum habet fulgorem sapientie et ueritatis:
repositum in uerbis uilissimis et crebris. Ideo
libri sancti simplici sermone conscripti sunt: ut non
in sapientia uerbi, sed in ostensione spiritus homines
ad fidem perducerentur. Nam si dialectici acu-
minis uersuta, aut rethorice arca eloque-
ntia edita essent: nequaquam putaretur fides christi
in dei uirtute, sed in eloquentie humane argu-
mentis consistere. Nec quemquam crederemus
ad fidem diuino inspiramine peruari: sed potius
uerborum calliditate seduci. Omnis secularis
doctrina, spumantibus uerbis resonans, ac se-
per eloquentie tumorem ad collatam, per doctrinam
simplicem et humilem christum in euacuare
sicut scriptum est. Nonne et ceterum factus
sapientia huius mundi: factus est etiam loqua-
bilis scripture sancte, minus propter sermonem si-
plicem placens. Gentili enim eloquentie compara-
ta: uidetur illis indigna. Quod si animo hu-
mili mysteria eius intendant, confestim ad-
uertunt: quantum excelsa sunt que in illis des-

ad ueritatem per coparationem rerum facile capiuntur.
Nam sepe sub specie alia scripturae diuinae
spirituales causas insinuantur. Et nonnulli
quae euidentiore ostensione uix apparent
occulta Legis mysteria. Sic etiam in ista
solet collatio: ita cōtrario destruit. Hec
relieto sensu ueritatis literas generatim
quando uerbis etiam in dō blasphemias
Inde hereses & schisma quibus subueniunt
ueritas ~~etiam~~ blanditur. Quibus
uolentem studium non pro ueritate sed
sicuti laudis certatur. Tantaque est in
puerilitas. ut ueritati cedere nesciant
que recta doctrina euacuare contendunt.
In disputatione fideliter cauenda est
num sacrificiosa subtilitas. que catholice
obiectionibus retiacendit. Ita enim
tas asserionibus prauorum disputatio
nodatur: ut recta esse simulent que
uersa persuadent: lectio memorie auxilium
egit: quod si fuerit naturaliter tunc ac
supra eam & immutabilem ueritatem
que scripturae. Nonne & cetera fecit
longa huiusmodi sententia atque loqui
litterarum. Et quod in
libro sententia retractet in animo tunc
sine labore legitur. & ea que lecta sunt
recolendo memorie mitissime excluduntur.
Acceptabilior est sensibus lectio ueritatis

aperit: Amplius eij intellectus instructio
ad uox legentis quiescit: & sub silencio li-
na mouet. Nam dare legendo corpus la-
bur: & uocis acumen obtinet: **De con-**

Contemplatione

Contemplatio in nocentia e operum
et anox contemplatio: speculatio in
nullam comunis multoz e: ita uero pa-
uolm. Actua uita mudanis rebus bene-
contemplatio uero mudana uenit
soli deo uiuere delectat: qui prius iac-
uita proficit ad cotemplatione bene co-
nditi. Merito eim i ma collit: q i illa
tuent. Quoz ad cotemplatione glo-
ueneris ualenda. **Contemplatione**
contemplatione proklat: ut postius in actualis ui-
peratione purgetur. In ista eij prius p-
ecituz boni operis cuncta exaurienda sut
ut i illam pura metis acie ad cotem-
plandum deum quisque p transeat: Et licz
conuersus statim ad contemplatione conscende-
cupiat tamen ratione cogitur: ut pri-
uue uite operatione uersetur. Exem-
plum e cotemplatione uite de iacob
ad racha. **Magis** est ad usum
pui festinaret. que cotemplatione si-
gnificat. Iam illi hoc laboriosa uita sub po-
nos e i tua uita demostat. Sicut se-
ab i negotio terre no puatur

13101

ita & cōtemplationi uacans ab actu & actione
actuali auertit. Et sic ab actuali uita cōstitit
dentes. in cōtemplationis quiete sepeliat. ita
ab actione seculi recedentes eel uita accina
se quasi sepeliendo suscipit: ac p hoc uite. mū-
dane actiua uita: & uite actiue cōtemplatiua
sepulcrū ē. Vici scilicet sic a secreto eadē mō-
dō egrediuntur ad publicū actionis. a se-
creti ab actionis nō manifesto. ad secretū cōtemplati-
onis intime reuertuntur: ut ex eis dicitur in laudē.
ubi dicitur unde foris ad ei gloria operari-
tur. Sicut aquile motu ē semp oculum in
radiū solis introire. nec deflere. nisi
soli rectā doctrina eusebii ac cōtemplatiua
ac dicitur. fideliter hanc uiam
ter illa summa sic esse uidea. ut eadē
ta humilia sint paululū nre indige-
tie necessaria. In actiue uite genere
mana in cōtēto p seuerane tcedit. In cō-
tione autē se se p inter ualla resumit. &
sinceritate cōtemplandi lassat. Visio
malū in cogitā que ibant & nō uelut
tur. p tinet ad uite actiue p seuerantē
iterū ea a dimaliam uanū
p tinet ad cōtēte nō uite
qua dū qsqz intendet
infirmitate reflectit. atque iterū cen-
uata in tēone. ad ea unde delectat
suis erigitur. Quod fieri i actiua uita

potest

potest. de qua si quis que reflectat ut ad modi-
 cū: statim uitiorū excipit luxu: Oculum
 doctū scandalizantes, quē euelli dñs p̄cepit:
 uita cōtēplatiua est. Duo oculi infantie. ac
 tua uita & cōtēplatiua in homine. Quia
 igitur p̄ cōtēplatiōē docebit errorem. meli⁹
 si euellit cōtēplatiōis oculū. seruans sibi
 unū uictē actualis obtutum. ut sit utili⁹
 illi p̄ simplicē actionē uie ad uitā. quā p̄
 cōtēplatiōis errorē mittit in gehēnam. Se-
 pe mens ad summa ab imis erigit. & sepe
 a summis ad infima pondere carnis incli-
 nata reflectit. Multos dī ex carnalibus
 sua grā uisitat: & ad cōtēplatiōis fastidius
 eleuat: Multosq; ac cōtēplatiōē uiso iudicio
 deserit. et lapsos ī terrenis operibus dereli-
 quit: **De cōtempторibus mundi**

QUA que seculi amatoribus cara sūt. cō-
 uelut ad uerū refugium. Plusq; ad uer-
 sitatibus gaudent mundi. quā prosperitati-
 bus delectantur. Alienos eē adō. quibus hoc
 seculū ad omne cōmodū prosperat. Seruis
 autē dī cūcta hui⁹ mundi contraria sūt. ut
 ad uerū sentiūt: ad celestē desideriu
 amentur exites. Magna apud dñm resulget
 grā. qui huic mūdo contemptibilis fuerit. Nā
 re uera necesse est. ut quē mūdis odit. dili-
 gant adō. S cōs uiros ī hoc seculo peregrī-
 nos & hospites. Unde & reprehendit petrus:

No.

quod tabernaculum in monte fieri cogitauit.
Quia scitis in hoc mundo tabernaculum non
est. quibus patria et domus in celo est. Scilicet
uiri in deo contempnere cupiunt mundum. et
motum mentis ad supna reuocare. ut ibi
se recolligant. unde fixerunt. et inde se sub
trahant ubi dispersi sunt. Iusti qui rebus ho
noribusque ac uite blandimentis renuntiant.
pro inde se ab omni terrena possessione
mortificant. ut deo uiuant. Ideoque seculi
huius blandicias calcant. ut ualidiores ad ui
tam illam de huius uite mortificatione con
surgant. Cuncta quippe temporalia quasi herbe
uicentes arescunt et transeunt. Ideoque pro et
ernis rebus que nunquam arescunt. recte ista di
seruius contempnunt. quia in eis stabilitatem non
aspiciunt. Qui post renuntiationem mundi ad su
pernam patriam scitis desiderys in hiat. ab
hac terrena intentione quasi quibusdam per
nis subleuatus erigitur. et in quo lapsus er
at. per gemitum conspicit. et ubi puenerit euz
gandis magno intendit. Qui uero a contemplationis
requie reflexus in curis huius seculi in
cidit. si ad memoria suam reuertatur. pro
ingemiscit. Quantum fuerit tranquilla
que perdidit. et quam confusa sint in quibus ce
cidit. ex ipsa laboris sui difficultate. cogno
scit. Quid enim in hac uita laboriosum. quam
terrenis desiderys estuare. aut quod hic

securius quam huius seculi nichil appetere.
 qui enim hunc mundum diligunt: turbulentis
 eius curis & sollicitudinibus conturbantur.
 Qui autem eum odium nec secuntur. interne
 quietis tranquillitate fruuntur. future pa-
 cis requiem quam illic expectant. hic quod
 animo habere iam inchoant. *De sanctis*

qui a consortio seculi separantur.
Sancti viri funditus seculo renuntian-
 tes ita hunc mundo moriuntur: ut soli-
 do vivere delectentur. Quantoque ab huius seculi
 conversatione se subtrahunt. tanto in terne
 mentis acie presentiam dei & angelice societa-
 tis frequentiam contemplantur. Malloque tam
 prava sunt opera manifesta. ut hiis qui su-
 pernam patriam desiderant. non solum mores &
 eorum. sed & consortia fugant. Quidam autem
 corporali separari desiderant. ab iniquis
 ut eorum non involvantur delictis. Nonnulli
 & si non corporali discessu. spiritali tamen
 ab eis intentione recedunt. Qui & si comu-
 nes sint conversatione: discreti tamen sunt
 corde vel opere. Et licet sepe in medio car-
 naliu[m] vitam deus protegat electorum. tamen
 satis rari sunt ut quibus inter seculi volup-
 tates positus. amittis maneat illibatus. In
 quibus & si non cito implicetur: aliquando tamen
 ad trahitur. Neque enim diu tutus esse vir po-
 terit: qui periculo proximus fuerit. Via

sine offendiculo. uita monachi sine cupiditatis
et amoris impedimento. Dum enim quisque a color
no mundi abstrahitur. nec cupiditas eum obli-
gat consentientem. nec cruciat sentientes. Do-
mum est corporaliter remota esse amodo. sed
multo melius est uoluntate. Verumque uero perfectum:
Ille ergo perfectus est: qui huic seculo corpo-
re et corde discretus est. Onager ut ait Job.
concepit ciuitate. et monachi communem se-
cularium ciuitatem conuersionem. Hi ad uersa et
uite hinc appetit. prospera contempnit. ut dicitur
ab eis. hec uita despicit. futura diuinitas:

De preceptis aliorum monachorum.

Alia sunt precepta que dantur fidelibus et co-
mune in seculo uita degenantibus. atque
alia seculo huic renuntiantibus. Illis enim dicitur
ut sua omnia bene gerant. istis ut sua
omnia derelinquant. Illi precepta generali-
bus adstringuntur. isti precepta generalia per-
fectius uiuendo transcendunt. Ad perfectum
non sufficit. nisi ab negatis omnibus suis. et
ipse ipsum quisque abneget. Sed quod seipsum
abnegare. nisi uoluptatibus propriis renuntiare.
ut qui superbus erat sit humilis. qui uacu-
dus est. esse studeat mansuetus. nam si ita
quisque renuntiet quibus possidet omnibus.
at suis non renuntiet moribus. non est christi disci-
pulus. Qui enim renuntiat rebus suis: sua
abnegat. Qui uero renuntiat moribus prauis:

semetipsum scilicet abnegat. Unde et dñs. Qui
uult inquit post me uenire abneget semet
ipsum. **De tempore monachorum: —**

Quoniam non rigida intentione monachi
professione sectatur. quanto superbi
amoris propositum dissolute appetit. tanto
peius ad mundi amore denuo reducunt.
Nam professa non perfecta. presentis uite
repetit desideria. In quibus et si nodum se mo-
nachus alligat opere. iam tamen alligatus
cogitationis amore. Longe quippe adu est ani-
mus. cui hec ad huc uita dulcis est. Iste est
quid de supernis appetat. quid de infimis
fugiat nescit. Nam sic scriptum est. qui ad
ponit scientiam. ad ponit dolorem. Quantus
est quisque potuerit supra scire que ad petat.
tanto de infimis erit quibus in heres dolo-
re debet. Propter hoc est et iacobus apo-
stolus dicit Misere estote. plorate. lugete.
uisus uester in luctum conuertatur. et gaudi-
um in merorem. tunc etiam dñs. Beati
inquit qui lugent quoniam ipsi consolabuntur.
Et rursus. Ve uobis qui ridetis. quoniam flebi-
tis. Qui ad hoc conuersionem sanctitatis pre-
tendit. ut alijs quandoque prece desideret.
iste non discipulus christi. sed prauietatis sectator
existit. quia non pro deo. sed pro seculi ho-
nore portare studeo crucis christi laborem.

De humilitate monachi uel opere: —

Hoy

Summa uirgus monachi humilitas.
summū uirtutis ei⁹ supbia est. Tunc autē
se monachū quisque iudicant, quando se mi-
nimū existimauerit. etiam cū maiora uirtu-
tū opera gesserit. Qui mūdū deserūt & tam-
en uirtutes p̄ceptorū sine cordis humilita-
te sequuntur: isti quasi de excelsis grauius
cōruunt: quia deterris p̄ uirtutū elationē
deiciuntur: quā p̄ uicia dilabi potuerūt.
Omnis dei seruus de suis meritis nō debet
attolli. dū posse uideat ex inferiorib; sibi
prelatiores alios fieri. Nouerit autē om̄s
s̄us. alterius se nō preponere sanctitati:
Semp̄ cōscientia serui di humilis debet
ēē. & tentis: scilicet ut p̄ humilitatē non
superbiat: & p̄ utilē merorē cor ad las-
ciuiā non dissoluat. Dei seruus dū aliqd
bonū opus facit: utrū ei ad bonū tri-
butionē pertineat quod facit incertus ē.
ne forte discussione celestis iudicis reus
pensetur. & in his que dei sūt negligēt
aut supbe aliquid operasse in uentatur:
Ideoq; p̄ hoc ipso tristis metens q; efficit.
atq; indefinēt turbatur: Reminiscens
procul dubio scriptū ēē. Maledictus qui
facit opus dei negligenter: Nam ueraciter
cōdēpnamur. si p̄ torporē ea que bona
sūt agimus: di seruus sine ītermissioē
orare: legere / & operari oportet: ne forte

82
mentē ocio deditā / spūs fornicationis subri-
piat: Cedit et labori uoluptas, animū autē
uacantē qd̄ preoccupat. Contuere salomonē
p̄ otiaz multas fornicationib; i uolutū / & p̄ for-
nicationis uitia. usq; idolatriā lapsū: De-

Monachis qui r̄b; secularib; occupāt: —
Hī qui pro dei amore seculo renūtiāt
et tamen curis rez; familiarū implicāt
quanto se r̄cū studijs occupant. tanto diuie
se q̄q; subtrahūt caritati. Qui simul q̄ terre-
nis pacere curis. & diuinis exerceri student:
utriusque implecti simul nō ualent. Nam r̄
duas curas pariter in eē pectori humano n̄
possunt. Et duobus seruire dominis q̄ uni
placere difficile ē. Nisi prius a secretiorib;
cordis i pellat̄ i portua seculariū multi-
tudo. uocariū: anima que intrinsecus iacet.
nequaquam resurgit. Nam dū se per innume-
meras seculi cogitationes aspargit: ad con-
siderationē sui se nullatenus colligit. Argui-
tur eoz; tepor. qui deo uacare uolentes q̄
mūdo renūtiant. & curas proprias asper-
nantur. sed dū propinquoꝝ utilitates p̄-
curant ad i amore se separant. Vir spiri-
talis ita prodesse debet sue propinquitati.
ut dū illis grām carnis prestare studet.
ipe ab spiritali proposito non declinet, mul-
ti eū monachoz; amore parentū nō solū
terrenis curis: ad etiam forēsib; iurgis

in uoluntate. et pro suorum temporalis salute su-
as animas perdidit. Interdum ordinata dis-
cretio est. dum negat parenti quod prestat ex-
traneo. ut noueris non pietatis prohiberi os-
tium: sed negari carnaliter affectum. Paren-
tibus enim carnaliter prestat. quod extraneis
per se impeditur. Sicut nostra nobis non odienda
est anima. sed eius carnaliter affectus odio debe-
mus habere: ita nec parentes odio a nobis
habendi sunt. sed eorum impedimenta que nos
abstinere recto perpediunt. dum tamen dominus ita
precipit a nobis parentes odiri. sicut et animas
nstras. figuram sanctorum uirorum renuntium seculo.
uaccas designare allophylos arcam dei gesta-
tes. Nam sicut ille pignorum affectibus a recto
itinere minime digresse sunt. ita qui
mundo renuntians parentele obsequio non
debet ab uno perpediri proposito: **De his
qui mundi amore perpediunt:**
Quia capiunt conuolare ad gratiam di-
dei. sed timent carere oblectamentis mun-
di. Pro uocat quidem eos amor christi. sed reuoc-
at cupiditas seculi. Qui proinde oblitiscuntur
eius uoti quia cupiunt illecebris uanitate.
Quocumque mens procellis mundi huius inuo-
laeris. lignum conscende crucis. ut amari
id est atepestate huius seculi libereris. Nam
nullus te alacui mortis humane salua-
bit. nisi christus eruerit. Qui seculo renuntia-

83
re disposuit. transgressionis reatu ad strin-
git. si notū mutauerit. Atrociter enim i
discussione diuini iudicij & arguēdi sunt.
qui quod professioe sponderāt implere
opere contēpser. Mirabilē cōparatē simi-
litudo auoluptatib; mūdi conātis. redire.
ad deū uenētib; eū cupiditatib; seculi.
Ei qui dormitans exsurgere conatur.
& se more somni deprimat. Ille eiz ad bo-
nū nouit redire. & uoluptatū fallib; nō
sanitur. ite meli⁹ magis elegit uigilare.
sed sopore corpore tenetur. Abono inde
terius lapsos. sup carbones frigidos fieri
nigriores. quia p torporē mentis ab igne
caeritatis di extincti sūt. & p mūdi appeti-
tū. aluce supne illuminationis priuati
nigritudine peccatorū fuscant. Quidā i ten-
tionē bone operationis metu extinguunt
i opie nec p mittūtur i firma mente
desiderata p ficere. & cū i digere in mū-
do metuūt. a gloria supna semetipsos
absolūt. Multis cōsiliis argumentis in-
scidiatur. eis diabolus in adquirendo plu-
rima. qui in paucis & modicis deuoue-
rant eē contenti. Opponit igitur in eorū
mentes futuras filiorū egestantes. persua-
det habere plura. unde sibi egenis que
sufficiat. quatinus hic blandimentis intē-
tionē bone deuotionis subuertat. atque

in terrenis lucris decepta mente reducat:
Nullos argumens in sidiatu diaboli eis qui
renuntiant seculo. ut eius se iterum amore
subseruant. grauius autem illos in concupiscentiis
seculi ferit quos post renuntiationem
ad mundi amorem reduxerit. Et maxime
per cenodoxiam sibi diabolus monachum
um. ut quem per seculi amorem renuntiare non
potuit. ab humilitatis culmine subleuat
et per superbis timorem sibi subditum faciat:
Dei seruus sepe fallentes diaboli prouidere
debet insidias. et magis in bonis operibus
cordis debet adhibere cautelam. ne per uanam
gloriam perdat semetipsum ac pereat: cuius
taque bona amittat. que recte agendo op-
tinuerat: **DE IACTANCIA: -**

Tam in factis quam in dictis commendatorem
iactantiam: fletenda tamen uana
sibi quem quam magis quam deo. placere. et
laudem ab hominibus comparare. Vanus et
erroris est animus plenus: famam appetere:
et ad capiendam terrenam laudem studium da-
re. Circumspice semetipsum homo. nichil
que tibi ad roges que in te sunt preter pecca-
tum: non declinat ad dexteram qui non sibi.
sed deo. tribuit bona que agit: Neque
ad sinistram se uertit. quidem diuina in dul-
gentia peccandi licentiam non presumit:
hoc est quod propheta ait: Nec uiaambu

late i ea. neq; ad dexteram neq; ad sinistram
 Veru est quod natura expetit delectari i lau-
 dibus: sed tuc recte si in deo no i se quisque
 laudetur. Sicut scriptu e. In dno lauda-
 bitur aia mea. Sepe uana gloria contempne-
 do i aliud genus elationis inceditur duz
 in se quisq; gloriatur. pro eo quod contemp-
 nati ab hominibus laude. Quib; da concessuz
 e tantu dem bene agere. q; fructu boni opis
 non habere. quod ipi sibi auferunt per st-
 udiuz humane iactantie. Semp suam as-
 piciant fedtatem qui glorie fauores dilig-
 unt. & perdidisse opus bonu doleant. quod
 pro humana hostentatione fecerunt. Amator
 uane glorie unde possit semp laudari. age-
 re no quiescit. & subinde illi uires uanitatil
 prauis appetitus auget. Boni operis i choa-
 tio non debet palam citius ad hominu cog-
 tionem uenire. ne du boni inchoatio huma-
 nis oculis reseratur: a uirtute pfectionis in a-
 nescat ceptio scitatis. ante maturitatis con-
 tempus menses florentes cito percunt gemini-
 na q; in utilia fiunt. Virtutes scroz p osten-
 tationis appetitu. dominio demonu i mitoru
 subiciuntur. Sic ezechias rex qui diuicias
 suas caldeis per iactantia prodidit. Et ppt
 rea perituras per prophetam audiuit. ut si-
 gnificaret di seruum uirtutes suas du uane
 glorie studio prodiderit perdere. & statim de-

mones suorum operum dominos facere. sicut ille per ostentationem chaldeos rerum suorum dominos fecit. Optima est illa discretio, ut et nota sint opera nostra ad dei augendam gloriam. et occulta pro elatione humana vitanda. Ille autem debet publicare bonum quod agit, qui perfectam humilitatem fundat, nulla iam elatione contigitur. Nam his qui se intelligit ad huc amore et laudis pulsari, facta bona in occulto agat, ne forte quod egerit prodatur. Interdum viri sancti dum cupiunt funditus suam mutabilitatem corrigere: aliquando tumore tanguntur elationis sue consciis actione iusticie, sed ad huius subreptionis malo, humilitatis conpunctione purgantur. Viri sancti non nunquam quosdam de se audientes intrant: et tamen in his alta consideratione custodiunt, ne dum alios terrena intentione erigunt, ipsi in terrene laudis appetitum demergantur. Quidam per incautam virtutum iactantiam, relabuntur ad vitia. Et quidam dum victorum impulsu frequenter plangunt de ipsa firmitate validius per humilitatem conualescunt. Plerumque utile est arrogantibus deseri, adeo quatinus sue infirmitatis, consciis ad humilitatem redeant: et humiles post casum existant. Non nulli falsa opinione adrogantie, se esse perfectos existimant, dum non sint

quia obortis temptatioibz innotescit. Tanto quisq; fit ueritati uicinior quanto se ee lo-
 gius ab ea fuerit arbitratus. Hoc est heu-
 litatis e. quo deo hoies fugit. Ceteru in-
 tanta uolunt quibz deus uideri poterat
 dauidis. Sicut solis radus du co spicit
 acies oculi euerberat. sic q qui in modera-
 te alta de se scrutatur ab intentione ueri
 lumis obtudit. Sicut aquila ex alto ad es-
 cas collabit. sic homo de alto bone conuers-
 ationis per carnalem appetitum ad inferio-
 ra demergitur.

De ypocritism.

Ita uerba scioz habet habz
 uita non habet. Et quos p ser-
 monem doctrine genuerit. non fouet
 exemplis. sed deserit. quia quos uerbo
 edificat uita q moribz destruit. I poc-
 rite simulatores dicunt qui iusti non
 ee querunt. sed tantu uidere cupiunt.
 Hi mala agunt q bona profitent testat.
 Per ostentatoez quippe boni apparent.
 per actione uero mali existunt. Omnia po-
 ssunt a simplicibz uicia ppetari. Sim-
 ulatio uero q ypocrisis non comittitur
 nisi a male astutis. Per calliditate uale-
 tibz uicia sub specie uirtutu celare. q
 non uera sanctitate obicere. Sci non
 solum gloria supra modu suu non
 appetit omnino sed etiam hoc ipsuz

uideri refugiunt. quod esse meruerunt. Ipoctite autem
malicie sue occulta regentes. ante oculos ho-
minum quadam innocentie scitatie uestiunt.
ut uenerent. Quibus bene diuina uoce di-
cit. **Ve vobis ipoctite** quia similes facti es-
tis sepulchris dealbatis que foris quidem app-
arent. hominibus speciosa intus uero plena sunt
ossibus mortuorum. Ita et uos. foris quidem app-
aretis hominibus iusti. intus uero pleni estis
auaricia et iniquitate. **Dupliciter dampna-
tur ipoctite.** siue pro occulta iniquitate. siue
pro aperta simulatione. Ex illo etiam condepnatur.
quia iniqui sunt. Ex hoc quia ostendunt. quod
non sunt. Non semper latent ipoctite. Nam et
si in principio qui quidam non pateat. prius
tamen quam uita eorum finiat. quam simulate
iuxerunt deteguntur. Omne etiam sincerum per-
manet. Nam que simulata sunt. diuturna
esse non possunt. Non eorum desperanda est salus.
qui ad hoc aliquid tamen sapiunt. dum pos-
sint et innocenter agere unde iustificentur.
Alii etiam meliores sunt ipoctitis. eo quod ma-
li sunt in aperto. et in occulto boni. Ipocti-
te uero in occulto mali sunt. et bonos se-
palam ostendunt. Ipoctitiam. iustus argue-
re prohibetur. ne deterius castigat exist-
at. Dicente salomone. **Moli arguere dex-
teram. ne oderit te.**

DE INUIDIA:
Libor alieni boni. suum punit auc-

torem. Nam unde bonus proficit inde in-
 vidus contabescit. Homines prave uiue-
 tes: sicut de bonorum lapsibus gratulantur
 ita de eorum recte facte bonorum perseveran-
 tia confundunt. Invidus membrorum est diaboli
 cuius invidia mors innotuit in orbem terrarum.
 Sicut superbus membrorum est diaboli: de quo scri-
 ptum est: Omne sublimis uidet. et ipse est rex et
 super omnes filios superbie. Nulla est uirtus
 que non habeat contrarium in uicio malum.
 Sola miseria ualeat cavere inuidiam. quia ne-
 mo in uideat misero: cui reuera non uicior
 obicitur: sed sola misericordia adhibet. Multi et
 bonos imitari nolunt et de bonorum pro-
 sectibus in uicio uiciorum tabescunt. Quod fit ut
 nec illi corrigantur amato suo sed in uiden-
 tia deteriorentur. Et bonos a recto studio et
 quantum in ipsis est si potuerint de prauitate
 conuertunt. Quando malos boni proficere
 uident non scandalizant: sed que sint
 finem habituri maxime cogitant. Hoc omnis
 inuidus alienis uirtutibus prestat. quod
 beato iob sathan prestat. Nam dum et
 emulat prosperitatibus: commouit ad uer-
 sa. Sed unde eum credidit diabolus posse et
 prosternere. inde eius aucta sunt merita. at-
 que inde claruerunt probabiliora patientie
 documenta. Ita requirunt inuidi aditum
 male fame per quam bonorum uitam maculet

sicut querebant hostiū sodomitę quo domū
loth nocituri intrarent. Illi uero cecitate
erroris de tenti. parietes uidebant. ostiū
non inueniebant. Non aliter iudendi
uidebant uelut parietē uirtutes dissimu-
lāt. Notia uero p̄quirūt. p̄ quē eoz cōsci-
entiam irant.

DE SIMULATIONE:

Haudolentie genus ī modū fare-
re subtiliter insidiarū sagittas celat
ut falsam faciat securitatē. decipiat que
calide eū. contra quē insidias molitur occul-
te. Cauendus ē inimicus qui manifestus ē
sed magis ille qui uideri nō potest. facile
eiz uincimus. quē uidemus. quē autē nō ui-
demus. difficile a nob̄ expellimus. Raro nocet
homo ab extraneis. si sin. eū non ledant.
Magis eis īsidijs nroz. quā alioz pericula-
mur latere eiz sepe uenena. circumlita mel-
le uerboz. Et tam diu deceptor bonitates
simulat quo usq; falendo decipiat.

DE ODIIO:

Non homines. sed uicia odio
esse habenda. Flebilis autē deplorandi
sūt. qui odio. ī fratre tabescūt. & contra
alios p̄uiciosū. animi dolū seruant. Ave-
gno eiz dī se separant. qui semetipos. acarita-
te distotiant. Sicut mater ecclā. prauē ab
hoibz hereticis premitur sed tñ eos ad se
uenientes benigna caritate ampletit. ita
et singuli nrm̄. quos cūque inimicos susti-

~: nem?~

nem? reverentes matris imitatione amplec-
 ei statim debemus. Cito e' ignoscendum aut
 quāvis ueniam postulat. Non eis posse pec-
 cata dimitti eri qui se peccata debita nō
 dimittit? forma eis nō indulgentie de exemeri-
 to conditiōis nre imposita. dū ita nos orare p-
 cepit. Dimitte nobis debita nra. sicut et nos
 dimittim' debitorib' nris. Justū e' eis dī iudi-
 cial' remissū que peccatorū se i' indulgere ostēdit.
 quāntū alterutris unusquisq' offensa i' dul-
 get. Quidā d' tūc cōfidentes meritis pigre i'
 se deliquētib' ueniam prestāt sed nichil pro-
 ficie illibati e' a culpa. qui nō e' paratus ad
 ueniam. Dū potē' hec magna sit culpa. r
 quando tardi' relaxant' scilicet delicta. Qu-
 ratur' sibi tardius recēdunt. dū sibi tardi'
 placat' frustra e' propiciari sibi dū q'it
 qui cito placari i' proximo negligit.

De dilectione

Dilectio erga dilectione primū cōse-
 quenda. Vnū ne malū quis i'ferat al-
 terū ut bonū impendat. Primū ut caueat
 ledere. sequē' ut discat prestare. Amicitia
 ē animoz societās. Hec quippe aduob' i'cipit.
 Nam minus quā inter duos dilectio e' nō
 poterit. Antiqui dixerūt de societate duoz
 una e' animā i' duob' corporib' s'p' uim sci-
 licet amoris. Sicut i' actib' apostolor' legitur.
 Erat illis cor unū & anima una. Non q'ia

multa corpora. una habeant animam / sed &
quia uinculo igne caritatis copuncti. unum
omnes generaliter sine distinctione sapiebant.
Amicitia & prosperitas. res dulciores facit
& aduersas. Communiōe temperat le-
uiōresq; reddit. quia dū in tribulatione
amici consolatio ad iugitur. nec frangitur
animus nec cadere patitur. Tūc uere ai-
cas amatur; si nō pro se, sed pro deo
ametur. Qui uero pro se amicū diligit
insipienter eū amplectitur. Multū in terra
dimerisus ē. qui carnaliter homines mori-
turū plus diligit quā oportet. Qui est
in temperanter amicū. amat pro se magis
nō pro deo amat. Quātū ergo bonum
ē. qui pro deo fratrem diligit. tam per-
niciosum qui eū pro se ipso amplectitur.
Plerūq; diligit in alio homo quod odit
in se ut potest in infantibus. Amamus
eis quādam eorū ignauitā. & tamen odi-
mus quia ignaui eē. nolimus. Sic Lapi-
des equos & cetera. que licet diligimus. sed
tamen nolimus. hoc eē etiā si possemus.

DE FICTIS AMICITIS.

Quo p ad uerba frat. Iulenti patet
amicū. Nam in prosperitate incerta
ē amicitia. nescit utrum psona an felici-
tas diligatur. Sepe p simulationē ami-
citia colitur. ut qui nō potuit aperte

88
decipere decipiat fraudulenter. Tunc quod ma-
gis fit pro tanti iusticie que diuine contra-
rii quando decipit amicum aliqua aduisione
percussam. Quia in re et sibi occasione merce-
dis tollit et erga percussione proximi crudelis
existit. ueluti actum est inter lazarum ulcerosum
diuites qui superbum. Per aduersa igitur et prospe-
ra comprobatur. si utique uestra diligatur deus
proximus quod dum aduersa procedunt amicus
fraudulentus de tegitur. statim que despici-
que se diligere simulabat. Amicitia certa
nulla ut excludit. nullo tempore abolet. Vbi
cumque est se uerterit tempus illa firma est. Ra-
ri sunt qui usque in finem existant cari. Nam
multos acacitate. aut aduersitas temporis.
aut contentio quibusdam rationis auerit. Et se-
pe pro honore quorundam mutantur mores
quos ante coglutinatos caritate habuerunt.
postquam ad culmen honoris uenerunt in
eos habere despicunt.

Amicitia in ueris
Lex ueros amicos amicitia
ex beniuolentia oritur inter fidos be-
neficio aduigit. Non sunt fideles in amici-
tia quos munus non gratia copulat. Nam
cito deserunt nisi semper accipiant. Dilec-
tio enim que munere glutinat. eodem sus-
penso dissoluit. Illa uera est amicitia que
nichil querit ex rebus amicis nisi solam
beniuolentiam. scilicet ut gratis amet.

No.

amantē. Plecūq; amicitia. ex necessitate. ut
indigentia. nascit̄: ut quisq; quod deside-
rat. consequatur. Ille aut̄ ueracit̄ eā querit.
qui nichil egendo eam appetit. Nam illa ex
inopia breuis ē & fucata. ita pura atque
perpetua: **De maloz cōcordia: r.**

Amitia. ī reb; tantū bonis habēda ē.
Nam q; ea male utūt. nō sibi amici
sed inimici existunt. Concordiā bonoz
maloz cōtrariā ēē bonoz. Et sicut ob-
tandū est. ut boni pacē habeant in uicē.
sic optandū ut mali in uicē sint. discor-
des. Vnanimitatē quippe. maloz bonoz
ēē contrariā paulus. apostolus ad probat.
qui malos contra se diuidit. quos in eē
sua cōcordiā. **De cōcordia. r.** Inde & in lege
mare rubrū. hoc ē maloz omnium cōcor-
dia diuidit. ut electoz uia tendens ad
beatitudinē non īpediatur. Impedit at̄
iter bonoz. si mare hoc ē unitas nō di-
uidatur. iniquoz: **De correctioē**

Non debet uitia aliena **FRATERNALIA:**
corripere. qui ad huc uitiorum
contagionib; seruit. In probū ē eū an-
guere quā ī alio. quod ad huc reprehē-
dit in semet ipō. Qui ueracit̄ fraternam
uult. corripere & sanare in firmitatē.
talem se prestare fraternae utilitati &
studeat. ut eū quē corripere cupit.

89
humili corde ad moneat. et hoc faciens
ex cōpassione quasi cōmunis periculi.
ne forte & ipse subiciatur tēptationi. Sic
alii spirituales alieni peccati emēdati-
onē expectant ita propt̄ uī delinquē-
tibus deridendo. i sultant. & quantum in
ipis est. eos in sanabiles putant. nec de-
clinant eor ad cōpaciedī mīam. sed sup-
bientes detestant. atq; blasphemāt. Nō nū-
quā accidit. ut int̄ amicos aliqua redar-
gutiōis enutrita discordia. maiore po-
tētia caritatē parturiant. ut pote cū cor-
rigant ea que displicere in amico uide-
tur. Et hoc quidē primū. non sine
quadam tribulatiōe emulatiōis ad-
monitū suscipit. sed secretū post
modū grā agit. At cōtra multi pro
pauca lesione. uim caritatis rescindunt.
et ab amore dilectiōis se se perhenitico
retraunt. Pleriq; cōreptionē suā offi-
um caritatis existimant. plerique uō
hoc ip̄m quod ex caritate corripuit
ad i iurie contumeliā trahunt. Vnde
euenit. ut exco deteriores efficiantur.
per quo emēdari obediendo potuerūt.
Salubriter accipiūt iusti conuersi de su-
is excessib; arguūt. Supflua autē est
humilitas eor; qui se egisse accusant.
que non ad miserit. Qui uero sine

ad rogantia bona facta sua pronuntiant. p
tunc dubio nequaquam peccant. Et quorundam
excusatio peruersorum. qui dum pro suis fa
uoribus arguunt. uerba iustorum. procellura
declinando abiciunt. seruantes se diuino
iudicio. quo puniendi sunt duntaxat. dum tempo
raliter contempnunt. iudicari se ab hominibus.
Iniquis molesta est ueritas. et amara disci
plina iusticie. nec delectantur nisi plac
entia. proprie in becillitate. In iusticie fecu
ditate steriles ueritati. Ceteri ad contuendam lucem
et uocati ad tenebrarum. aspiciendum errorem.
Corda reproborum. lubrica sunt ad malle con
sentiendum. et fluxa ad bene conscientiam
durissima. Aprobatur Salomon. iustia emenda
tionem correptis. et scilicet obinationem ad moni
ti dicent. Docce iustum et festinabit accipere. De
steriles autem ait. Qui erudit deuisorem. ipse sibi
facit iniuriam. Non nullos et perauertent
tis homines. qui dum sibi amalo corrigi ne
gligunt. correctorum falsa criminatione det
tractent. et ad sui sceleris solatium uenerunt.
si uel fallum conpererint. quod ad in famia bo
norum obiciant. Sicut est illud salomonis. Bo
num in malum conuertit impius. et electus in
ponit maculam. Ut autem illi qui et suam
rennuunt uitam corrigere. et bonorum non de
sunt de tractare. Plerumque mali similes
sibi in malum defendunt. et pateocinio

suo prauor eōtra correctionē bonoz susci-
piunt. unde displicent emēdēt. aditiē-
tes i se aliena delicta. ut nō tantū de
suis malis. s; etiam et de alioz facinoribz
puniant. quozū peccata defendunt. :-

De oppositis ecclesie.

AR. In ecclesiasticis crucifigi mūdo per
mortificationē proprie carnis debet.
et ad disperationē ecclesiasticū ordinis. Si ex
dei uolūate puenert. nolent quā s; sed
humilis gubernandam suscipiat. Multis
intercipit sathanas fraudibz. eos qui uite
et sensus utilitate prestantes pre eō et pro
desse alijs nolunt. et dū eis regimē animi
sui imponit. renuū. cōsulciū arbitratel
oculā. quā de eligere. quā lucris animarū
insistere. Quod tamen decepti agunt. per
argumētū diaboli fallentis eos per spetiez
bonū. ut dū illos apastorali officio retrahit
ne qua quā proficiant qui eoz uerbis atq;
exemplis instrui poterant. Sā uiri nequa
quā occupationū seculariū curas appetūt.
sed occulto ordine sibi super impositas ge-
mūt. Et quā vis illas p meliore intētio-
nē fugiant. tamen p subditā mentē pō-
tant. Quas quidē summopere siliceat ui-
tare festinant. sed timētes occultā dispen-
sationē di suscipiūt quod fugiūt. excercēt
quod uitare noscētur. In crant eiz ad cor.

quibus consulit quid uelit occulta polūtata
de se seque subditos debent esse sum misor-
dinationibus cognoscentes. humiliant cer-
uicē cordis iugo diuine dispensationis.

DE IN DIGNIS PREPOSITIS:

Non sunt promouendi ad regimē ec-
clesie qui ad hunc uitij subiacent.
Hinc est quod preceptū est dauid nō edi-
ficare inuibile templū quia languit uis
uir bellis frequētia est. Qua figura alii
spiritualiter ad monent. qui ad hunc cor-
ruptioni sunt dediti. ne tēplū edificet.
hoc est ecclesia docere nō presumant. Nō
debet honoris ducatum suscipere qui nec
in subiectos transire uult. melioris pre-
sente. Neque est ad hoc proficiat.
ut subditos culpā corrigat et ipse uitij
seruiat. Qui regimē sacerdotij con tend-
it ad petere. ante in se discutiat si illa
honoris sit congrua. Quod si nō discrepat
humilitas ad id quod uocat accedat. Re-
atum quippe culpę geminat. si quis
cū culpa ad sacerdotale culmen ad spir-
at. Vni cuique casus tanto maioris est
eximinis. quanto priusq; cadit. et ma-
ioris erat uirtutis. precedentis. nāq;
magnitudo uirtutis crescit ad cumulum
sequentium delictorum. Pleriq; sacerdo-
tes. sue magis utilitatis causa. quam

gregis preesse desiderant. nec ut profint
 presules fieri cupiant. sed magis ut di-
 culter fiant et honorent. Suscipiunt et
 sublimant culmen non pro pastorali regi-
 mine sed pro solis honoris ambitione.
 atque abiecto opere dignitatis solam no-
 minis adperunt dignitate. Quia mali sac-
 erdotes de ignorantibus non fiant. tam igno-
 rantes adde ipso pro prophetam testante
 principes exciterunt sed non cognouit. sed
 hic nescire dei reprobare est nam deus om-
 nia nouit.

De indoctis presbyteris:

Sicut inquit et peccatores mini-
 sterium sacerdotale adsequi prohi-
 betur. ita qui indocti et imperiti a tali
 officio recedunt. Illi ex exemplis suis ui-
 ta bonam corrumpunt. sui sua ignorantia in-
 quos corrigere nesciunt. Quid eis docere
 poterunt quod ipsi non didicerunt. Desinat
 locum docendi suscipere qui nescit docere. Ig-
 norantia quippe presulum uite non congruit
 secretorum. Ceterum eis si cetero ducatu prebe-
 at. ambigat. queam cadat. Sacerdotes indo-
 ctos per eorum prophetam ita dominus improbat.
 Ipsi inquit pastores ignorauerunt intelli-
 gentiam. Et iterum. Speculatores cecorum id
 est imperiti episcopi. Nescierunt inquit
 uniuersi canes muti non ualentes latra-
 re. hoc est plebes comulas inuidentes resi-

stendo malis p uerbu doctrine defendere.

De doctrina & exemplis principu:-

Tam doctrina qua uita clare debet
ecclesiasticus doctor. Nam doctrina
sine uita ad rogante reddit. Vita sine doc-
trina in uale facit. Sacerdotis predi-
catis operibus confirmada e ita ut qd docet
uerebo in seruat exemplo. Vera e cum illa
doctrina qua uinedi sequitur forma.
Nam nichil turpius e qua si bonu qd
quisq sermone predicat. ex parte operis
negligat. Tunc eis pdicatio ualiter pro-
ferretur: quando efficaciter adimpletur. Un-
quisq doctor et bone actionis & bone pa-
ctiohis habere debet studiu. Nam
alteru sine altero na facit pcuru.
Sed pcedit iustus bene agere: et se-
quenti possit bene docere. Sicut i ni-
mis mace metallu & figura & padius
inquiretur. ita i omi doctore ecclesiasti-
co. quid sequatur quid doceat. que no-
minal i quireda e. Per qualitate
igit metalli doctrina p ferri a mi-
licudo patris p pondus h ualitat d
signatur. Qui ergo ab his tribus discre-
pauerit. non metallu sed terra erit.

De his qui bene docent & male uiuunt:-
Interdum doctoris uicio. etiam ipa
uerax doctrina. ualescit. & qui no

vivit sicut docet: ipsam quam predi-
 cat veritate conceptibile facit. Arcus
 procerus lingua magistro docetium
 bene: qui ventum male. Et ideo quasi
 ex prolo arcus sagittam emittit: dū
 sua prava vita prope linguam suam
 non confodit. Qui bene docet et ma-
 le vivit: tamquam esaut cymbalum so-
 num factum alyis. ipse tamen sibi manet
 in sensu. Qui bene docet et male
 vivit: quod docet bene: ut alyis profi-
 cit: quod v̄ male vivit: se ipsam occidit.
 Sicut sacerdos qui si digne se agit: ut
 sacerdos decet ministeria et et ipsi
 se alyis utile ē. Indigne aut vivit:
 alyis quidem: utilis ē sed proedo: se aut in-
 terficet prave consueto. Ac p̄ hoc ad in-
 illo merentem ē proprium ē et. q̄ vero vivit
 in eo sacrum mysterium: sine vita alienum est.
 Quod bene docet et male vivit: videt
 aut cereus alyis dū bonum exponit: lucē p̄-
 stare. se vero i malis suis consumere at-
 q̄ extinguere. Qui bene docet et male vi-
 vet: ut alyis bonum malo coniungit. Lucē
 tenebris p̄miscere. se vero i malis suis
 consumere atq̄ extinguere. Qui vero benē
 docet et male vivit: videtur bonum
 malo coniungere et veritate mendatio
 mutare: ut

Horf

De exemplis pravorum sacerdotum.
Epe. per quos iusticia docet. p ipsos
peccati moribz in repta. et mores ad
plebes pertranst. scilicet ut du mala do-
cent. vel du faciunt prava. Pleriqz sacer-
dotis & clerici prave uiuētēs. forma ce-
teris in malū existūt. qui in bonis exem-
plum ee debuerūt. Hijs eiz quoscūqz ex-
plo male conuersationis sue pdūt. de illis
rationē sine dubio reddituri sūt. Ex ca-
nallum ppositoꝝ exemplo. plerūqz fit
uita deterior subditoꝝ. Et plebis meri-
to fiūt tales sacerdotes. qui exemplo
deteriori. p̄m destruunt. nō edificat.
Ex merito eiz plebis. nōn nūquā. epi
deprauant. q̄t̄n̄is proclutus corru-
ant qui secūtur. Capite languente ce-
tera corporis membra inficiunt. Vnde
scriptū ē. Omne caput languidū. &
ome cor merens. a planta pedis usque
ad uerticē nō ē ī eo sanitas. Caput eiz
languidū doct̄r̄ ē. dicit̄ peccatus. Cui⁹
malū ad corpus p̄m̄ d̄. p̄m̄ eo ut̄ pec-
cantes. ut prave loquent̄. p̄m̄ ser lang-
uor. ad plebes subiectas transt. Dete-
riores sunt. qui siue doctrinīs seu exē-
plis uitā mores. que bonoꝝ corrūpūt.
his qui substantias alioꝝ predia q̄ duri-
piunt. Hijs eiz ea que extra nos sed

tam que nra sūt auferūt. Corruptores ū
 morū ppe nos ipsos decipiūt: qm diuitie
 hominū mores eoz sūt. Multum ergo di-
 stant dāpna morū adāpnis tēporaliū
 rez. du ista extra nos sūt mores uero
 in nobis. **De ppositis cardinalib: -**

Providentia plerūq; diuini consci-
 lii ordinant pposita modana rex-
 teriora sectantes ut dū tēporalib; reb; se-
 totos impendūt spirituale studiu; uitaz
 cōceptationis exerceant. Quā dura ē qui-
 ete uiuere uolentū sarcina curarū epis-
 copaliū. Prouide sepe deus curis dedi-
 tos secularib; ad susceptionē regiminis
 extollit: ut dū hī exteriora sine tedio p-
 curant; spirituales res interiorib; sine
 ppe mēto rerū terrenalū desuānt. De
 ergo ordine accusant; a quo instituitur.
 qui episcopos cōdepnant. dū mēns spi-
 ritualia sed magis terrena sectantur. Ex
 diuini et eiz tabernaculi dispositione;
 atq; uias mūdi ferēdas & turbines.
 quos dī inuānt episcopos secularib; curis
 assistentes ut hī qui in teris. supra
 desiderant nullo terreno obistente ne-
 gotio liberius hoc quod amant intēdat.
 Non ē itaq; iudicandus a plebe rector in
 ordinatis maior dum magis nouerit
 populū suū fuisse meriti peruersi regi-

amen suscepisse pontificis. Nam qui meri-
tus plebium disponit adeo iusta rectorum. ex-
plo dauid peccantis ad comparatione princi-
pura. Qui ex merito plebium. preuaricant.
sententia dampnant. cha filij nos qui suorum
prepositorum culpas in publico pdant. ne
cha. qui. patris. pudenda non operuit. sed
deridenda monstravit. Habent sem me-
ritum. et iaphet. qui. venientem operuit. et
patrem suum excelsisse cognoscit. si tam
patrum facta non diligant. sed tantum illi
operiant. nec imitentur. Nam sunt qui
oppositos suos puerse iudicant. dum terre-
nis studiis eos plus uiderint esse intentos
si uel patrum tam ipsi. a spiritualibus cog-
tauerint. Recte ergo ad iudican-
di sunt. Exemplum dnm q per se uidentes
colubas et numularios meos pro eo
ut flagello. et proiecit. atq. idel etia
sic dicit psalmista. Deus stetit in synago-
ga. deorum in medio. ut deos discernit.
Quod si a fide exorbita uerit. res. et. tunc
erit arguendus a sub. ut. Propter
uero. rebus tolerandis. magis qui disti-
gendus a plebe. **De inacidis doctoribus.**

In acidis doctores per rabiam furo-
ris discipline. modum ad inmanita-
tem crudelitatis conuertit. et unde eme-
dare subditos. poterant. inde. potius

uulnerant. Ideo sine mensura ulciscuntur culpas. ~~Et~~ sicut iracundus. quia cor eius dispersum in recessibus curis. non colligitur in amore unitatis. Mens est soluta in diuersis catena caritatis non adstringitur. sed male laxata ad omnem occasionem mouetur: **DE SUPBIS DOCTORIB:**

Bonus rector est qui in humilitate seruat disciplinam: et per disciplinam non crescit superbia. Elati autem pastores plebes tyrannice premunt non regunt. quia non dei sed suam gloriam a subditis exigunt. Multi sunt qui in uerbo doctrine non humiles sed arrogantes existunt. quia ipsa ecclesia predicant non studio correctionis sed uitio elationis ad nutum. Multi sunt qui non ex consulto edificandi. sed ex timore superbiendi docent. nec ut proficiat sapientes sunt sed ut sapientes uideant. Docere student. Exumatio praua ad rogantium sacerdotum. per quam imitantur sancti rigore discipline et sequuntur negligunt caritatis affectione. Videre uolunt rigidi seueritate. et formam humilitatis prestare nequeunt. ut magis terribiles quam mites aspiciantur. Superbi doctores uulnerare potius quam emendare nouerunt. salomone testante. In ore stulti uirga superbie: quia in crepando rigide feriunt. et

cōpati humilitē nesciūt. Bene alieni per
tato vitanda vitia suscipit: qui hoc ex
cordis dilectione & humili conscientia
facit: Ceterū q̄ delinquētē supbo ut odio
suo animo corripit: non emendat sed per
vult. Quid q̄d eū protulit ut i gignatur ani
mus protulerit: obiurgantis furor est: non
dilectio corrigentis.

De humilitate prepositorum:

Qui regimē talē exa disciplina subdi
torū prestare se debet. ut nō solum aucto
ritate sed etiam humilitate clarescat. Sꝫ
tamen ita sit in eo auctus humilitatis
ne dissoluat vltia subditorū atq; ita au
toritas ad exitū potestatis ne peccata
cordis seueritas existat in modestatione.
Hec ē i dei sacerdotib; uera discretio. Qu
nec p̄ libertatē supbi. nec p̄ humilitatē im
mū aut: Sic ē qd̄ factū eū multa cōstantia
redaquerūt etiam p̄cipiū vltia in quib;
eū: si ma eēt humilitas loco tamen
cessario libere transgressores iusticie
crepabant. Aliquando etiam subditis
p̄ter eū animo humiliore. qm̄ facta
subditorū iudicant anob; nra uero deus
iudicat: Cognoscat episcopus. seruū se eē
plebi non dñs. Verū hoc caritas non
cōditio exigit.

De doctrine discretioe:

Non omnibus una eadēq; doctrina

est ad

est ad hibenda: sed pro qualitate morum
 diversa exortatio erit doctorum. Nam
 quosdam increpatio dura. quosdam vero
 exortatio corripit blanda. Sicut periti
 medici ad varios corporis morbos diu-
 so medicamine seruiunt: ut iuxta u-
 ulnerum uarietates medicina diuisa sit.
 Sic et doctores ceteris singulis quibusque co-
 gruum doctrine remedium adhibent.
 et quic cuique oporteat pro etate pro se-
 xu. ac professione adnuntiant. Non om-
 nibus ea que sunt clausa. aperienda sunt.
 Multi sunt enim qui capere non possunt.
 quibus si indiscrete manifestentur: statim
 aut detrahunt aut negligunt: Prima
 quippe prudentie uirtus est. eam quam
 admodum oporteat. existimare. pro-
 priis populis seu carnalibus plana atque
 communia. non summa atque ardua predica-
 da sunt. ut in mensitate doctrine opprim-
 antur potius quam erudiantur. Unde et
 paulus apostolus ait. Non potui uobis
 loqui quasi spiritualibus: sed quasi carna-
 libus: et inquam paruum in christo lac uobis
 potum sedis non escam. Carnalibus quippe
 animis nec alta nimis de celestibus: nec
 terrena conuenit predicare. sed mediocri-
 ter: Ut imitia eorum mores que desiderant
 edoceri. Coruus dum suos pullos uiderit

albi coloris nullis eos cibis aliter sed tantū
de ad tendit donec patet colore nigres-
cat. & sic illos frequētī cibo reficiat. Ita
ecclē doctor strenuus nisi eos quos docet
uiderit ad suā similitudinē penitētiē cō-
fessione nigrescere. et nitore seculari
de posito lamētatiōis habitū de peccati
recordatiōe induere. ut pote ad huc ex-
terioribz hoc ē carnalibz non aperit intel-
ligentiē spirituali pro fūdiōra historia ne
dū audita non capiūt. prius incipiant
cōtempnere quā uenerari mandata cele-
stia. Aliter est agendū erga nos eos qui
nrō cōmuniū regimīni si offendunt.
atq; alit cū his q nobis non sūt cōmissi.
Qui si iusti sūt uenerari sūt. sed de-
linquūt. pro sola caritate ut locis
corripiedi sūt. nō tam cū seueritate sūt
hy qui nob regendi cōmissi sūt. Prius
docendi sūt se iores plebis. ut p eos in-
fra positi. facillius doceant. Vñ & aptus.
Hec ī quid cōmēda fidelibz hominibz q
idonei sūt & alios docere. In gentium
boni doctoris ē incipiētē a laudibz eoz
quos salubrit ob iurgat & corrigere cu-
pit. sic apti ad corinthios facit. quos a-
laudibz i choat. & increpationibz probat.
sed erant apud corinthios. qui & laud
et i crepatione digni essent. Ille uero

Indiscretis qui sic utraq; omnibus loquuntur
ut omnium utraq; convenire videntur.

DE SILENTIO DOCTORUM

Pro malo merito plebis aufertur doc-
trina p̄dicationis. pro bono merito
audientis: tribuitur sermo doctori. In po-
testate divina consistit: cui vellet deus do-
ctrine uerbum dare ut cui auferre & hoc
aut p̄ producens: aut p̄ audientis fit i-
merito. ut nō pro culpa plebis auferat-
ur sermo doctoris. modo uero p̄ utilibus
meritis tribuat. Nam & bonus docet
bonū: et malus malum. & bonus malus.
& malus bonū: Quod tamen fit iuxta
meritū populorū non omnia cōgruunt
dōctrinē secundū salomonis sentē-
tiā dicens. Tempus tacendi & tempus lo-
quendi. Nō quidē p̄ timorē: s; p̄ discreto-
nē. Propter malorū incōceptibile iniquita-
tem: non nūquā oportet electos adoctri-
nā cessare. Interdū doctores eade calore
caritatis ardentes cōticescunt adocēdo.
quā nō ē qui audiat. testante propheta.
Cluatae austeri clause sūt & nō ē q̄ ape-
riat. Qui docēdi accipit officium interdū
ad tempus facta proximi taceat: que
statim corrigēda nequaquā exultat.
Nam si corrigere potest & dissimulat.
uerū ē quod cōsensū erroris alieni ha-

104

96

beat. Pleriq; sc̄i doctores p̄ mali pertinaciā
qua iniquos emendare nequeunt. His
tacere disponunt / s; calore sp̄s quo agū-
tur ferre nō sustinente: in increpationē
p̄siliunt impiorū. **De prebenda sa-
cerdotali p̄tione i plebe:**

Quia dicitur forma cōmissa ē m-
ulti subeunt periculi si cōtradi-
centib; ueritati resistere noluerint. dū
p̄pheta doctoreē ecclie instruit ad sum-
mū usq; iudicij p̄uenire cū dicit. Sup
montē excelsū ascende tu q̄ euāgelicas
syon. scilicet ut ita p̄minere meri-
to / sic q̄ gradu. Et ne forte debeat doctō
timore restringi addit. Exalta i forti-
tudine uocis suā / q̄ noli timere. Vnde
q̄ ieremie ita dñi uis: Accinge lumbos
tuos et exurge. loquere ad eos nō co-
mides a facie eorū. nec eū timere te
faciam uultū eorū. Vnde q̄ apparet q̄
non timere: dei donū ē: Qui p̄sonas
potentis accipit q̄ ueritatē loqui p̄ue-
scit. graui muctat culpe sentētia. M-
ulti eū sacerdotes metu potestatis uerita-
tem occultant. q̄ abono ope ut a iusti-
cie p̄dicatione rei alicui formidine
aut potestate terrente auertūt. Sed hea
p̄ dolor inde metuūt / quia ut amore re-
rū seculariū i pheratur. ut quia aliq;

facinorosi operibus confunduntur. Multi presules
 ecclesiarum. timores ne amicitiam perdant. et
 molestiam odiorum incurvant: peccantes
 non arguunt. et corrumpere pauperum op-
 pressores uerentur. Nec pertimescunt de
 ueritate reddere rationem pro eo quod con-
 cesserunt de plebibus sibi commissis. Quanto
 a potentibus pauperes opprimunt: ad erri-
 pientes eos. boni sacerdotes protectionis auxi-
 lium ferunt. Nec uerentur eorum quam inimi-
 ciarum molestias: sed oppressores pauperum
 palam arguunt: increpant excommunicant.
 minusque metuent eorum nocendi insidias:
 etiam si nocere ualeant. Pastor enim bonus
 uiam suam ponit pro ouibus suis. Sicut
 prouidet pastor contra bestias oues custodire
 solet: ita et dei sacerdos super gregem christi sol-
 licitus esse debet. ne inimicus uastet. ne per-
 secutor infestet. ne potentiores. cuiusque
 cupiditas uitam pauperum inquietet. Pr-
 aui autem pastores non habent curam de
 ouibus. sed sic legitur in euangelio de mer-
 cenariis uident. lupum uenientem et fu-
 giunt. Tunc enim fugiunt. quando potentibus
 tacent et malis resistere metuant.

DE DISCIPLINA SACERDOTVM QVIBVSQVE DELIQUIT: -

Sacerdotes populorum iniquitate dap-
 nant. si eos aut ignorantem non ex-
 erudiant. aut peccantes non arguant

cestante dño. ad propheta. Speculatore
te dedit domui israel si nō fueris locut⁹
ut se custodiat impius a iustitia ille
in iniquitate sua moriet⁹ sanguinē uero
ei⁹ de manu tua regram. Sicut eiz heli
sacerdos p filioꝝ iniquitate dāpnatus
ē & licet eos delinquentes ad monuit.
sed tñ nō ut oportebat redarguit. Sa-
cerdotes exquirere debent peccata popul-
orū / & sagaci sollicitudine unū quē
que probare. Juxta testimoniū dñi ad
hyeremiā loquētis. Probatorum inq̄ d-
di te populo meo robustū & scies & pro-
babis uias eoz: Sacerdotes studio cor-
rigendi facta p scrutari debent subiec-
toꝝ: ut emendatos lucrū facere poss-
int. Sic autē peccatore cōuenit argui
ita iustū nō exulcerari. Sacerdotes cu-
ram debent habere de his q̄ pereunt.
ut eoz redargutione. aut corriguntur
a peccatis. aut si incorripibiles existunt ab
ecclesia separent. Atrociter arguuntur q̄
decipiendo peccantes nō solū q̄ non argu-
unt pro peccato sed etiam ad alant⁹ deci-
piunt. Dicēte propheta. Et erunt q̄ beati-
ficant populū istum seducentes. & q̄ beati-
ficant precipitati. Atrocit⁹ uerū arguunt⁹
q̄ peccantē nō recipiūt: sed despiciūt. et
spernūt. nec alterius delictū tāquam

proprium i gemitu. De talibz p esaiã dñi cõ-
 pñãt. dicit: qui dicit: recede a me: nõ ad-
 spinget mehi quia i mundus es. Isti sum-
 ut erit i futuro meo ignis ardet tota die:
 Unde e quãdã aplõ omnibz oñã factõ e non
 imitatioẽ eroul. s; cõpassõis misatioẽ. Scilicet
 ut ita uicia aliena flectet. quẽ ad modũ
 si tali q; ipse implicaret errore. Boni pastores
 populi debent delicta deflere. et totos se
 pleribz tradere imitantes. In eueniã pp-
 hetã dicentem. Quis dabit capiti meo aq-
 uã q; oculis meis fontem lacrimarũ: &
 plorabo die ac nocte in interfectos populi
 mei. Tamquã propria igr delicta plebis
 peccã sacerdos. flere debet. sed affectu cõ-
 panendi nõ actione. cõmitti. Non nulli pre-
 sules gregis quosdam p peccõ acõiunione et-
 cium ut peniteant. sed quali sorte utuo-
 re debeant ad meliũ exortando non uisitant.
 Quibz cõgrue increpans sermo diuini cõmi-
 natur. Pastores q; pascitis populũ meum.
 uos dispulisti gregẽ meũ eiecistis et nõ ui-
 sitastis eum. Ecce ego uisitabo sup uos ma-
 licia studioꝝ uestroꝝ. Bonoz studia sac-
 dotũ multa diligẽtia. etiam parua ple-
 bium facta pquirũt. ut dũ i minimis b-
 dictozũ peccãt. se acerimos prestant. maio-
 res malos cautos sibi subditosq; ac sollici-
 tos faciant. Sicut medici morbos immi-

nentes circumdolos suscipiunt, futuros uero
ne irrepant, medicine obiectu quadam pre-
sencia ante cedunt. Ita & doctores boni sic
ea que mala acta sunt reserant, ut ea que
admitti possunt, ne peccent. Docentur sic
currense preueniunt. Qui blando uerbo
castigat non corrigit, acruus necesse est ar-
guatur. Et dolere eis abscondenda sunt, que
leniter sanari non possunt. Qui ad inon
secretim corrigit de peccato negligit, palam
et arguendus est ut uulnus quod occulte
sanari nescit, manifeste debeat emen-
dari. Manifesta peccata non sunt occulta,
correctione purganda, palam eis sunt ar-
guendi que palam nocent. Et dum aperta
oburgatione sanantur, hi qui eos imitando
deliquerant corrigantur. Dum unum cor-
ripit plurimi emendantur. Necesse est eis ut
pro multorum saluatione unum condemnetur quia
na pro unius licentia multa periclitentur. Ita
& delinquenti summo est proferendus, sicut
ei qui corrigit expostulat salutem. Quod si opus
est super aliquam medicamentum salutem uer-
borum increpationis aspergere lenitatem tam
corde opus est retinere. Docentes namque
duri fuerunt increpationibus subditos, qui
tamen acacitate eorum quos corripuerunt non
recedunt. Sepe etiam censura arroganti-
bus uidetur esse superbia et quod a nobis pre-

99
fit / crudeliter fieri putat / a peccatis. Et quia
non discernunt recto oculo quod a nobis recto
fit animo. Notandum est ab omni pontifice
vehementer ut tanto cautius erga commis-
sos agat quantum durius a christo iudicari for-
midat. Nam sicut scriptum est in qua me-
sura mensi fueritis in ipsa remetiet vobis
Cotidie namque homines delinquimus et in
multis erroribus labimur. Qui etiam in nostris
delictis demerentes sumus in alieno peccato
rigore tenere nequaquam debemus. Mul-
ti aliorum vitia cernunt / sua non capiunt. Et
cum ipsi maximis criminibus obnoxii tene-
antur / minus peccata fratribus non dimittunt.
Ipocrite trabem in oculo suo consistentem
non sentiunt / et herentem festucam in oculo fra-
tris intendunt facile reprehendimus vitia
aliena quam nostra. Nam sepe que peccata
in aliis iudicamus / in nobis nocentia esse minus
sentimus. Et quod in aliis reprehendimus / in
re ipsi non exubescimus. Facilius vitia
unius cuiusque quam virtutes intedimus. nec
quid boni quisque gesserit agnoscere. sed quod
mali egerit persequimur.

DE LIBERTATE:

Prope peccatum primi hominis hu-
mano generi pene diuinitus illa-
ta est seruitus ita ut quibus aspici non
in congrua libertate. in his misericorditer

irroget suavitē. Et licet p peccatū huma-
ne originis: tamen equus deus ita discre-
uit hominibz vitam alios suos constitu-
ens alios dominos (ut licētiam male agen-
di paoq: potestate dominantū restrin-
gantur. Nam si omnes sine metu fu-
issent. quis eēt q animal quē pā cohiberet.
Et inde ingentibz reges principes qz elec-
ti sūt ut terrore suo populos amalo co-
hercerent. atqz ad recte uiuendū legibz
sub decerent. Quantū attinet ad rationē non
est psonarū acceptio apud dñm qui nū-
dit elegit ignobilia et cōtēptibilia & que
non sūt. ut ea que sunt destrueret. ne
gloriaretur omni caro: hoc ē carnalis potē-
tia corā illo. Vnus eiz dñs equalit̄ & do-
minis fert cōsultū & seruīs. Melior est
subiecta seruitus qua elata libertas. Mu-
lti eiz inueniuntur dō liberi seruiētes.
sub dominis constituti flagitiosis. Qui
& si subiecti sūt illis corpore. plati tam
sunt mente: **DE PRELATIS: -**

Quod si iustus aut omni potestate secu-
lari exuitur. aut si aliqua cogit
nō sub illa curuat. ut supbus timeat.
sed eā sibi subicit. ut humilior inotes-
testat. Probat aut hoc apostolico exē-
plo. qui datā sibi potestātē etiam nec
ad hoc usus ē qd̄ decebat. sed dū pos-

sit. uti licita abnuat. test que ut parvulum
 in medio eorum quibus preerat ostendit. Qui
 in ad petendis honoribus seculi aut prosperitatibus
 mundi instanti desudat labore: & hic in
 futuro iacuit in uenitue aequie. Tanto
 q. facer. sors. nisi peccatorum grauat. quanto
 abonit operibus alienus. Qui q. quisq.
 amplius secularis honoris dignitate subli
 mat. tanto grauius curarum ponderibus ad
 grauat. Eis que magis mente & cogitati
 one subicit quibus sublimatis gradu pro
 nitue. Nam q. q. dam patrum aut. omne
 quod sub eminent plus meroribus afficit
 quam honoribus gaudet. Quanto quisq.
 curis mundi maioribus occupat. tanto fa
 llioribus uitis p. mit. Si eis uix ualet pec
 cata. aut deuitare quietus. quanto ma
 gis occupatione seculari de uictus. Non
 statim uale. e. omne potestatis i. signe.
 Sed tunc uere e. uale. si bene geratur.
 Tunc aut. bene gerit. quando subiectus
 prodest. quibus terreno honore p. fertur.
 Potestas bona e. quando adeo data est.
 ut malum timore coerceat. non ut cer
 nere. malum. spiritus. Nichil aut. peius
 qua. p. potestate peccandi libertate habe
 re. nichil que i. felicia. male agendi feli
 citate. Qui intra seculum bene tempora
 luter imperat. sine fine i. perpetuis re

grati et d. gloria seculi huius ad eternam
transmeat gloriam. Qui uero prave re-
gniū exercent. post uentis fulgentem &
lumina lapilloz nudi & nudi ad in-
ferna torquēdi descendunt. Reges ar-
te agendo uocati sūt. Et ideo sic recte fa-
ciendo regis nomen tenetur ita peccā-
do amittitur. Nam & uiros sūtōs pro iud
reges uocari i sacris eloquijs. eo quod rec-
te agant. sensusq; proprios bene regant.
et motus resistentes sibi rationali discre-
tione componant. Recte ḡ illi reges uocā-
tur. qui tā semetipfos quā subiectos ben-
regendo modifi care nouerūt. Quidam
ipis nomen regiminis ad in inuitatē
transuertūt crudelitatis. dū que ad ul-
men potestatis uenerint in apostasiam.
cōfessim labuntur. Tanto q; se in mo-
cordis extollunt: ut cūctos subditos in
sui cōparatione despiciant. Eos qbus
pre ee cōtigit. nō agnoscent quib; cog-
rue p ecclesiaste dr. Duce te cōstitue
noli extolli dū mūdi reges subleu-
res se ceteris sentiant impetales tamen
se ee agnoscant. Nec regis gloriā q
in seculo sublimantur aspiciant. sed opus
quod secū ad inferos deportent inten-
dant. Si ergo carebūt huius tēporis glā.
illa agant. que post finem sine fine r

possideat. Dñs apostolus dicat. Non est
potestas nisi a deo. quo mo dñs p pphē
tam de quibusdam potestatibz dicit. ipi
regnaverūt s; nō ex me. Quasi diceēt
non ne propitio sed me irato. Unde
insecutus p eūdem pphētā dicit. Dabo
tibi inqt regem i furore meo. Quo
manifestat etiam bonā malāq; potest
atem a deo esse dñi. sed bonā ex pro
pitius malā iratus. Reges quando
boni sūt muneris eō dñi. Quando iō
malī sceleris eē populi. Secūdu meri
tū eīz plebium disponit iūcta rectorz.
Iostante iobz qd pgnare facit p pcc
ritam sup eam. p pccā populi. se
ascente eīz deo. talem rectorem popu
li suscipiunt. quale pro pccō merē
tur. Non nūquam pro malicia plebis
etiam reges mutantur. Et qui ante
videbantur eē boni. accepto regno fi
unt iniqui. Qui recte utitur regni
potestate. ita pstat omnibz debet. ut
quanto magis honoris celsitudines
daret. tanto semetipuz mente hū
liet. Prope. s; sibi exemplū hūmi
litatis dauid. qui de suis meritis nō
timuit. sed humilit se se deiciens di
xit. Nilis in cedam q; uilis a parebo an
dñm q elegit me. Qui recte utitur re

gni potestate. forma iusticie factis magis
quam uerbis i struit. Iste nulla p
ritate erigit. nulla aduersitate turbat.
Non in nitit' proprijs uiribz. nec admo
recedit cor ei'. Regni fastigijs humili qui
psidet animo. non eu delectat iniquitas.
non i flammis cupiditas. Sine de fra
udanoe plicat'. ex pau' re d'pente facti.
Et q' iusta potest. a apostolis oex
torquere poterat: sepe misericordi clem
tia donat. Dedit deus principibz p'su
latu' p' regimine' populoz et illis eos pre
ce uoluit. cu' quibz una e' eis nascendi i
moria. h' q' conditio: Prode' g' debet popu
lis principatus non nocere. nec domina
do premere. sed condescendendo con su
lere. ut ueretur utile. hoc potestatis i sig
o doo dei pro tuitione utant' membroz
xpi. membra q' p' xpi fideles su't populi.
Quos du' ea potestate qua' accipiunt op
time regunt. bona utiq' uicissitudino' do
largitori remittunt. Bonus rex fact' i iu
sticia' a delicto regredit'. qua' de iusticia ad
delictu' transferre. se mouerit hic ee ca
si illi p'positu'. In p'p'os'io eius ee de
bet nunquam egredi aueritate. quo si casu
titubare cotigerit mox resurgere debet.

DE PACIENTIA principum:
Pleruq' princeps iustus. etiam maloz

errores dissimulatores no uis: non qd' in-
 quitati eorū consentiat sed quod aptum
 eorū correctionis expectat quando eorū uitia
 uel emēdare ualeat ut punire. Multi ad-
 uersus principes cōiurationis crimine de-
 tegunt. s; probare uolens d' clemētiam
 principum. illos male cogitare permittit:
 illos nō deserit: De illoꝝ molle bene istis
 fuerit d' culpas quas illi agunt. ita mi-
 ca patientia ino agent. Reddere mal-
 um pro malo iustit. lo iusticie est. s;
 s; qui clemētia addit iusticie. non
 malum pro malo culpatis reddit: sed
 bonū pro malo. offensus in peccat.

De delictis principum seu exemplis:

Difficile ē principem regredi ad me-
 lius. si uitijs fuerit implicatus. Po-
 puli eū peccātes. iudicē metuūt et ama-
 lo suo legib; coercent. Reges autē ni-
 si solo dī timore metuq; gehēne coher-
 ceantur. libere in precepti pro suuati.
 & per abruptū licētie i omne facinus
 uictoria leuantur. Quanto autē quis
 q; in supē. d' cōstitutus ē loco tanto
 in maiori uic. s; periculo. Et quan-
 to splendoris honore celsior quisque
 est. tanto si delinquat in peccato maio-
 ē. Potentes eū. potenter tormēta pa-
 tiunt. Cui eū plus cōmittit. plus ab eo

exigitur. & cū usura penarū. Reges in
tam subditorū facile exemplis suis uel
edificant uel destruunt. Ideoq; p̄ncip̄
nō oportet delinquere; ne formam
peccandi faciat peccati ei in punita licē
tia. Nam rex qui uult i iustis. cito uia
ostendit erroris. sic legit̄ de hieroboā
qui peccauit. & peccare cepi fecit isrl.
Illis aut̄ ad scribit̄. q̄d d̄ exemplo ei
a subditis perpetratur. Sic nō nulli
bonorū p̄ncip̄ū deo placita facta
secūtur. ita facile multi praua eorū
exempla sectantur. Pleriq; aut̄ apd
iniquos principes necessitate magis.
quam uoto mali existunt. dū imperijs
eorū obediunt. Non nulli aut̄ sic prā
pa sunt sequi reges i malum. sic pi
gi sunt imitari illos i bonū. Sepe
unde mali reges peccant. inde boni
iustificantur. dū p̄cedentiū cupidita
tem et malitiā corrigunt. Nam re
uera peccatis eorū cōmunicant. si quā
illi diripiunt istis temptant. Cui⁹
peccatū quisq; sequit̄. negat̄ ē ut eius
penā sequatur. Et si p̄s est impar
supplicio. cuius errori quisq; par est
aut uitio: **Q; p̄ncipes legib; teneāt;**
Iustum ē principē legib; obte
perare suis. Tūc eiz iura sua

ab omnib;

103
ab omnibus custodienda existimet. quando &
ipse illis reverentiam prebet. Principes legibus
teneri suis nec in se posse damnare iura
que in subiectis constitunt. Justa est etiam uocis
eorum autoritas. si quod populus prohibent: sibi
licere non possunt. Sub religionis disciplina
seculi potestates subiecte sunt. Et quam
uis culmine regni sint predicti in uinculo
equitatis tenentur adstricti. ut fide christi
suis legibus predicent & ipsam fidei predica-
tionem moribus bonis conseruent.

De disciplina principum in ecclesia:

Princes seculi nunquam intra
ecclesiam potestatis ad eptem culmi-
na tenentur ut per eandem potestatem disci-
plinam ecclesiasticam muniant. Ceterum intra
ecclesiam potestates necessarie non sunt
nisi ut quod non preualet sacerdos efficiat
per doctrine sermonem. potestas hoc impe-
ret per discipline terrorem. Sepe per
regnum terrenum celeste regnum proficit ut
qui intra ecclesiam positi contra fi-
dem & disciplinam ecclesie agunt. rigo-
re principum conterantur. Ipsam que
disciplinam quam ecclesie utilitas exercere
non preualet. ceruicibus superbiorum potestas
principalis inponatur & ut uenerationem
mereatur uirtus potestatis imperciat. Co-
gnoscant principes seculi deo debere

se rationē reddere pp ecclesiam quā axpo
tuendaz suscipiūt. Nam siue augeat pax
& disciplina ecclesie p fideles principes
siue soluat ille ab eis rationē exigit q
eorū potestati suā ecclesiam reddidit.

DE IUDICIBUS.

Ad delictū pertinet principū qui
prauos iudices cōtra uolūtate dī
populis fidelibus. preferunt: Nam
sicut populi delictus est quādo principes
mali sunt. sic principis ē peccātū quā
do iudices iniqui existūt. Bonus iudex
sicut nocere ciuibz nescit. ita p dēe om
nibz nouit. Alys enim prestat censurā
iusticie. alys sola boitate: iudicia sine
p sonaz acceptione suscipit: nō i firmat
iusticiam auaricie flamina. nec studet
auferē alteri q cupiat soli sibi. Boni
iudices iusticiam ad solā optinēdā salu
tem etnam suscipiūt. nec eam mune
ribz acceptis distribuūt. ut dū de iusto
iudicio temporalia Lucra nō appetūt &
pmio eterno dicentur. Omnis qui ec
te iudicant stateram i manu gestat.
et In utroqz penso iusticiā & misericō
diam portat: s; p iusticiā punit peccā
sentētiā. p misericordiā peccā tēperat
penā. ut isto libramine quedaz per
equitatē corrigat quedam uero p mi

404
seratione i dulgeat. Quid iniudicia oculis
suis pponit semp timet tremet que i oi
negotio reformidat. ne de iusticie tramite
de uanis cadat. Et unde no iustificat
inde potius condepnetur.

De prauis iudicibus.

Neminē stultoz ut i proboz oportet
iudicē eē. Nam stult⁹ p ignauiam
ignorat iusticiā. in pbus aut p cupidita-
tem corrūpit ipas quā didicit ueritatē.
Graui⁹ Lacerant⁹ aprauis iudicib⁹ pau-
peres. quā acruētissimis hostib⁹. Null⁹
eiz p̄do tam cupidus i alienis quā iu-
dex iniquus i suis. Latrones in accessu fa-
ucib⁹ ac latebrosus latētes i siduas ponūt:
isti palam rapacitatis auaritia seuiūt.
Hostes i aliop sanguine tantū i tēdiūt.
Iudices quasi crudelissimē carnifices cui
am oppressionē sua subiectoz uitā exti-
guūt. Qui eiz destruūt multi sūt rari
sūt q̄ populos legū moderamine regāt.
Plerūq̄ & boni iudices sūt. s; et minist-
ros rapaces habent. Horū figuram
ut ait quidā tam quā scilla pingit at-
que de scribitur. Ipa quidē humana
speties: sed capitib⁹ caminis accicta & cir-
cūdata. Nō alit⁹ quib⁹ dā potestatib⁹ ac-
cidit ut ipoz humanitatē. in manus
iniquoz socioz pturbet. Sepe iudi-

ces prauū cupiditatē causa aut differūt
aut puerūt iudicia. nec definiunt certā
tium negotia quousq; marcupia eoz q
causantur exauriant. Quando eiz iudi
cant. nō causā sed dona cōsiderant. Et
sicut negligentes sūt ī discussiōe causā
tūz. sic in eoz dampna solliciti sunt: ju
dices prauū iux̄ prophete. uerbū q̄ lupi
rapiunt uespe & n̄ relinquūt. In ma
ne hoc ē de presentis uite tantū cōmōis
cōgitant non d̄ futuris. Vita eiz ista ues
perū. Futura uō mane accipit. Et bene
ait quasi lupi q̄a lupoz more cūcta
diripiūt: et uix pauca pauperib; dēli
gt: **D' ybosis & iracundis iudicib;:**

Quēbosi iudices et elati. ut sapiē
tes uideant: nō discutiūt causas
sed ad serūt. Sicq; cōturbant iudici
ordinē dum non suo cōtēti offitio alie
na p̄sumūt. Qui dandū iudicare in
cipiunt irascunt ip̄am que iudici sē
tentiā in īsanā uertūt: De qb; recte
p̄ p̄phetā d̄: qui cōuertūt ī furorē
iudiciū. Qui eiz irat̄ iudicat. in furorē
iudiciū mutat. Et an̄ p̄fert sententiā
quā agnoscat. furor ī iudice. ī uestigā
tionē uerū nō ualet ad tingere. quia
mens ei' turbata furore. ab īscrū
tatiōe alienat̄ iusticie: Iracundus iudex

105
iudicij examen plene cōtueri nō ualet:
quia caligine furoris non uidet. Qui
autē ē pulso furore discutit facilius ad
cōtuenendam ueritatē mētis serenitatē cō-
surgit. & sine ulla p̄turbatiōe ad eq̄ta-
tis intelligentiam peruenit.

DE ACCEPTIōNE PERSONARUM.

Non ē persona i iudicio cōsideranda
sed causa. Scriptū ē eīz. Non acci-
piet p̄sonā i iudicio. Et iterū. Non mi-
seraberis pauperi i iudicio. Qui eīz
cōsanguinitatis ut amicitie fauore. sine
inimicitiaz odio iudiciū peruertit:
sine dubio i xp̄m̄te ueritas & iusticia
peccare noscuntur iniq̄ iudices erant
i ueritate sentētie dum i tendūt i qua-
litate p̄sone. Et exulcerant sepe iu-
stos dum i probe defendunt iniquos.
Qui autē recte p̄sidere studet. nec par-
tem palpate nouit. nec cohibere a iu-
sticia didicit. **DE MUNERIBUS.**

Qui recte iudicat. & p̄m̄m̄ i de
remuneratiōis expectat. fraudē
i deo perpetrat. quia iusticiā quā g-
ratis i p̄tini debuit. acceptiōe pecū-
nie uendit. Bona male utūtur qui
iuste pro tēporali lucro iudicant. Tal-
les q̄ppe ad ueritatē nō iusticie deffēsiō
sed amor p̄m̄ij prouocat. Quibz si x

spes nimis subtrahit & festim iusticie d-
fensione recedunt. Acceptio munerum p-
uariatio ueritatis e. Unde & p iusto r
de. Qui excutit manus suas ab omni mune
iste i excelsis habitast. Diues muneribz
cito corrumpit iudicem. paup aut du no
ht quod offerat. no solu audiri contempni-
tur. sz etia & cōtra ueritatē opprimūt.
Cito uiolat auro iusticia. nullamque
reus ptimescit culpam. quā redimere
num mis existimat. Plus eiz optinet r
mentē censoris amor lucri quā eqtas
iudicij. Tres sūt numerū acceptiones
quibz cōtra iusticiā humana uanitas
militat. idest fauor amicitiaz adu-
latio laudis: & corporalis acceptio mu-
neris facilius aut peruertitur. animi
rei corpore emunere. quā gratie r
laudis que fauore: . Quatuor modis
puertitur humanū iudiciū: Timore.
Cupiditate. Odio. Amore. Timore dū
metu potestatis alicui ueritatē loqui
pauescimus. Cupiditate dū premio
muneris alicui corrūpimur. Odio
dū cōtra quēlibet ad uersari molim.
Amore dum amico ut ppingt p stare
contēdim. His eiz quatuor causis u-
sepe eqtas uiolatur. sepe innocētia
leditur. **DE TESTIBUS:**

Quod si mendacium gratis dicitur: quanto magis si veniale queratur? Neque enim eis de erit multiplex cavendus falsorum. si tantum presentia sit numerus morum. Testis falsidicus. tribus est personis obnoxius. Primum deo quem perjurando contempnit. Et sequenter iudici. quem mentiendo fallit. Postremo innocenti. quem falso testimonio ledit. Testibus falsis convictis. tarde mendacium falsitas reperitur. Quod si separati fuerint examine iudicantis. cito manifestatur. Sicut in unitate peccatorum gradus est fortitudo. ita in separatione maior infirmitas. Fraudulencie cito reprehenditur mendacium. falsidicorum enim testimonium sibi non convenit. Unum peccatum crimen habet. et qui falsitatem promittit. promittit. et qui suppressit veritatem. quia velle ob esse vult. et iste prodeesse non vult. Peior est autem testis qui ledit. quam qui prestare nolit. Nam ille malignus est. iste in utilis. Iniquus testis. quam vult sua falsitate corpori rebus que impediatur. animo tamen nichil dampni confert. Erunt autem ille a peccato dei condempnatus. qui ad usus innocentes falsum testimonium ut dicit vel dicentibus credit. Nam non solum ille reus est qui falsum de alio profert. sed et his qui cito aurem criminibus prebet. Qui mentis potestatis.

ueritate occultat eiusdem ueritatis iracundia
sibi celitus pronocati. Quia plus ptimefcit
hominē quā diuina trespudat indignatioēz.
Bentus. cuius testimonio in nocet abscelle
re. obiecto purgatur. Impius ē. cuius pro
ditione etiam iniquus pimitur. Ad eque
eas defcet xpiano mortis obnoxium prode
re: et ad fundendū sanguinē i felicem uo
cem testificatiois prebere. Sermo eiz
iusti hominis. tantū admisterius debet
eē salutis. Ita eiz indignatio et tribulati
onibus in missiones per angelos malos.

DE CAUSIDICIS.

Negotiorū forensium sectatores pp
proximi dilectionē seculare negoti
tium deserere debent. aut certe proxī
caritate manētē negotiū sequantur ter
renū. Sed qz p rarum ē. ut inter iur
gantes caritas manēt post ponēda ē rei
causatio ut p seueret dilectio antiqui for
ensem eloquētiam carinā faciendam nō
cupabant. eo qz causidici i certaminibus
causarū omnis q agūt ueluti canes al
terutū sese lacerant iurgia qz causarū
ad iurias suas committant.

DE OPPRESSORIBUS PAUPERUM.

Pauperū oppressores tūc se sciant
grauiores dignos sentētia. quādo
pualuerint his quos nocere uoluerint.

No.

107

Nam tanto atrocius futuro iudicio cō-
dēpnādi sūt: quanto hic forti⁹ contra
miserorū uitā ī ualuerint: Audiamt
iudices & qui p̄sunt populis. quia tēpo-
ralib⁹ molestiis quas plebib⁹ ingerunt
eterno incendio crema būtur. Testante dno
p̄ pphetā esaiā. Iratus sū in qd sup po-
pulū meū. & dedi eos ī manu tua. nō
posuisti eis misericordiā ad grauaui iugū
tuū ualde. Descēde ī puluere. & etace et
intra ī tenebras. Veniet sup te malum
et ne scies: et iruet sup te calamitas quā
nō poteris expiare. Veniet super te repē-
te miseria quā nescis. Magis mala faci-
entib⁹ quā mala patientib⁹ cōdolere debe-
mus. Illi eū praua faciendo in malū
p̄ficiūt: isti paciēdo amalo corīgūtur.
Deus autē per malas uolūtates aliorū:
in alijs multa operat̄ bona. Malignatū
autē hominū uolūtas ne quaquā potest
impleri. nisi deus dederit potestatem:
Nam dū hominē dū p̄mittēte malū
q̄ cōcupiscūt p̄ficiūt: ip̄e dicit̄ facere
qui p̄mittit. Inde ē quod scriptū ē
p̄ pphetā: Si erit malū q̄ dñs nō fe-
cit: uerūtamen q̄ iniq̄ mala uolūta-
te expētūt idcirco d̄s perficiendi dat
potestātē p̄ suā bonā uolūtātē. q̄ de
nō malo ip̄e multa operat̄ bona. Qui

dam cū dī uolūtati resistit .nesciētes q̄sci-
liū dei faciūt . Quo nouerint sic deo x
subiecta ēē omnia . ut et ipi qui ei⁹ dispo-
sitioni resistere arbitrant⁹ ei⁹ impleant
uolūtatem . Propter ea ī hac uita boni
iudicant⁹ a malis ut iterū in illa uita ma-
li iudicētur a bonis . siue ut etiam sic hic
bonis temporal' afflictio q̄ illuc eterna re-
muneratio . Idcirco sūt necessarij mali .
ut quotiens sūt boni offendunt flagelēt⁹
ab illis . Hinc ē qd' assur uirgā furoris
sui testatur dñs . Sed quotiens ita fit de
dei ī dignatione procedit . ut deus p̄ illos
in eis seuiat . quos flagellando emendār
deiderat . Sed ille iustissimā uolūtate . illi
nō sepe crudeli ītentione . Sic p̄ p̄phetā
dicitur de eodem assur . Ip̄e autēz non
sic arbitrat⁹ sed ad cōterendū paratus
ē cor ei⁹ . Atrocē super eos diuinū fu-
rore ēē uenturū . qui existūt p̄secutores
et uolenti fidelibz . Cōsolando eiz p̄pro-
phetā d̄s suos ita iudicari p̄mittit . Ad-
uersus eos in quid . qui iudicauerūt te .
ego iudicabo . et cybabo hostes tuos car-
nibz suis q̄ quasi amusto sanguine x
suo uebriabūtur . Habet aliquēz usum
et maloz iniquitat' quod electos dī suis
moribz laniat . Hac p̄ hoc uita impioz
sibi deperit iustoꝝ autē nō perit . sed

p̄fic. dū eos mali p̄tribulationis exercitiū
 ad p̄sentē odiendā uitā. & futurā de-
 siderandā erudiūt. Interdū eīz prodest
 puerlorū prauitas utilitati iustoz. dū
 eos malicia sua erudiunt: & ad regna ce-
 loꝝ regrenda molestiā tēporali ī pellūt.
 Probatur hoc exemplis israelitice plebis
 que tūc durius agebatur ī egypto quan-
 do oportebat eam p̄ moīse ad terram
 p̄missionis uocari. & ex multis malis q̄
 in egypto patiebant̄ discedere. & ad p̄-
 missam patriā festinare. Iniqui dū cō-
 stantiā iusti ī persecutionibz suis aspi-
 ciūt. mentis cōfusione tabescūt. & dum
 ad uerā ostendūt nec uicūt. tandē de
 sue puerilitatis insania cōfūdūt. Stul-
 ti contra bonos studiū semp̄ assumūt.
 quibz dū p̄speritas elucet. iactanter de
 suis meritis gloriātur. & bonoz atq; iustoz
 afflictionibz detraunt. dūq; eis ad uersa
 cōtigerit. mox ad blasfemiā pusillanimitate
 animi cōuertūtur. Quidā simplic-
 ium nesciētes dispēsatiōez dī in maloz
 p̄fectibz scandalizantur dicētes iux̄ p̄phe-
 tam. Quare uia ī pioꝝ p̄speratur: bene
 ē omnibz q̄ p̄uaricant̄ & inique agunt.
 Qui ergo hoc dicūt. non mirentur q̄
 prauoz hominū tēporalē ad caducā feli-
 citatē aspiciūt s; magis nouissima eoz

No

intendat: quanta illis post hec etna sup-
plicia sparente dicente job. Ducunt in bonis
dies suos. & dubito ad inferna descendent:

DE TRIBULATIONE IUSTORUM: -

Iustus in adversis probari se cogit
non dei. Viri sancti plus formidant
prospera quam adversa. quia dei servus
prospera dericiunt. adversa vero erudiunt.
Ideo quod sancti viri constantia ita portare debent
adversa. ut frangi non queat. Tunc magis
sunt dei oculi super iustos quando eos a-
fligi ab iniquis: providentia superna per-
mittit. Nam tunc eis gaudia disponunt
eterna: quando presenti tribulatione probantur.
Omnes vite huius tribulationes aquas com-
parantur protervitiis: propterea quia si quid
in hac vita tribulationis acciderit: non statim
sed celeriter transit: Qui vite future pre-
mia diligenter excogitat. mala omnia vite
presentis equanimiter portat. quoniam ex illius
dulcedine huius amaritudinem temperat:
et ex eternitate illius brevitatem huius des-
picit transitoriam. Gravati diverso
malo temporalis. putitate illorum est. quod
vite istius mala proferunt. quia dum in doloribus
gravantur: cupiditatis & luxurie vitiorum
quod ceterorum mala non appetunt. Plus prode-
ad salutem temptationes recti quam prosperi-
tates. Nam ex prosperitate indeterius

No.

itur. ex tēptatiōis dolore ī meli⁹ proficiat.
 Unusq; ad tēptatiōes animū pparare
 debet. Minus eiz dū p̄sperat. tēptatio r
 grauat. duxē autē p̄remittit si non spera
 ta ad uenerit. Sapiētis ē cōtra omnia
 aduersa ante meditari: nec ī ueniri ca
 sus debet. quē non consilia ei⁹ p̄ueniāt.

No.

DE AMATORIB⁹ MŪDI:

Quidā amatores nō solū ex eo rei
 sūt. quod ī sūma p̄sūmis appetūt.
 uero etiam q̄ miserī p̄ hoc q̄cū graui
 erūna ad ip̄a desiderata p̄tingunt. Gr
 auū torquet impius mūdus exagerādo
 cōmoda. quā iustus tolerando adūsa.
 Qui eiz bona mūdū diligit. uelut nolit
 timoris doloris poene subcūbit. Qui
 plus quā oportet res trāsitorias diligit
 maiore sibi īgerūt dolore res ablate.
 quā amorē parturiebant posse. Cur
 Graui eiz dolore amittūtur. que cum
 magno amore habentur: Minus autē
 carendo dolem⁹. que minus possidendo
 diligitur. Sciāti scti. lucra sectan
 tes quātū sint uana ut aduersa que
 diligit. que etiam nec ī hoc scto sine
 contritiōe graui r̄quirūt. q̄ pro q̄bus
 ī futuro supplicio penas dabūt. hī qui
 ī uolūtate desiderioꝝ seculariū p̄e
 sistūt. Vñ bñ testimonio p̄phete dicit:

Factus est frain panis subcinerici? qui nō
reuerfat. hoc est ita obriuitur cicitate se-
cularis amoris: ut nūquā resipiscant ad
dñi amorē retorquere mēte. Multis
mortuus ē mūdus. ipi tñ uicissim &
mūdo mortui nō sūt. Bona eīz seculi dil-
ligunt et tamen ipa que dilligūt mi-
nime cōsecūtur. In utroq; uacui qd & fu-
tura pdant. & presentia n̄ adquireunt.
Egestas ē electoz quod peregrinantur
abonīs sempiternis. & i hoc exilio diutius
remorantur. Egestas est reproboz quod
habūdant dūctis. et uirtutib; uacuant:
si que eē inopes nesciūt. Quod probat
p apocalipsum Johānis. qui cōt hui? mōi
amatores sic ait. Dicit quia diues fuis.
et locuples. et nullus ego. & nescis quā
tues miser & miserabilis. & pauper & ce-
cus & nudus. Glorie tēporales sequaces
et si nitidi sūt foris fulgore potētie. iter-
ius tñ uacui sūt elatione sapie. &
sicuti calami exteri? qdōm nitent. s; i-
terius uacuātur. Ob hoc reprobi exte-
rius ut calamus nitidi interius uacui.
Electi uero exterius quasi arborum
cortices feti iterius uō solidi qui p̄ciolo
cultu incedunt. audiant pphetā quem
ad modū detestatur eorūz corporalia &
ornamēta: et quos successus habeat cul-

tus cōpositus & ornatus. hoc ē psuauū odo-
 re fectorē. et prozona funiculum: et ce-
 tera legant pphetā diuites. quoꝝ spes
 opulencia est. & audiāt eū dicētem: Ve
 q opulenti estis. Quanto eīꝝ quisqꝝ po-
 tentia minor ē. tanto mag apetto li-
 ber ē. Nam patmōiꝝ grande tēptatio
 grandis ē. Plus uenerant hoīes ī hoc
 seculo pro tēporali potentia. quā pro
 reuerētia scītatis. Suscipiūt eīꝝ quod
 mag sūt diuites. & qd homines sunt
 omnino despiciunt. Sunt qdam iu-
 sti q sine lesione cuiꝝquā suis rebus
 utunt. Itē sūt qdam diuites humiles
 quos nō īflāmat supbia rerū ueluti
 pleriqꝝ fuerūt scī ueteris testamti
 q & ad fluebant diuitijs. & tam hu-
 militate pollebant. At cōtra qsdam
 supbos diuites rerum copia facit ela-
 tos: quoꝝ nō sūt opes ī uitio. sꝫ uolū-
 tas. Nam crimen ī rebus nō est. sed
 ī usu agentis. Est elatio pauperū quos
 nec diuitie eleuant. sed & uolūtas ī
 eis sola supbia ē. His et si opes de sunt.
 ppter mentis tam tumore. plusquam
 superbi diuites cōdēpnant. Securus
 uult eē diues / pauper non uult. Sed
 quo modo erit diues qētus. quē suis
 stimulis res ipse ne careantur sēper &

faciunt inquietū: et ideo elegit cupiditas
inquietū eē et timidū diuite. quā securū
cōsūptū contētū eē et pauperem. Bonis
bene utūtur. q̄ diuitias sibi cōcessas in re-
bus salutarib; p̄ fruūtur. Bonis male
utūtur. qui aut iuste protēporali lucro
iudicant. aut aliquid boni p̄ uane glie ap-
petitu faciunt. Malis male utūtur. qui
noxias cogitatioēs operib; prauis pficiunt.
Bene malis utūtur. qui luxuriā carnis
cōiugali honestate restringūt. Sed sicut
malo bene uti bonū est. sic bono bene
uti melius est. Et sicut bono male uti
malū est. sic q̄ malo male uti pessimū ē.

De Amatoribus misericordie:

Grauer i d̄m delinquit. qui diuitias
adeo cōcessas nō i reb; salutarib; sed
in usib; prauis utunt̄. Nesciūt eīz im-
pertiri pauperib; oppressis subuenire d̄s-
picūt. Et inde magis augent delicta uide
redimere debuer̄t. Hoc habet tantū bo-
nū possessio p̄sentū rerū. si uitā reficiat
miseror. Prēter hoc tēptatio ē mūdi lu-
crum: tanto q̄ maiora supplicia in futūo
dabunt: quanto q̄ ipa maiora sūt. Potē-
tes eīz potenter tormēta patiunt̄. Terre-
na omnia seruando amittim; largiēdo
seruamus. Patrimoniu; eīz retētus perit.
manet aut̄ erogatū: Diu eīz cū reb; nr̄is

~: durare:~

No.

411

durare nō possumus. q̄a aut nos illas moriēdo
desimus aut ille nos uiuētes deserūt. Pro-
diuersitate usus alij de reb; mūdānis pere-
unt quas cupidius rapiunt. alij uero saluāt.
dū i eoz pulcritudine cōditoris pulcherimā
p̄uidentiaz laudantes mirant. ut dū p̄ m̄ie
opus ex eis celestia bona merchant. M̄ia
aconpatiēdo aliene miserie uocabulū sor-
tita ē. Nullus aut i alieno misericors pōt
ēē q̄ prauē uiuēdo in se misericors non ē.
Qui eiz sibi nequā ē. cui bonū ē. nulla scelle-
ra redimi possunt. si i peccatis q̄s
que p̄ manserit. Tunc aut fructum elymo-
sinaz indulgētiā cōsequitur. Q̄n ab sceleruz
opere desinitur. Verū ē qd̄ peccata oīa m̄ie
operib; expurgentur. sed iam caueat peccat̄
qui m̄iaz imptit. Quali eiz intētiōne ab uno
quoq; largitur. taliter q̄ caput d̄m p̄cipit.
Qui ḡ hic de bono laudē p̄sentē appetit. sp̄e
p̄didit & glam mercedis in futuro nō reci-
pit dū eiz causa factantie paup̄ pascit etiā
ip̄uz m̄ie opus i peccatū uertitur. In tā-
tum elemosinazū opera peccā extingunt.
atq; i tantū ad regnū sc̄ti futuri profici-
unt. ut etiam iudex celestis i futuro iu-
ditio ueniens i dexterā cōsistētib; dicat.
Esurius & dedistis michi manducare. si-
tiuus & dedistis m̄i bibere. hospes eram & col-
legistis me. Nudus & operuistis me. Q̄ib;

No.

No.

etiam bene p̄mittit dicens. Venite b̄ndicti pa-
tris mei p̄cipite p̄paratū uobis regnū. His
autē quos nulla p̄cedentia elemosinarū facta
secūtur. et̄ni iudicis uoce q̄ sic dicit. Exuriui
& nō dedistis m̄ māducare. Sitiui & nō dedi-
stis m̄ bibere. Quibz uisus d̄e. Discedite
ame maledicti i ignē et̄nū: q̄ parat̄ ē dia-
bolo & anglis ei. Qui hic miām nō i p̄tit.
illic pietatis fructum nō iueiet. exemplo
ardentis diuitis q̄ in inferno tenuissima ap-
petere cōpulsus ē. qui hic tenuissima ne-
gare studuit. Quid retribuī subtilius. qd̄
distributus poterat: guttā aque ardens qui
micas panis negauit. Serō diues oculo
aperuit. quādo Lazarū pauperē requiescētē
uidit. quē iacentē ante ianuas uidere d̄s-
pexit. Non solū qui exuriētī & sitiētī &
nudo b̄nificiū largitatis impendit. ut n̄
quid aliud i digenti largit̄ s; & qui ini-
micū diligit. & qui lugenti effectum q̄ pas-
sionis & cōsolationis imp̄tit. aut i q̄b; libet
necessitatib; cōsiliuz libenter dat. elemosi-
nam procul dubio facit. Nam & doctrīne
bonū elemosina ē. & m̄ie carnalis em̄inē-
tior ē. Quicūq; egens poscit. etiam i digē-
tem simul & ex toto illi corde cōmisera-
ndū oportet: Et licet ille fortasse falsā
indigentis speciem preferat. his tam q̄
simpliciter imp̄tit. fructus m̄ie n̄ amittit.

Quamuis quisque sit egeus. nullus tamen indigenti unde tribuat excusationem inopie potest opponere. Quando ex precepto saluatoris quod calicem aque frigide percipiamur indigenti prebere. Nam si aliud non habentes in ipsum benigne tribuamus. mercedem procul dubio non amittimus. Ceterum si amplius possumus quod egestatem sustinere minus largimur non egeantem sed deum fallimus cui conscientiam nostram abscondere non possumus. Due sunt elemosine. una corporalis. egeanti dare quicquid potueris. Altera spiritalis dimittere a quo lesus extiteris. harum prima adhibenda est miseris secunda malis. Erit ergo quod semper imitariis. et si non pecuniam saltim ut gratiam. bene elemosina cum murmuratione prebenda. ne comitante tristitia merces prebetur pereat dispensata. Tunc autem bene tribuitur quando mentis alacritate prebetur. Unde et apostolus hilarem inquit datorem diligit deus. Metuendum est itaque ne pauper aut cum tedio nostra oblata suscipiat. aut ne omnino pretermisus merens tristis quod recedat. De rapinis alienis elemosinam facere non est officium miserationis. sed emolumentum sceleris. Unde et salomon. Qui offert inquit sacrificium de rapina pauperum. et tamquam si quis uictimet filium in cor

No.

specu patris sui. Qui eiz in iuste tollit.
iuste nuqua distribuit. Nec bene alii
pbet quod ab alio male extorquet. Magnu
scelus est res pauperu prestare diuitibz
et de sumptibz opu ad quere fauores po
tentu. Velut harentis terre aqua tolle
re. & flumina que no idigent in riga
re. Non nuqua largitas diuitu pdiga.
n ad utilitate sed ad elatione effudit.
Comparati ypocritis. q non ad edificatio
ne docent audietuz sed ad sue glorie.
exageradu fauore coturnu. Reprehen
sibilis e supflua effusio largitatis. Na
qui modu seruat auarus nulli e sed
omnibz largus est. Dispensator non
debet ee prodigus. sed discretus. Largi
re eiz debet quantu oportet. Vt tenen
do mensuram i Vno. sufficiat pluri
mis. — **De breuitate huius uite: ~**

Santum eiz i hac uita e licitum
operari bonu. Illuc naq; uita ia
no operatio expectat. s; retributio me
ritoru. hec uita impijs longa & gra
ta e. In oculis aut iustoz amara & bre
uis e. Et licet uita ista breuis sit
moras tam sibi fieri credit. quia qua
to libet breuis sit teporis spatium &
tam & si uiuenti parū e amanti pro
cul dubio longu est. Qui uite p sens

113
longitudinē nō de suo spatio sed de eius +
fine cōsiderat quā sit misera & breuis +
satis utilit̄ pensat. ultra eīz p̄sens. q̄a ip̄i
suis īcrementis de ficit. breuis ē. S uo eī
augmēto perit. dū id quod uidet̄ ī futuro
p̄ficere ī p̄tito deficit. Itē ex ip̄o eē breuis +
uita p̄sens ostendit̄. ex quo n̄ p̄manet
sed finit̄. Tela eīz cōsumatur filii & uita
hoīs explet̄ dieb; singlis. Quod diu ī hac
uita uiuit̄ querit̄ utrū augmētū an rec
cūs d̄trimētū dicat̄. Sed quomodo pos
sit recte dici augmētū. quod p̄dim̄siones
etati ad mortis tendit̄ d̄trimētū. Qui
uitā longam querit̄. ad eā tēde uita p̄
quā x̄anus est. id ē etiam. n̄ ad istā de
qua ad r̄uendū te descendit̄ uita etna
id ē xp̄us. uerbū cōuictus. Hec ē eīm ul
ta uitalis. nā ista uita mortalis ē. Nō
oportet hoīem ī carne mūdo memoriat̄
in aiām xp̄o. Nam tūc q̄sq; uiuere +
creditur. si sc̄m sc̄m moriens. ī solo
deo uiuere delectet̄. De mora uite isti
tediū patitur uistus. eo q̄ ad desidera
tā patriā tarde pueniat. & uite p̄sē
tis erumna seruis amittat. —

DE EXITU

Quam uis sc̄i. huius uite erūnis
liberari se cupiūt. cito uolētēs
exire de corpore dei tam dispositioē

plerūq; diu i hac uita uersant. ut longū
tollerantie experimētū solidius eoz patien-
tia roboret. Multi uitā odio habent. & t-
tam̄ mori timen̄. quod plerūq; i angu-
itia cōtingere solet. sicq; i cōtrario affec-
tu & uiuendi habent̄ tedium & moriē-
di metū. Sollicite debet unusq; uiuē
& semp̄ terminū uite sue considerare
unde cōtēplatiōe illius hui⁹ seculi blan-
dicias caueat. Scriptū ē enim in om̄ib;
operib; tuis memorare nouissima tua
& i etnū nō peccab. Venturi exitu igno-
rantia incerta est. & dū mori q; nō
existimat collit̄. unde unus q; festi-
net ne iniqtatib; suis rapiatur. simul
q; rapiat̄ uita cō culpa. Nam i centor
diaboli eos quos uiuēte accēdit ad uitā.
Subito moriētes p̄trāere nitit̄ ad tor-
mētā. Sēpe diuicē i hac fallaci uita
dū de potentie glia. ut r̄z habūdantia
gestunt. repente hora qua nesciūt i
pūso exitu rapiūt̄. Atq; ab iorbete pro-
fundo cruciandi etnis gehene icēdūt
d̄ putant̄. De qbus bene pet̄ beatus
job dicit. Ducit̄ i bonus dies suos. & i
pūcto ad i fena descēdūt. Iniquus mo-
riens q; imitatioe sua multos ad cul-
pam traxerat delectatioe pecc̄ti. multos
aculpa reuocat terrore tormētū. Quod

114
etiam psalmista testat^r dicēs. Letabit^r
iustus cō uiderit uīdictā manus suas
lauabit ī sanguine peccatorū. In pecca-
torū eīz morientūū sanguīe iusti lauā-
tur manus: q̄a dū eorū pena cōspicit^r
cōspicientis uita mūdāt^r. Cui⁹ eīz tāt
crudelis exitus cernitur: n̄ solū q̄ uid
erit refugit: s̄ alios q̄ ab imitatioē c̄-
petit. In exitu uite anime electorū
nīmo t̄rent^r metu: incerti utrū ad
premiū. an ad suppliciu transceant:
Quidā autē electi ī fine suo purgant^r
alenibz quibz dā peccatis. quidā uero
ī ipō suo sine h̄laxescūt eternorū cōtē-
platioē bonorū. Quā uis eīz q̄sq; ī hac
uita sit iustus: tam dū e corpore isto
egreditur ptimescit. ne dignus supplicio
sit. Nullus ē eīz homo absq; peccato nec
quisquā pot de dei securus ēē iudi-
cio: cū etiam q̄ de occisus uerbis reden-
da sit ratio. finē iustorū optimū uo-
catio trāglla cōndat. ut ex eo ītelli-
gantur sanctorū habere cōsortiā ange-
lorū ex quo ad hoc corpore sine uexa-
tione dura tollūt^r. Prauos autē ho-
mīes apostate angli excipiūt mori-
entes. ut eis sint ipi tortores in p̄m
q̄ fuer̄ sualores ī uicū. Et si pietas
pro defūctis fidelibz flere iubeat: x

fides tñ pro eis lugere uetat. Illi enim de
plorandi sūt in morte: quos miseris infer
nus ex hac uita recipit non quos celestis
aula letificat conditoris: **Explicit Liber**
sententiarū ysidori: Amis:

DEO GRATIAS: AMEN:

